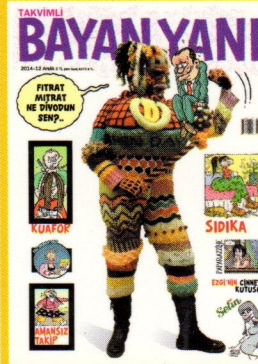
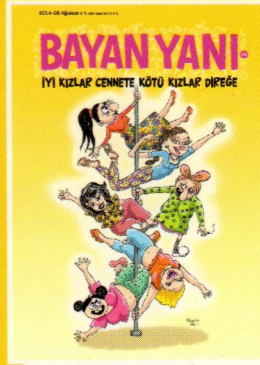
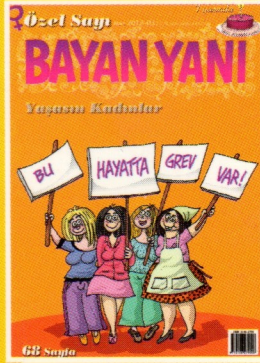


BAYAN YANI

KADERİMSE ÇEKERİM.
DEĞİŞTİRİRİM



Feyhan.



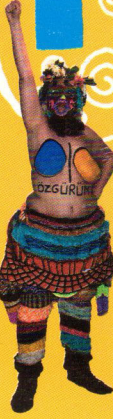
BAYAN YANI Cilt 6

BAYAN YANI

28



8 Mart Emekçi Kadınlar Günü Özel



~~KADE RİM SE ÇEKERİM.~~
DEĞİŞTİRİRİM



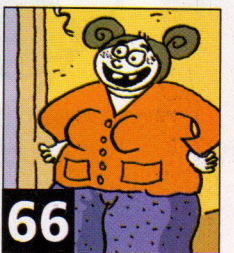
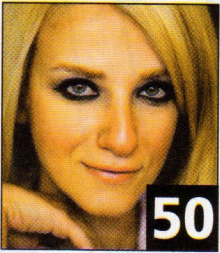
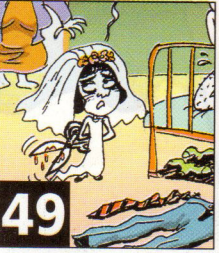
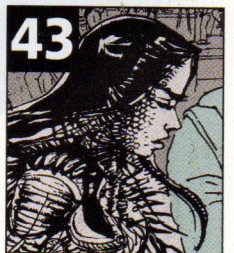
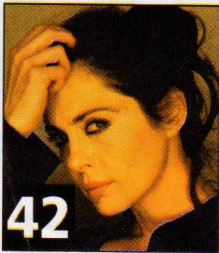
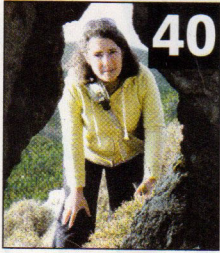
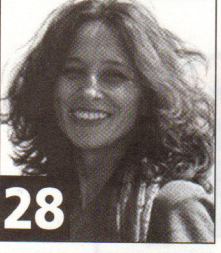
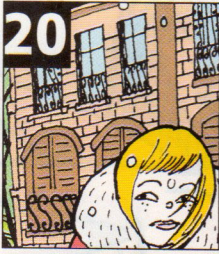
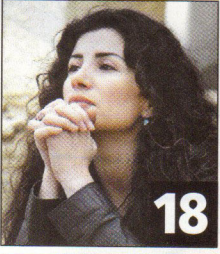
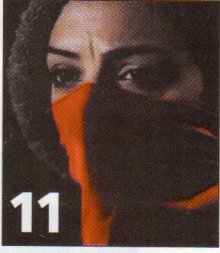
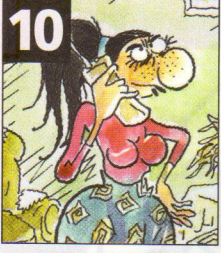
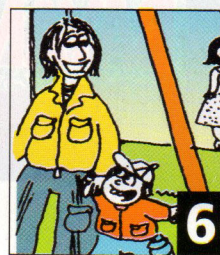
ÖRENDAYAN

BAYAN YANI

FEMEN



Akşamse



BAYAN YANI!

Mart 2014-03
Aylık yaygın süreli
yerel yayındır

BD Basın Yayın Tic. Ltd.
Şti. adına
Sahibi ve Yazışmaları Müdürü
Tuncay Akgün

Renklendirme Editörü
Fikret Özdemir
Tasarım
Mehmet Ferit Alanman

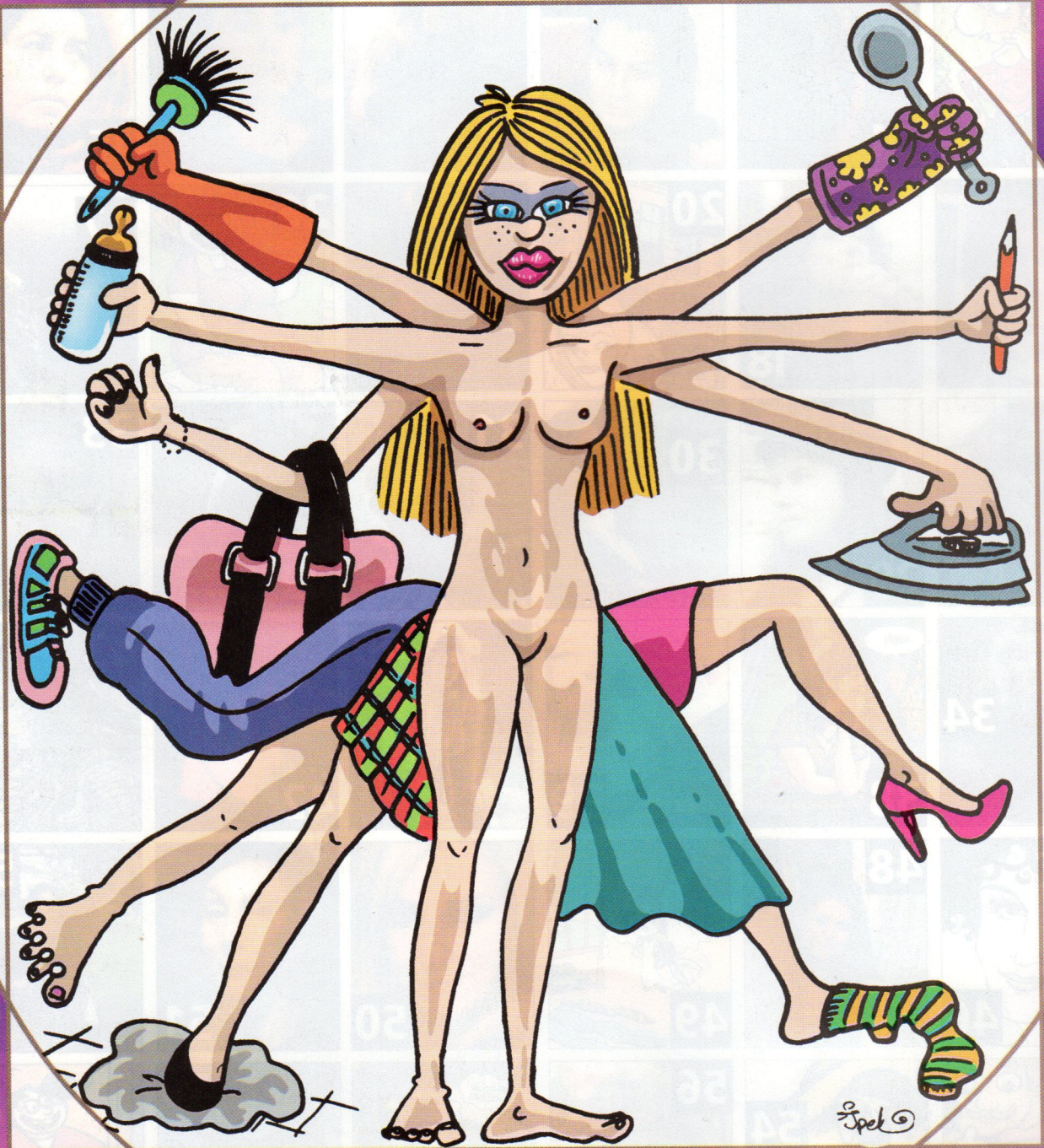
Fotoğraf Sinan Göksel
Abonelik Asiyi Uludağ
(0212) 249 91 13

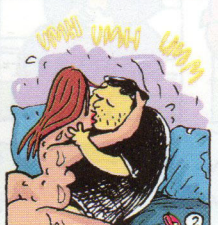
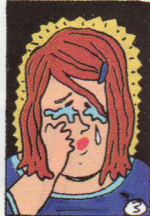
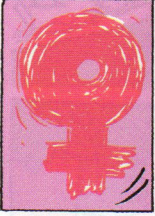
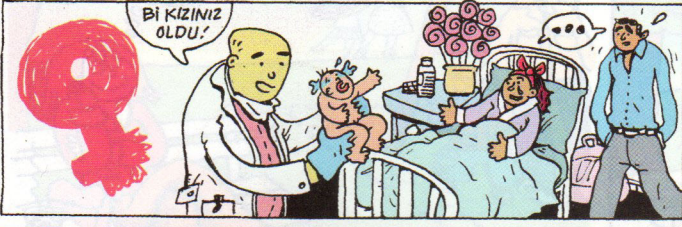
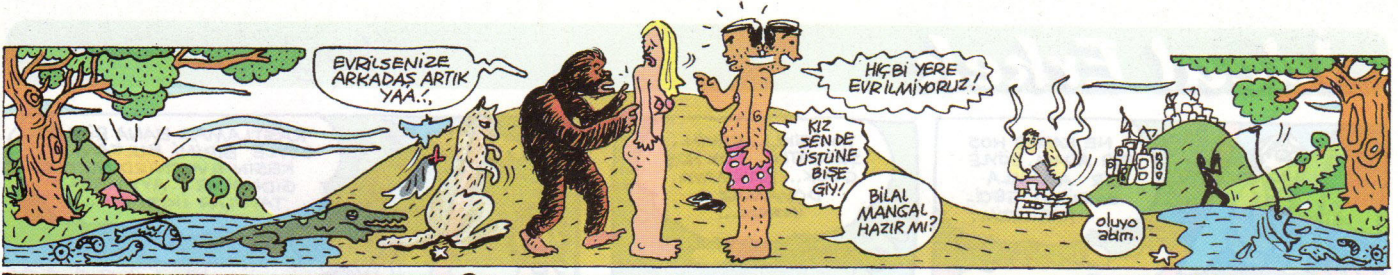
ADRES: Firuzağa Mahallesi Deftardar Yokuşu
No: 19/1A Cihangir-Beyoğlu/İST
TEL: (0212) 292 9450 FAX: (0212) 251 5754
BASKI: LeMan Ofset Tel: (0212) 858 00 93
DAĞITIM: DPP A.Ş.

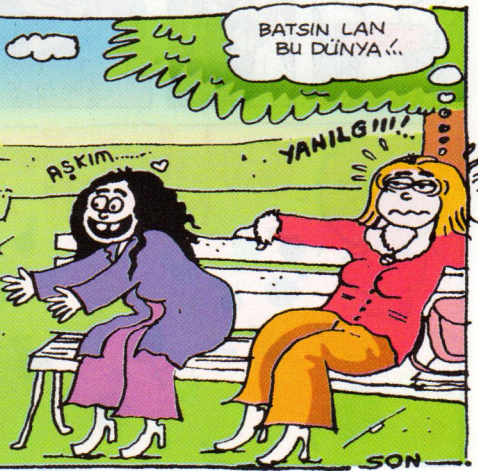
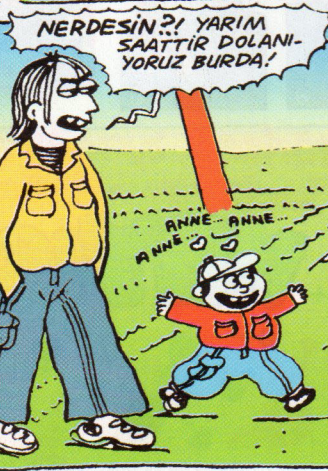
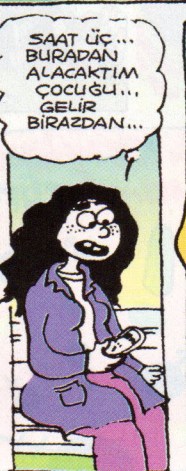
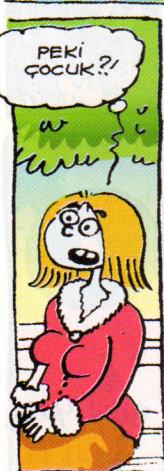
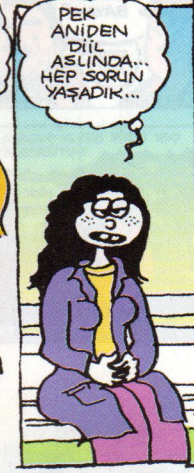
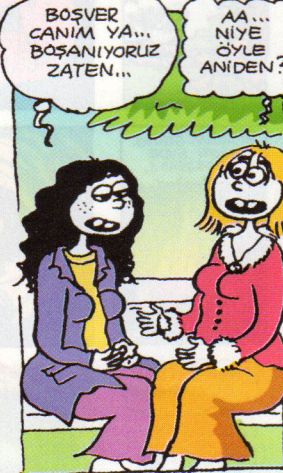
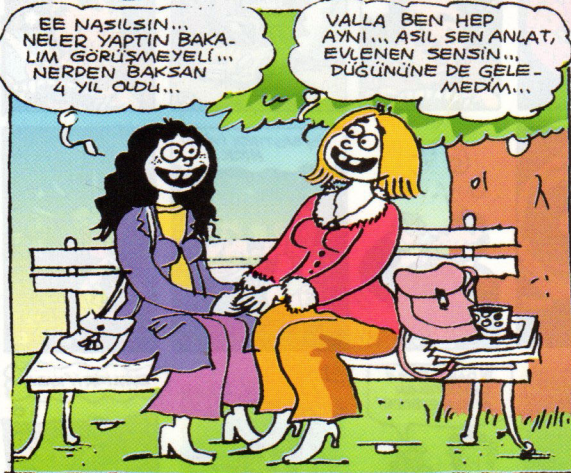
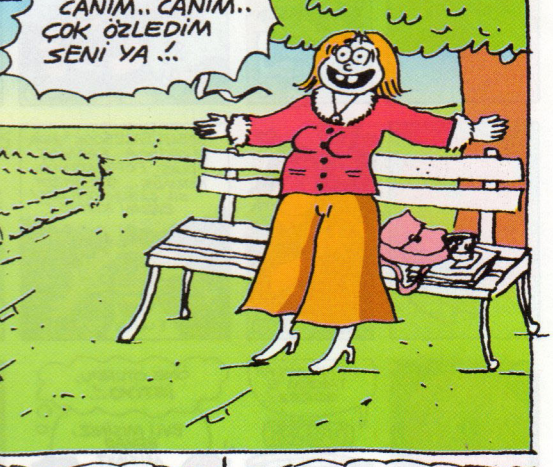
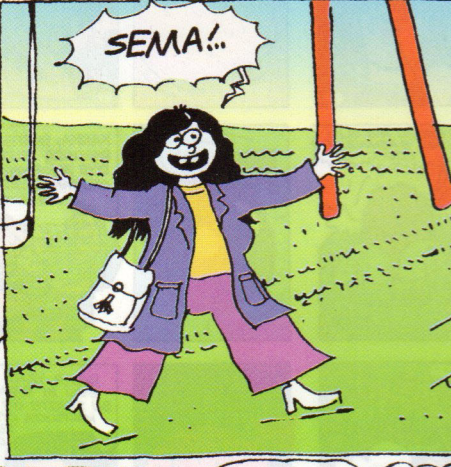
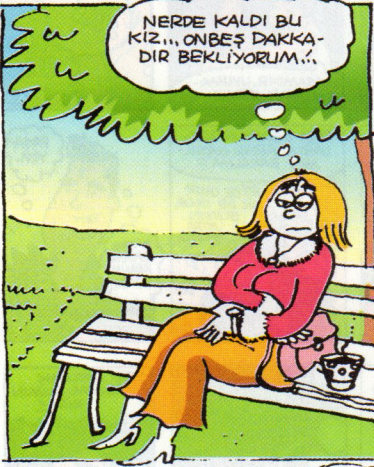
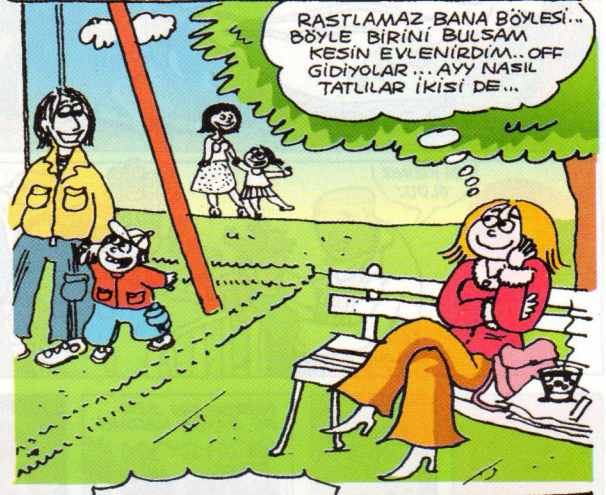
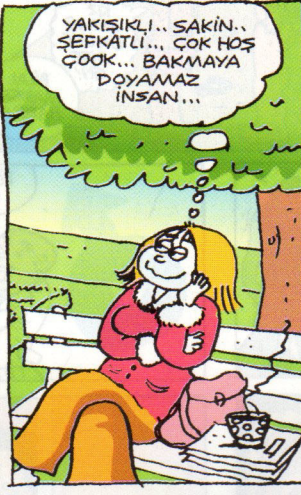
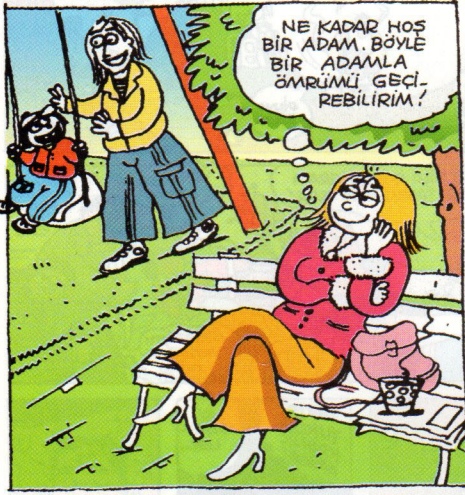
Akşamsefası

BAYAN YANI | 3

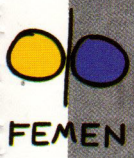




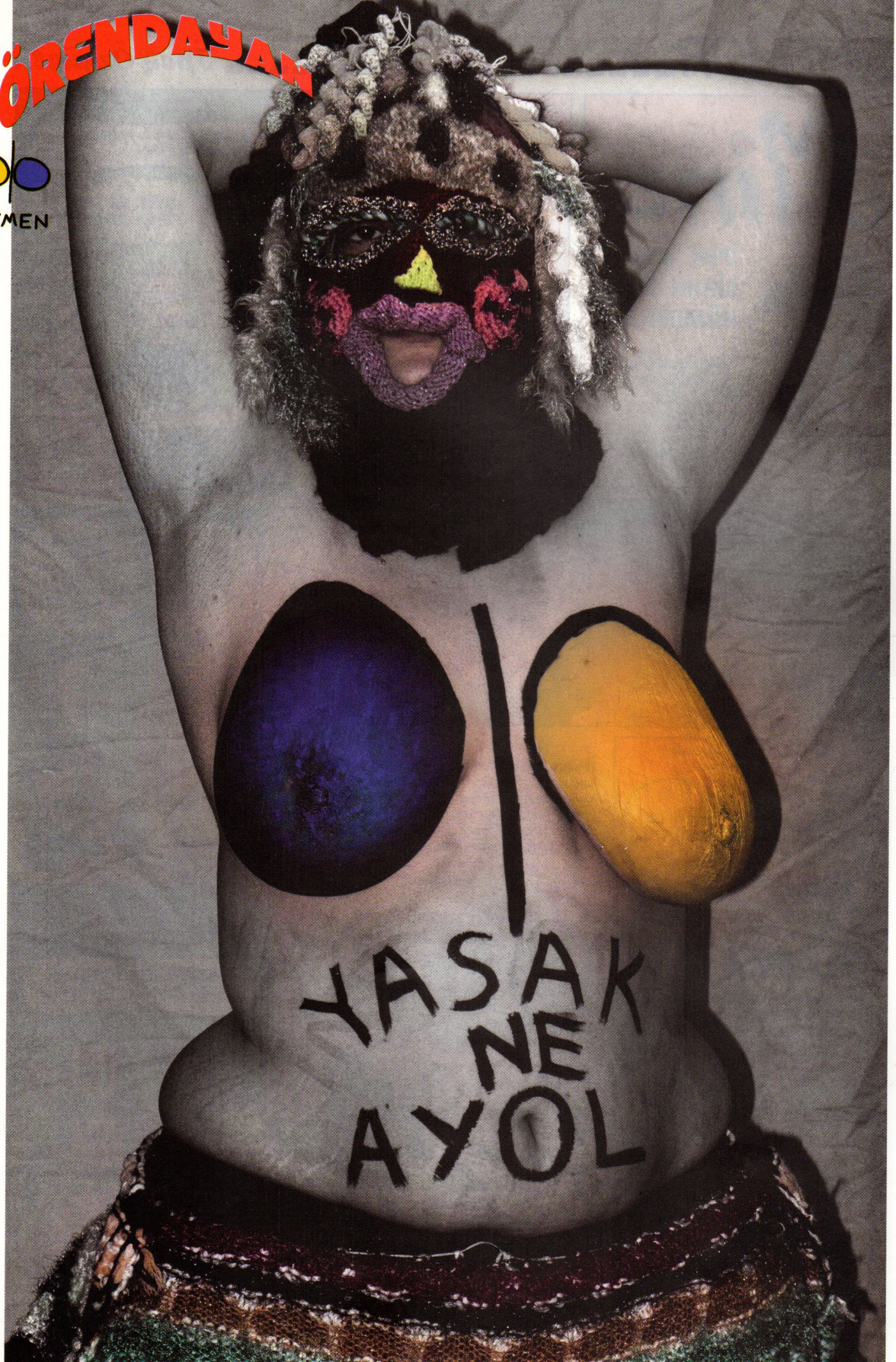




ÖRENDAYAN



ÖRENDAYAN



Mine

**İPEK ŞORAY
CİHAN ÜNAL
HÜMEYRA**

"İpek Şoray'ın
öpiştüğü ilk
film... Ama
korkmayın
öpiştüğü
kişiyle evleniyor
sonra."

Mine, küçük bir kasabada
yaşamakta, zorla evlendirildiği
istasyon şefi olan kocasından
nefret etmektedir...
Bu yüzden uyurken
araya yastık
koymaktadır...



Tek dostu Hümeysra'nın kardeşi İlhan,
kasabaya damlar...

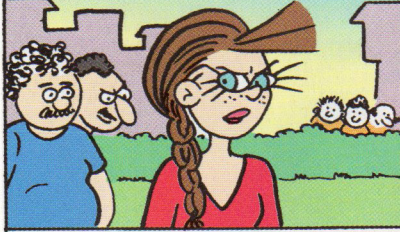
TANIŞIN İLHAN, MİNE
MİNE İLHAN...

MEMNUN
OLDUM...

AYYYY NE HOŞ
ADAM, DENİŞİK!!



Bilenler bilir, küçük kasabanın
dedikodusu büyüktür...
Tüm erkeklerin gözü Mine'nin
üstündedir...



Ve kadınların...

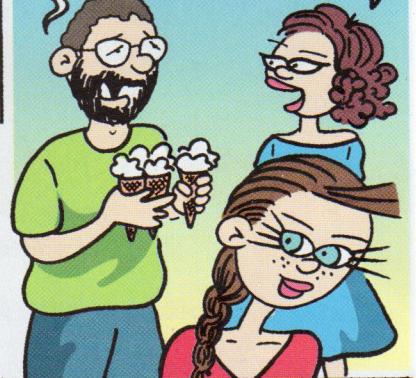


BÖYLE
TOPRAK HER
GÜN BEL İSTER
TIRMAK İSTER
KİH KİH...

TIRMALAYACAK
BİRİ BULUNUR
ELBET...
HAHAHAHHAY!

YALARIZ
SOĞUK
SOĞUK
İYİ GELİR!

ÖĞRETMENLE,
İSTASYON
ŞEFİNİN HANIMI
SOKAKTA
DONDURMA
YALIYOR DERLER
ABİ...



Öyle de oldu, dedikodular
yayıldı...

İLHAN'LA
MİNE
DONDURMA
YALAMIŞLAR!

HEMİ DE
SOKAKTA...

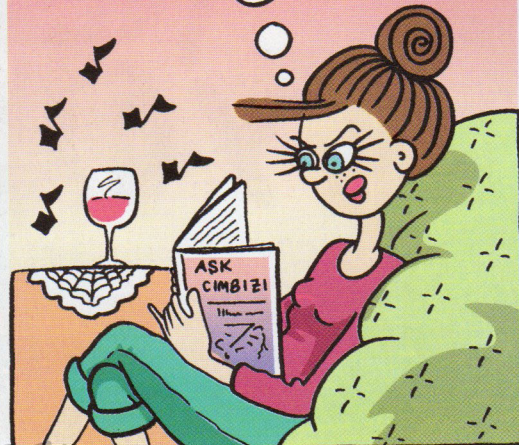
ELLERİYLE TUTUP
EMMİŞLER
DONDURMAYI...

KÜLAHINI DA
YEMIŞLER!

YEMEZ
OLURLAR MI,
ÖPÜŞMÜŞLER
BİLEEE...

İlhan, aşk romanları yazıp kadın -
ları etkilediğini zanneden bir
yazardır. Mine'yi de bağlamak
için kitaplarını imzalayıp ver -
miştir... Tabii ki aşk romanı
yazanlar gibi özünde hödüktür...

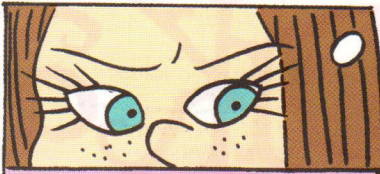
İNSAN DOĞRU KİŞİYİ
BULUNCAYA KADAR KAÇ
KİŞİYİ DENİYOR... OHHH
NE ACI... EYyyy AŞK,
ETLERİMİ CİMBIZLARLA
YOLDUN...



Mine'ye kancayı takan İlhan,
ablası sayesinde kane gibi
onlarla takılıyor, kitaplarından
yiyecəği ekmeği bekliyordu
Mine'den...

İNSANLARI HAYATINA
KARIŞTIRMA ŞEKER...



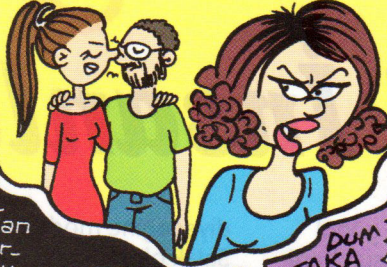


Mine düşündü, dünyanın en iyi görümcü adayı Hümeysa, acaba evlenseler değişir miydi... Evet kesin değişirdi... Bu işler böyleydi...

KALTAK, ABİMİ BANA KARŞI DOLDURDU, BİR YILAN GİBİ GİRDİ ARAMIZA...

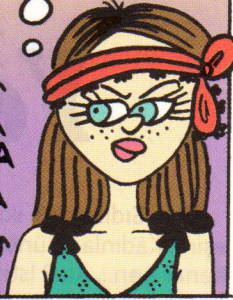
Mine'nin kocasının hobisi darbuka çalmaktı, bu bile onu delirtmeye yetiyordu...

MİGRENİMİ AZDIRDI BU HERİF YEMİNLE...



DUM TAKA TAKA

DUM DUM DUM TAKA TAKA DUM DUM

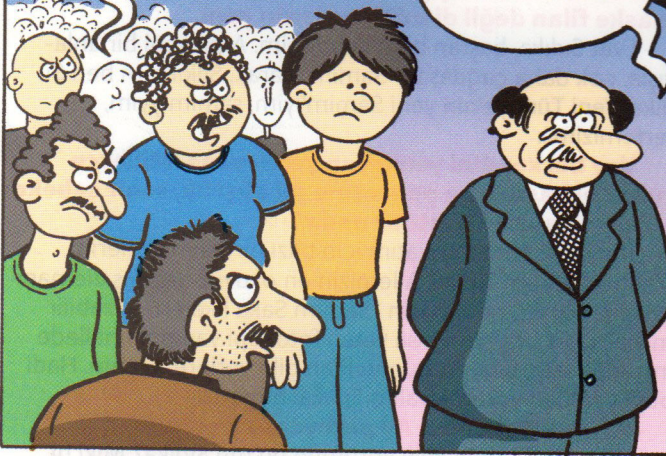


Kasabanın gençleri de, Mine ilhan

KAYMAKAM BEY, BU OLAY KASABANIN GENÇLERİNE REVA MI, BİZ DURURKEN O İLHAN DENEN HERİFE VERMESİ DOĞRU MU?..

yakınlaşmasından huzursuzdu...

SORMAYIN GENÇLER... İÇİ SİZİ YAKAR DIŞI BENİ...



HERKESE ŞAPIR ŞUPUR, BİZE YARABBI ŞÜKÜR MÜ?!



EYVAAAAH KUDUZ OLMUŞ BUNLAR!..



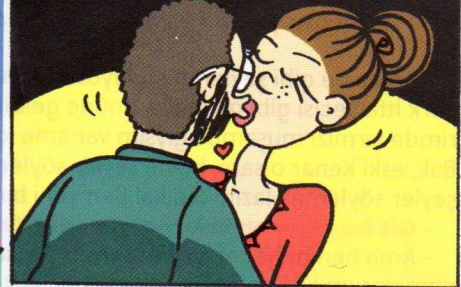
YETER BEEEE YETEERRR!!! SİZE NE ULAN, BAŞ BENİM BAĞLARIM, GÖT BENİM SALLARIM!!!



GİDİİM ŞU İLHAN'A VERİİM DE KURTULAYIM!



Ve dudaklar birleşti...



Ama o yıllarda zina yasaktı, sabah tutuklandılar...



AYYY EN SEVDİĞİM KİSMİ YAPAMADIK MİNE... NASILDIM SÖYLE DE İÇİM RAHAT ETSİN!..

ALLAH İLHAN KERE CEZANI VERSİN İLHAN. PÖSTEKİ GİBİ ŞAKALIN ALERJİ YAPTI, BEN ONUN DERDİNDEYİM!



Yepyeni İnsanlar

- Alo Sıdıka, ruh ikizim, samiyet ve şirinlik lobisi gönül eşim, Kadınlar Günün kutlu olsun... Alo duyuyo musun beni, Kenar ben... Alo? İstersen sessiz kalabilirsin tabii Sıdıka. Ama rica ediyorum beni dinle, bak ben artık çok değiştim. Bambaşka bir Kenar oldum, kendimin bende bıraktığı izleri sildim attım. Adeta yeniden doğdum, sıfır bi insanım.

- Ya Kenar sen bir bant kaydı mısın? Neyin tapesisin olm sen? Telefon sapığı kadrosuyla hayatıma girdin gireli belirli aralıklarla telefon açıp değiştiğini söylüyorsunuz. Silsene kendini. Hatta sen artık imha ol. Telekulak duymuyo mu bunları ya? Bizi de insan yerine koyup bi dinleyen yok mu?

- E, işte Sıdıka tam da onu söylüyorum imha ettim kendimi ben. Şimdi boş bir sayfa kadar temizim. Durduramassın, aç önümü Sıdıka, yeni Kenar geliyor! Bak, "Aç önümü" dedim diye hemen yanlı şmânaya alma olur mu? Ben onu siyasi parti lideri şeysi gibi şeyettim. Eski Kenar olsam bi takım las-tikli kelimelerle küçük aşk oyunları, ne biliyim erotik çağrışımlar felan yapabiliyordim ama artık yapmıyorum. Ayrıca şu an üzerinde ne olduğu da beni ilgilendirmiyor. Türkiye bunları hakketmiyor Sıdıka.

- Peki ben niye seni hakettim şu hayatımda onu anlamış değilim Kenar. Tahrik ol diye söylemiyorum ama ben senin üzerinde ne olduğunu hep merak etmişimdir. Bazen üstünde deli gömleğiyle beni akıl hastanesinden aradığın hissine kapılıyorum. Ya da beni çıldırtmaya and içmiş gizli bir teşkilatın başkanı-sın!

- Başka ne gibi şeyler düşünüyorsun Sıdıka. Mesela hiç Ni-york İtfaiyecisi gibi gözünün önüne geldiğim oldu mu? Üze-rimde kırmızı muşamba giysim var ama içim çıplak... Öh... Bak, eski Kenar olsam, böyle şeyler söylerdim. Ama artık yeni şeyler söylemek lazım Sıdıka! Ben yeni bir soluğum.

- Git başkasının telefonuna solu Kenar.

- Ama benim hedef kitlen sensin Sıdıka, başkasını düşünemiyorum ki. Kendimi bildim bileli Sıdıka sevdalıyım. Tamam, ben yeni bir oluşumum ama sen eski sensin. Hep böyle kal Sıdıka. Hep böyle kal.

- Üf Kenar yaa, cidden anlamıyorum, ne cins bi adamsın sen!

- Vaktin varsa anlatayım, yeni Kenar'ın programını bilmek en fazla senin hakkındır. Öncelikle işsizlere iş bulunacak Sıdıka. Ben işe giricem yani. Sonra şu Doblo arabayı satıyım artık diyorum, otomotiv sanayiimizin yeni ürünlerinden birini çekiyim altına.

- Hazır "Yeni Kenar Programı"nı açıklamaya başlamışken, hastane randevu sistemi ve sağlıkta özelleştirme konusunda ne düşünüyorsun Kenar? Bana bir daha telefon ediceksen eğer, git kendine şimdiden randevu al. Şu kadarını söyliyim yeni halin eskisinden daha salak olmuş.

- Ya sen ne köhne, ne basiretsiz bi insanmışın Sıdıka yaa! Kızım var ya Türkiye'nin önünü tikiyorsunuz sen. Çıkıp dışarı "Kenar'la çağı yakalayım Ben Sıdıka'yım büyük düşüneyim"

diyeceğine modası geçmiş söylemlerle kalbimi kırıyorsunuz. Salak olmak kader değildir Sıdıka tamam mı! Doblo'yu Do-yuran Köfte Salonu'nun önüne çektim. Saat beşe kadar gelip benim arabaya pindin, pindin... Yoksa bir buçuk köftemi yer çekip giderim hayatından. Budur!

- Hiaaa! Abi, naaptın sen kendine böyle. Yüzündeki maske filan değil di mi? Bu sensin yani.

- Evet Sıdıka, baştan başa kendimim. Ama yeni bir anlayışla, çok daha çağdaş bir Samim olarak. Silkindim ben Sıdıka. Yeni Türkiye'nin yeni Samim'iym, samimiyyim, tertemizim...

- Vay be, kendini yenileyen yenileyene. Milletçe tuhaf bi hastalığın pençesine mi düştük, şehir şebeke suyuna bişey mi kattılar nedir?

- Bundan sonraki hayatım için bazı birtakım ilkelerim olsun istiyorum Sıdıka. Ailemizin en okuyup yazmış elemanı sensin. Oturup benim için "Samim Saka İlkeleri" yazabilir miyiz? Dört beş tane olsa yeter, fotokopi yapıp mahallede internet cafe, bilardo salonu filan gibi yerlere asıcam. Hadi beni yeniden yorumlayalım Sıdıka, başla...

- Uhua... Huhuhu... Ay patlıycam... puhu...

- Nasıl yani, benle ilgili yorumun bu mu Sıdıka? Miki bi insan mıyım ben, komik miyim? Sana eski Samim olarak son kez bir kafa atıp sonra yeniliycem kendimi. Gel kız buraya...



Kadın ve İnternet

1920'de Clara Zetkin ile yaptığı sohbette proleterya diktatörlüğünün, kadının toplumsal hak eşitliği için gerçek bir kılavuz olduğu söylemiştir Lenin. Bununla yetinilmeden uluslararası bir kadın hareketinin yaratmanın önemini ayrıca belirtmiştir.

İnternet, hayatımıza girdiği ilk yıllardan itibaren hem bu sistemlerin kurulmasında, hemde özgür bilişimci akımların gelişmesi sürecinde erkek egemen kültür kendini bu alanda da gösterdi. İnternet gibi dil, din, ırk, cinsiyet ayrımı olmaksızın kamusal kullanıma açık bir dünyada bile ilk yıllardan itibaren Erkek Egemen algıyı kırmak için münferit çıkışlar dışında kadın yok sayılmıştır. İnternetin ilk kullanıldığı yıllarda kullanıcı profilleri gözönüne alındığında, görece eğitilmiş ve demokrasi algısı gelişmiş insanların olduğu gerçeği ise durumun vehametini ayrıca göstermektedir.

Kadın bilişim dünyasında nerede?

Bilişim sektöründe kadın yöneticilerin ve işçilerin sayısı azımsanmayacak kadar olsada Hacking ve Hactivism dünyasında kadınlar yok sayılmakta, algısal olarak varlığı küçümsenmektedir. Bilinen en önemli kadın Hackerlardan Susan Headley "Thunder" nickiyle, '70 li ve '80 li yıllarda faaliyet göstermiş ve bilişim dünyasında kadınlar adına özgür bilişimci geleneğin temellerini atmıştır. Yine bir başka önemli kadın Hacker "cyber-feminist" faaliyetlerinin önemli isimlerinden Cornelia Solfrank ile birlikte kadınlarda Hacking alanında var olduklarını göstermiştir.

Ülkemizde kadına yönelik toplumsal baskı, şiddet ve cinayet fiillerinin yoğun olarak yaşandığı gerçeğini göz önünde tutarsak, bilişim dünyasında bu gerçeklikten nasibini alacağı kaçınılmaz bir gerçektir. Hergün internet üzerinden kadınlara taciz ve şiddet uygulandığına yönelik onlarca haber okuyoruz. Burada sormamız gereken soru internet gibi tamamen nötr ve daha emekleme aşamasındaki bir alanda bile kadının bu kadar çabuk ikinci plana atılmasıdır. Ki internet netdaşlık ilkesi etrafında gelişmesine ve kimliklerin anonim olarak saklanması bir alışkanlık halin de olmasına rağmen, kadın, internet dilinin cinsiyetçiliğinin hedefi olmuştur. İnternet reklamcılığının da kadın bedenini meta olarak yaygın şekilde kullanması, kadın bedeni üzerine yapılan siteler de olayın vehametini bizlere daha iyi anlatmakta. Grubumuz RedHack bünyesinde birçok kadın bulunmakta, sempatizanlarımızla birlikte bizle hareket eden insanlar genelinde, kadınların daha başarılı olduğunu, sistem açıkları bulma ve örgütlü mücadeleyi inançla sürdürme noktasında daha azimkar olduğunu çekinmeden söyleyebiliriz. Kadın bilişimcilerin, yeteneklerini, onları -hem cinsiyet hem de sınıfsal anlamda- ötekileştirenlere ve baskı altında tutan etklere karşı, hactivism dönüşümüyle kullanmaları beklenen sonuç olacaktır.

Reel hayattaki sorunlarını sanal alanda da yaşamasının nedeni ne olabilir?

"Bu kadın yığınının politik-dışı, toplumsal-dışı, geri kalmış ruhu, yalıtılmış etkinlik çevresi,

yaşamının bütün düzeni, birer olgudur. Onları göz önüne almamak budalalık, kesinlikle budalalık olurdu. Onlar arasında çalışmak için bize birkaç organ, özel kıskırtma yöntemleri ve örgüt biçimleri gerek.

Bu kadıncılık(feminismus) değildir; bu, pratik, devrimci amaca-uygunluktur.." (Lenin, Kadın ve Aile, s:262)

Lenin'in Kadın ve Aile kitabında belirttiği gibi kadının dış olması durumu bilişim dünyası içinde bir gerçektir.

Bizler bu konuda kadın sorunsalını aşmanın tek yolunun reel politikada olduğu gibi sanal dünyada da örgütlü mücadeleden geçtiğini düşünüyoruz.

Kadının, hayatın her alanında olduğu gibi özellikle GEZİ sürecinde gözlemleyebileceğimiz üzere militan, yönlendirici ve eylemci yönlerinin aktif olmadığı bir devrim mücadelesi eksik ve sakat bir mücadeledir. Özellikle kendi mücadelesinin bilincinde olan kadın direnişçilerin GEZİ olayları sürecinde internet üzerinden sağladıkları erişim ve örgütleyici faaliyetleri "Eylemlerin Etkinliği" ni güçlendirmede önemli bir rol oynamıştır.

Sadece erkek direnişçilerin yönetim ve etkinliğinde ilerleyecek bir sürecin toplumsal algı ve meşruluğunun eksik olacağı şüphesizdir. Kadın direnişçilerin bu yönüyle eşit yönetim gücüne sahip olduğunda eylemlerin toplumsal anlamda kabulüne etkisinin de ispatı olduğunu düşünüyoruz.

RedHack olarak kadına yönelik şiddeti, tacizi ve toplumsal baskıyı engellemenin, teşhir etmenin ve toplumsal duyarlılığın geliştirilmesi adına, faaliyetlerimizin yanında örgütlenme içerisinde cinsiyetçiliğe karşı en ileri seviyede uygulamaları geliştirerek bu konuda bilişim dünyasında öncü olmaya çalışıyoruz.

Clara Zetkin'in tespitinde yer aldığı üzere artık "Dünya erkeğin evi, ev kadının dünyası" değildir. Elbette bugüne güncellersek, "sanal dünya" hiç değildir, çünkü kadın, teknolojik alanda da kendini savunabilecek araçlara sahip ve hakim olmuştur. Bu araçları örgütlü mücadelenin gücüyle daha da büyüteceği kaçınılmazdır.

Gündelik hayatta veya dijital iletişim ve bilişim kanallarında, diğer adıyla sanalda, toplamda hayatın her alanında kadının hakları ve özgürlükleri için mücadele eden herkesin 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutluyoruz. Nice mücadele alanlarında omuz omuza olma dileğiyle. Zincirlerimizi kaybetmekten korkmayalım.

"Kadınlar göğün yarısıdır"

Şirin kalın..

RedHack / @RedHackSirine

Sözün Bittiği Yerden...

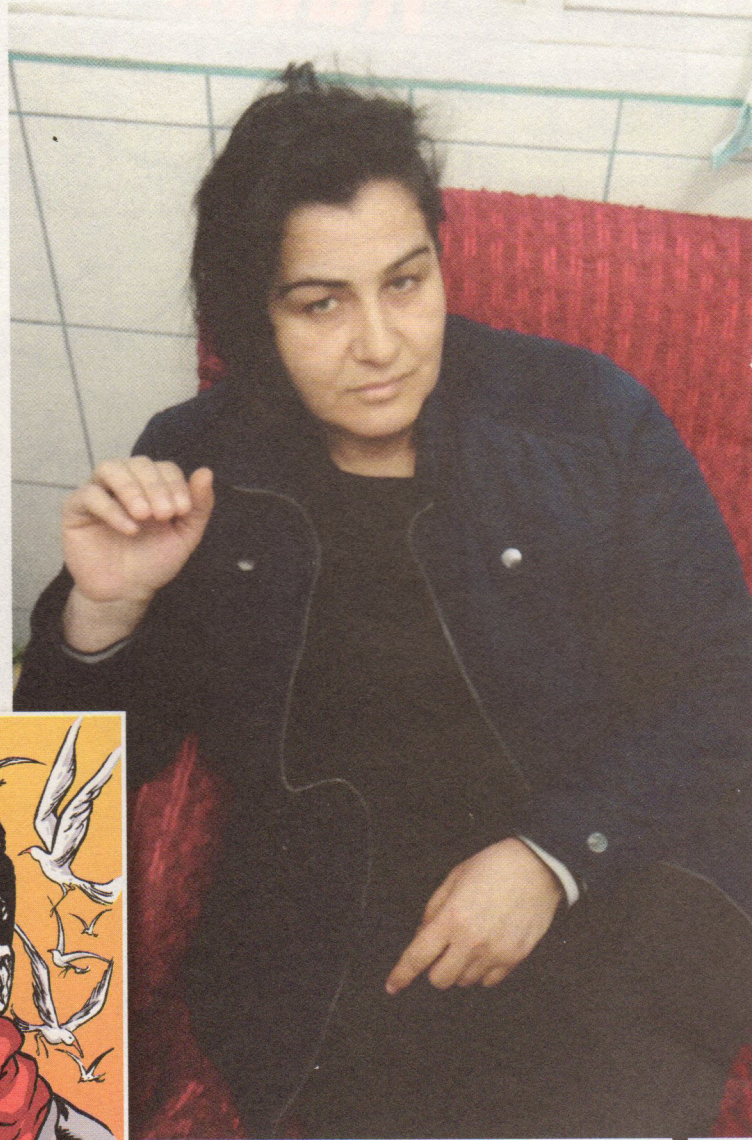
Ben Ahmet Atakan'ın annesi Emsal Atakan. Benim oğlum Ahmet, 23 yaşındaydı ve üniversite öğrencisiydi. Anayasal hakkını kullanırken 9 Eylül'ü 10 Eylül'e bağlayan gecede katledildi.

Ahmet Atakan pırıl pırıl bir gençti. Ben annesi ve Atakan ailesi olarak, Ahmetimizle gurur duyuyoruz. Ahmetimizi şerefiyle, namusuyla toprağa verdik. Benim oğlum delikanlı, cesur, haksızlığa gelemeyen, mert bir delikanlıydı. Hatay üzerinde oynanan kirli oyunların, Hataylılar tarafından fark edilmiş olmasından dolayı halk meydanlarda anayasal haklarıyla ve duyarlı birer vatandaş olarak memleketine sahip çıkıyordu. Suriye'deki katliamlar, Reyhanlı'daki katliam, Ahmet'i çok üzüyordu ve bunu bir namus meselesi olarak görüyor, geceleri gözüne uyku girmiyordu.

Ahmet hırsızlık yapmadı, kimseyi gasp etmedi, kimseyi vurmadı. Sadece barış ve demokrasi için mücadele ediyordu. Ama görüyoruz ki Türkiye'de adalet denilen bir

şey yok. Şimdiki hükümet her şeyi istedikleri gibi yapıyor. Ahmet Atakan din, ırk, mezhep ayrımı yapmaksızın her zaman insanlık için hak, adalet ve huzurun yandaşıydı. Suriye'ye açılan savaş, Reyhanlı patlaması, gençlerimizin katledilmesi Ahmet'in öfkesini binlerce kat arttırmıştı. Haksızlığa karşı durmak için alanlardaydı. Ben Ahmet Atakan'ın annesi olarak oğlumla gurur duyuyorum. Çünkü benim oğlum tertemiz, pırıl pırıl bir gençti. Mekanı cennet olur inşallah ve eminim ki mekanı cennettir.

Kimi analar katil doğurur, kimi analarsa şerefli, namuslu çocuklar doğurur. Benim oğlum hayata gözlerini yumaları beş ay olmasına rağmen, katledilmesiyle ilgili henüz kesin bir karar yok. Çünkü bütün bilgileri yok etmeye çalışıyorlar.



Adalet sadece başbakanın oğlu ve bakan çocukları için var. Eğer ki iktidar bu halkın oylarıyla başa gelmişse, sadece belirli kesimlere hizmet etmiştir. Ve ne yazık ki katledilen gençlerimizin katilleri ödediğimiz vergilerle maaşlarını alıyorlar. Hiçbir zaman hakkımı helal etmiyorum! İnşallah aldıkları her kuruş zehir zıkkım olur. Ben günlerdir acımla kavrulurken, onlar için hava hoştu. Gün geçtikçe acım daha çok büyüyor, yaram öyle büyük ki tarif olunmaz. Bu acıyı bana yaşatanlara Allah evlat acısını nasip etsin. Çünkü benim oğlumun hiçbir suçu yokken katledildi. Bir insanın özgürlüğünü elinden almak kadar kötü bir şey olabilir mi? Ve ben artık sözün bittiği yerdeyim...

"Bugün yine gelmedi..."

Abdullah Cömert'i 8 Mart 1991'de doğurdum. Dört erkek ve üç kız evladımın en küçüğüydü. Abdullah'ı kucağıma köydeki tek göz kiremit evimizde amıştım. İlk adımını, motosiklet sesinden korkup ağabeyi Ahmet'e doğru kaçarken atmıştı. Sonra Antakya'ya taşındık ve Abdullah'ın da hayatı Antakya'da sürdü.

Abdullah, okulda öğretmenlerinin faşizan tutumuna dayanamış ve lise ikinci sınıfta eğitimine açık öğretimden devam etme kararı almıştı. Eğer yavrum katledilmeseydi, lise diplomasını alıp yurt dışına Ukrayna'ya, ağabeyi Zafer'in yanına üniversite okumaya gidecekti.

Abdocan çalışkan bir çocuktü. Yaz aylarında günlerini tarlada babasının yanında ona yardım ederek geçirirdi. Babası çiftçidir. Ama tarlada işler gününbirlik ya da kısa süreli olduğundan, Abdocan daha sonra kız kardeşi Meryem'in yardımıyla narenciye şirketinde güvenlik görevlisi olarak çalışmaya başlamıştı. Bu güvenlik işi Abdocan'ın düzenli maaş aldığı, düzenli gittiği ilk işti. Ama uzun sürmedi, çünkü katledildi...

2011'de olayların patlak vermesiyle derhal Özbekistan'da çalışan oğlum Zafer'e mektup yazdım. "Abdullah'ı yanına al, ona bir şey olursa dayananam" dedim mektupta. Mektubum üzerine Zafer de Abdullah'a baskı yaptı ve askerliğini tecil ettirip bir süre yurtdışında çalışmaya ikna etti. Bu sayede Abdullah kısa süreliğine de olsa Özbekistan'a gidebildi. Ama Özbekistan'daki yeni hayatı da Abdocan'a gülmedi. Abdullah Özbekistan'da Zafer'in ricasıyla taşeron bir şirkette bir işe başlamıştı, ama kısa bir süre sonra işten çıkarıldı.

Oğlum Abdullah hisli bir çocuktü aynı zamanda. 1997'de kızım Emirhan'ı bir hastalıktan dolayı kaybetmiştik. Emirhan'ın kaybı, tıpkı benim gibi Abdullah'ı da derinden etkilemişti. Vaktiyle Emirhan'ın Abdullah'ı kartalın pencesinden kurtarmışlığı vardır. Kartaldan kurtarmak için Abdullah'ı traktörün römorkundan aşağı atmış ve peşinden atlamıştı. Kardeşini de alarak tarlada çalıştığımız yere doğru koşmuş ve kurtulmuşlardı.

Ama genel anlamda Abdullah'ın çocukluğu kederle geçti... Kaynar suyun Abdullah'ın yüzüne dökülmesi ve yüzünün etinin dahi dökülmesi vardır ki, asla unutamam. Şanssızlık Abdullah'ı sonra da bırakmadı, hep etrafında dönüp durdu.

Bir keresinde Abdullah inşaattan eve gelirken, bindiği arabının çukur kenarında durmasıyla yaralanmıştı. Şoför arabayı çukurun kenarında durdurunca, Abdullah inerken bu çukura düşmüş, yüzünü ve burnunu feci şekilde yaralamıştı.

Antakya'da tarlada çalıştığımız dönemlerden birinde de traktör gölgesinde dinlenmeye çekilmiş Abdullah. O sırada traktörün freni boşalmış ve uyumakta olan Abdullah'ın üzerine çıkmasına ramak kalmış. O esnada uyanmış Abdullah ve basmış çığlığı. Çığlığını Adnan Abisi duymuş. Adnan o çığlığı hiç unutmaz. Abdullahım, abisi Adnan'ın düğününe de kırık ayakla katılabilmışti.

Velhasıl Abdullah acı içinde, kederle büyümüştür. Hayat yavruma bir türlü gülmemiştir. Daha 22'sinde, gencecik bir fi-danken aldı onu aramızdan kader. Ama Abdocanım herkese gülümserdi. Herkesi de şakaları ve espirileriyle kahkahaya boğardı. Herkes de onu gülümseyen yüzüyle hatırlayacak...

Vurulmadan bir gün önce, Pazardı. O gün Zafer Abisine, "abi akşam sen de gel direnişe" demişti. Zafer'in Abdullah'a verdiği cevabı hala hatırlarım; "ben şanssız bir insanım Abdullah. Gelirsem bin kişi arasından kör kurşun beni bulur, öldürür. Sen de gitme, senin de şanssızsın. Şanssız bir aileyiz, gitme..."

Ama Abdullah abisini dinlemedi ve hakkı gördüğü direnişe katıldı. Bana son sözü; "bana bir şey olursa, sakın üzülmeğin" olmuştur...





Emel Korkmaz

"Giysilerindeki kokusuyla yaşıyorum..."

Alışimi evde doğurdum. 18 Mart 94, saat 12' de. Çok güzel bir bebeklik dönemi geçirdi. Çok akıllı, çok uslu bir çocuktur. Hiçbir zaman ağlayarak uyanmadı. Alış, hep gülerek, hep tebessümle uyandı. Bütün aile tarafında sevilen bir çocuktur, en küçüktü. Ali İsmail'i ana okuluna göndermedim, çünkü çok zekiydi, 5 yaşında bile adını yazabiliyordu. Abisi, abları ne öğrettiyse hemen kaptı. Sonra ilkokula başladı.

Okulda hep haylazlık yapar arkadaşlarına takılmayı çok severdi, ama dersleri çok iyi. Veli toplantılarına gittiğinde öğretmeni "Ali İsmail çok yaramaz, çocuklara sataşıyor" dediği zaman çok şaşırırdım. Çünkü Ali evde çok uslu bir çocuktur.

8. Sınıf geldiğinde dershaneye gönderdik. Dershanin yolu biraz yokuştu. Yolda yorgunluk hissettiğini, dershaneye gidene kadar bir iki defa mola verdiğini söyledi. Ben de panik yaptım, ablasına söyledim. Hemen doktora götürdük, kalbinde bir sorun olduğunu söylediler. Korkulacak bir şey olmadığını söylediler, ama biz yine de çok korktuk. Babası yurtdışındaydı. Hemen araştırdık, iyi bir doktor bulup Ankara'ya götürdük. Başta anjiyo yapıldı, ama Maalesef damarı açılmadı. Ameliyat gerektiğini söylediler. O sıra Gürkan da yurtdışındaydı. Bir ben vardım; amcaları, dayıları yardımcı oldular.

Herkes bana şunu söyledi; "sen hangi cesaretle oğlunu ameliyat ettireceksin?" Ama ben doktorlara çok güvenmişim, çünkü onlar bana "Ali'yi ameliyata kadar sağ tutun yeter, ondan sonra çok sağlıklı bir çocuk olacak" demişlerdi. Gerçekten de Ali İsmail ameliyattan çıktı ve Hatay'a döndükten sonra daha eve geçmeden sokakta oyunlar oynadı. Dirençli, güçlü bir çocuktur.

Sonra liseye başladı çok başarılı bir dönem daha geçirdi. Lisede alan seçileceğinde dil bölümünü seçti, çünkü her dili öğrenmek istiyordu. Araştırmacı bir ruhu vardı. Gezmeyi çok seviyordu. İngilizce bölümünde okuyordu, ancak öğretmenlikten ziyade mütercim-tercümanlık yapmak istiyordu.

İlk senede yerleşti üniversiteye. Keşke yerleşmeseydi. Keşkelerin artık bir anlamı olmasa da.. Dershanedeki sınavlarda hep birinci gelirdi ama bir gün bile bize ben birinci oldum demedi. Kendiyle hiç övünmezdi.

Her etkinlikte Ali İsmail vardı. Samandağ'da kum sanatı etkinliği vardı, orda 10-12 gün kaldı. Aramızda 20 kilometre var, ama bir defa olsun gidip gözletleme gereği duymadık. Ne istediğini, ne yaptığını bilen bir çocuktur. Güvenimiz tamdı. O yüzden her istediğini yaptık. İçimizi rahatlatan tek şey; "keşke Ali'nin şu dileğini yerine getirseydik" diyebileceğimiz hiçbir şeyin olmaması...

Çocukları çok severdi Ali. Üniversiteye hazırlanırken bütün çocukları eve toplardı. Onlara kitap okuturdu. Üniversiteliydi, ama çocuktur Ali İsmail. Köy okullarına yardım toplardı. "Anne köyde okuyan bir çocuk ne kadar iyi eğitim alabilir ki" derdi. Engelliler için kapak toplardı. Çok güzel bir hayat yaşadı. Daha da güzel bir hayat yaşayacaktı, ama caniler izin vermediler.

Hedefinde Ankara ya da İstanbul'da okumak vardı. "Oralarda yapamazsın Alim" dedim. Çok nazlı büyüttüm ben onu, kendi kendine bir çay bile demleyemezdi. İkna oldu yavrum. "O zaman İzmir ve Eskişehir arasında tercih yapacağım" dedi, çünkü ikisinde de kuzenleri vardı. Çalıştı ve ikinci tercihi geldi, ama acı bir şekilde geldi maalesef.

Ali İsmail hediye olarak kıyafetten hoşlanmazdı. Çünkü kıyafet bir gün yıpranıp eskiyip atılacak diye düşünürdü. Kitap severdi, fotoğraf severdi, eğitici ve kalıcı şeyleri severdi. Hasta Fenerbahçeliydi. Fenerbahçe'ye ait olan şeyleri severdi. Nevresimi, bornozu, şapkası, atkısı her şeyi Fenerbahçeliydi.

En son "doğum gününde sana telefon alacağım" Alışım dedim. "Hayır anne, bu telefon neyime yetmiyor" dedi. Elindeki telefon hiçbir gencin kullanmayacağı bir telefondur, ama hiçbir zaman son model, dokunmatik telefonlara özenmedi. "İşimi görsün yeter" derdi. Doğum günümde gelip elimi öperdi, sarıladı, koklardı. "Senin kokunu almak en değerli hediye" derdi. Babası, abisi, abları onun adına bana hediyeler alırlardı.

'En son anneler gününde ablası bana siyah bir bluz almıştı Ali İsmail adına, daha sırtıma bile geçiremedim. Çünkü anneler gününden 11 gün sonra Ali'yi katledildi. Siyah bir bluz almışlardı. Siyahı çok severim, ama giymekten korkarım. "Kızım keşke başka renk getirseydiniz" dedim. Değiştirelim dediler, ama onlar beğendiler diye değiştirmedim. Şimdi hediye duruyor, ama Alışım yok...

Hiç siyah giymedim, ama katiller giydirdiler bana. "Hep aynı siyah kazağı giyiyorsun" diye sitem ettiler bana. Başka renk giymek içimden gelmedi, yeni bir şey almak da içimden gelmedi. Kabullenemiyorum... Ali İsmail benim için Eskişehir'de okuyor hala. Evimizin önünden yol geçiyor. O yola her baktığımda Alim gelecek diye bekliyorum.

Ali, yeğeni olacak Yusuf'u çok merak ediyordu. Yengesinin hamile olduğunu Eskişehir'de öğrendi. Gürkan, Yusuf adını çok sever. Oğlum olursa adını Yusuf koyacağım derdi hep. Cinsiyetini öğrendikten sonra her telefonda "anne Yusuf nasıl bir bebek olacak" diye sorardı bana. "Hep merak ediyorum" derdi. Ali Yusuf'a baktığımda bile yüreğim yanıyor. Çünkü "Alim onu çok merak ediyordu, ama göremedi. Yusuf doğdu, ama Alim göremedi." diye düşünüyorum.

Çok güçlü ve inatçıydı. Bugünlere geleceğimiz hiç aklıma gelmedi. İyi olacak diye hep umutla bekledim. 38 gün boyunca hastanenin bahçesinde oturdum. Hep dua ettim. Normalde yasaktı yoğun bakım odasına girmek. Sağ olsunlar görevliler kapıyı hep açarlardı bana. Çok dua ettim, ama malesef kabul olmadı. Bir çok yerden telefon geldi, her arayandan dua istedim.

Davullarla, adaklarla eve geçirecektim. Şimdi resimleriyle, tişörtlerindeki kokusuyla yaşıyorum...

"O caniler için, çocuklarının yüzüne bakamadıkları uzun bir ömür yaşamalarını diliyorum."

Hiç rüyamda göremedim. Görümcemin kızı sürekli rüyasında görüyormuş. Rüyasında Ali küçük bir bebekmiş, "ne olur beni annemin kucağına koy da ağlamasın" demiş. Ağlamamak için çok direniyorum, ama yapamıyorum. Alışım ablasının rüyasına girmiş; "abla neden hamile olduğunu söylemedin" demiş. O da "Alışım bilmiyordum ki" demiş.

İşin aslı yorulduk... Gürkan da çok yoruldu. O Ali İsmail için

abiden çok baba gibiydi. Ali de yaptığı her şeyi abisine danıştı. Yapamayacağımız bir şeyi istemezdi bizden.

Ama bu kadar acıya rağmen hiç kimseye evlat acısı dileyemiyordum. Bu caniler evlat acısı bilmezler, evlatlarını kaybetse bile hiçbir şey hissetmezler. Hissiyatsız insanlar çünkü. Ölümü dilene dilene ceza çeksinler, evlatlarının yüzüne bakamaz duruma gelsinler. Bu onlar için en büyük acı olur. İnsan demem, insanlığa hakaret olur. O caniler için, çocuklarının yüzüne bakamadıkları uzun bir ömür yaşamalarını diliyorum. Sabah akşam gece gündüz bunu diliyorum...

Katilin çocuğu babayı tercih ederek gelmedi dünyaya. O doktor oğlumu müşahade altına alsaydı, ben bugün sizinle konuşuyor olmazdım. Katiller sadece oğlumu darp edenler değil. Oğlumu "hiç bir şeyin yok" deyip eve gönderen de katil. Benim oğlum doktora, "cuma günün sınavım var, iyileşebilir miyim?" diye sormuş. "Merak etme hiçbir şeyin kalmaz" diyerek göndermiş çocuğu. Bu katil değil de nedir?

"Benim polisim kahramanlık destanı yazdı" diyen de katil! "Ali İsmail'e arkadaşları vurmuştur" diyen de katil! Utanmıyor mu insanlığından? Ba-





Oğulları ölen analara türkü

*Onlar ölmediler yok,
Ateş fitiller gibi;
Dimdik ayakta,
Barut ortasındalar!*

*Karıştı, bakır teni
Çayır çimene,
Karıştı,
O canım hayalleri:
Zırlı bir rüzgar
Perdesi gibi;
Bir set gibi:
Kızgın çehreli,
Göğüs gibi:*



Göğün görünmez göğsü gibi! diye devam eden şiirinde Pablo NERUDA'nın dediği gibi aslında Metin de; Medeni, Ali İsmail, Mehmet, Ethem, Abdullah, Hasan Ferit ve nice kaybettiğimiz gençlerimiz aslında ölmedi...

Keşke Metin denilince yazmaya onunla yaşadığımız güzel, komik günlerle başlayabilsem. Ancak Metin denilince gözümün önünde yaralı bir alın ile kokusunu ve sesini ölümüne özlediğim, gülüşüne bayıldığım kardeşim geliyor. Evet, unutmak ihanet zaten ama istiyorum ki Metin'i mücadelesiyle ve insanın hası yüreğiyle hep gülümseyerek analım. Gelin görün ki ne zaman Ali İsmail'in görüntülerini görsem, ne zaman diğer o güzel gençcik kaybettiklerimizi görsem yeniden bizim eve ve yüreğimize düşen kor yangına dönüşüyor harlanarak...

Bu ay yani Mart; Ocak gibi katliamlarla dolu günlerinin yanında dirençli günleriyle de dolu. 8 Mart 1857 yılının kadın mücadelesinin bir kıvılcımı olmasının yanı sıra 21 Mart da zalim Dehak'lara karşı Demirci Kawa'larca yakılan isyan ateşinin, yeni günün habercisi, müjdecisi olma özelliğiyle de kazılı hafızalarımıza. Ancak bu ay aynı zamanda başka Dehakların 12 Mart muhtıralarıyla zindanları işkenceye dönüştüren ve yine 12 Mart'ta Gazi Katliamının mimarlığını yapıp tam da 21 Mart'ta Hasan Ocak'ı katlettikleri aydır.

Bugün Metin Göktepe Gazetecilik Ödülleri için başvuru duyurusunun yapıldığı şu anlarda başka Metin Göktepelerin de nasıl hayatıma süzülerek girdiklerini yeniden gördüğüm gün aynı zamanda. Çeşitli biçimlerde tanıdığım, aslında hepsi de Metin eksikliğini bu gençlerin yarışmaya katılacak olmalarını benimle paylaşmaları oldukça duygulandırdı. Düşündüm de benim bildiğim ve Toplumsal Belleğimizin de ilklerinden sayılan, siyasi ve devlet eliyle işlenmiş cinayet olan Sabahattin Ali'den günümüze öyle değerler yitirmiştik ki saymakla bitmez. Ancak onları öldürdüklerini sananlar aslında yanıldıklarını göremeyecek kadar gözü kör, yüreği karanlık, kulakları sağır olduğundan bedenleri yok etmeye devam etmişler; sayısız aydın, gazeteci, öğrenci, Kürt, Alevi, Ermeni katliamını günümüze kadar kara kaplı defterlerine kaydetmişlerdir. Gelsin görsünler ki sevdiğimiz bedenlerini aramızdan aldılar ama düşüncelerini, yaşamışlıkları ve gülüşlerini çalamadılar. Acıları ve nissillerce sürecek yaşları bıraktılar, onurlarını da... Öyle ki annelerimiz çocuklarının katilleriyle aynı havayı teneffüs ederken 'güvenlik' gerekçeli katilleri koruma yalanını alaşağı edecek açıklamalarda ve davranışlarda bulunarak zalimlere de insanlık dersi veriyorlar. Metin'in katillerinin idam edilmesini ister misiniz sorusuna annem; "Yok onlar mapusta cezasını çeksinler," diyebiliyor. Ali İsmail'in anneciği biricik oğlunun katillerinin önüne dizilen sözde korumalara; "Ben bu ellerimle Ali İsmailimi besledim. Onlara bu temiz ellerimi süpür kirlenmem," diyebilecek kadar acısını da kirlenmelerine izin vermiyor.

Annelerimiz kaybettikleri evlatlarının geri gelmeyeceğini biliyor, ama başka Metinler, Ali İsmail, Ethemler ölmesin diye bazen bir araya gelerek topluca siper oluyor zulme, bazen de Medeni'nin annesi gibi bir başına sırtında taşıyarak acısını düşünüyor yollara...

Sonuç olarak Metin gibi katlettikleri onca değeri unutmayan, inadına Metin, Hrantız diyen binlerce çoğalarak yeni değerlerle kucaklaşan annelerimizin binlerce oğlu/kızı, benim de kardeşim var. Elbette ki sesini, kokusunu, gülüşünü ölümüne özlediğimiz kaybettiklerimizin yeri dolmuyor ama düşünceleri ve mücadeleleri tıpkı acıları gibi bizlerle yaşıyor...

balığından? Bu ülkenin İçişleri Bakanı eşimi "biz bu işin takipçisiyiz, merak etmeyin katilleri bulacağız" diye arıyor; ertesi gün "Türk polisi kahramanlık örneği gösterdi" diye yazı geçiyor gazetede... O da katil! Ve bunlar yargılanmadan adalet yerini bulmaz, bulamaz! Malesef idam da edilseler Alişim geri gelmeyecek, ama en azından başka Ali İsmailler yitirilmesin. Başka anneler ağlasın. Bunun mücadelesini vereceğiz.

Kayseri'ye duruşmaya gittiğimizde katiller yüzüme bakmadı. Alimin de fotoğrafını götürdüm beraberimde. Bi saniye olsun başlarını kaldırıp bakmaya cesaret edemediler. Nasıl canileşti bu insanlar? Neden bu hale geldi bu ülke? Özellikle bizim Hatay'da tüm milletten insanları kardeş gibi geçinmiştik. Türkiye'nin tek Ermeni köyü burada. Biz kin nedir bilmeyiz. Bu caniler bize düşmanlığı öğretti. Sadece Antakya'da üç evladımızı yitirdik...

Huzurumuzu da aldılar...

Darp edildiği gün yeni eve taşınacaktı. Onun kontratını imzalamaya çıkmıştı. Çok uzun konuşmadık, "adamı bekletmeyelim" dedi. Abisiyle internetten konuşuyordu görüntülü, tesadüfen ben girdim odaya. "Alişim seni seviyorum" dedim. Gülümsedi, hiçbir şey söylemedi. Tekrar "Ali İsmail seni seviyorum" dedim. Gülümseyip göğe baktı. "Anneciğim ben göklere çıkıyorum" demiş de anlayamamışım...

Ali İsmail'e iki defa seni seviyorum desem huylanırdı, "anne yaa, ben çocuk muyum" derdi. Takılmak için hep iki defa söylerdim. O günden sonra yoğun bakımda da çok söyledim, ama cevap veremedi oğlum.

Darp edildikten 2 gün sonra taşındılar. Yatağını serdiler, dolabını koydular, eşyalarını dizdiler, ama Alişim göremedi. Birlikte ev tuttuğu arkadaşı da oturamadı o evde.

Her konuştuğumuzda gözlerini kırptı, elini ayağını oynattı. Yaklaşık bir ay sonra "hadi oğlum, uyan bak abin işe gidecek" dedim. Elini yarıya kadar kaldırdı, sonra bıraktı. Tepki verdi diye sevinirdim. Meğer "yapamıyorum anne" demiş, ama ben anlamamışım, ya da anlamak istememişim. Aliş'e ölüm yakışmadı...

Köpeği 2 hafta önce kayboldu. Adı Kuzey'di. Gürkan'la beraber dağa yürüyüşe gitmişlerdi, koşan bir grubun arkasına takılmış ve dönmemiş. En son gittiğinde Ali İsmail arabaya bindi, tam yola çıkacak baba dur dedi. "Ne unuttun oğlum?" dedim. "Kuzeyle vedalaşmayı unuttum" dedi. Öptü, öptü, kokladı. "Oğlum nasıl ağzından öpüyorsun?" dedim. "Niye anne, o da Allah'ın yarattığı değil mi?" dedi. Kuzey'e "lan seni çok özleyeceğim" dedi ve gitti.

Kuzey'in gidişine çok üzüldüm. İnşallah döner. Ona yemekler pişirmiştik, hala buzlukta duruyor. Bulunur umuduyla atamadım. Ali sadece Kuzey'i değil, bütün hayvanları çok severdi. Doğayı, insanları çok severdi. Tek kavgamız sinekleri öldürdüğümüz zaman olurdu. "Niye öldürüyorsun anne, kapıyı pencereyi aç gitsinler" derdi. Bir sineği bile öldürmeme izin vermezdi.

Babası bir gün evin önünde bir yılını dövüyordu. "Baba ne yapıyorsun, sana ne zararı var" dedi; ama vurmuştu babası bir kere. "Ne olursun öldür baba, bari acı çekmesin hayvan" dedi. Yılana bile kıyamazdı, ama katiller yavruma kıydılar.

Ali İsmail'in önünde bir peçete parçasını bile yere atamazdık. "Niye doğayı kirletiyorsunuz?" derdi. Hiç yemek ayrımı yapmazdı. "Dünyada bu kadar aç insan varken bizim yemek seçmeye hakkımız yok" derdi. Bu kadar duyarlı bir çocuğu benim Alim.

Geçen sene yarıyıl tatiline geldiğinde alışverişe gidip mutfak eşyalarını aldım. Fazladan birer kutu bardak aldığımı görünce, "anne evdeki bardaklar bize yetmiyor mu, bu bardağa ihtiyacı olan kaç insan var dünyada biliyor musun" demişti. Ben o bardakları Ali'nin vefatından sonra kullandım...

Çaydanlık şakası yapardı hep. Kim bardağını bitirse "ben tazeleyeceğim" deyip koşardı mutfaka, boş çaydanlığı getirip çay dolduruyordu gibi yapar, boş çaydanlığı bırakırdı çayı biten kişinin üzerine. O da gerçekten kaynar su dökülmüş gibi panikle kalkardı. Çok gülerdik. "Oğlum niye yaptın?" derdim. "Ne güzel güldük işte anne, ne oldu" derdi. Hemen hemen ailedeki herkese yapmıştır bu şakayı.

Yüreğim acı dolu... Bir dahaki duruşma 12 Mayıs'ta. Katiller çocuğumu nasıl öldürdüklerini anlatırken yine dimdik ayaktaydım. Bu acıya kimse dayanamaz, ama ben dayanacağım. Ta ki o katillerden hesap sorulana kadar!

Albümdeki Osmanlı ve Cumhuriyet Kadınları

Beral Madra



Albümdeki çok genç bir kadının fotoğrafıyla başlıyorum. Bugün Ceylan Intercontinental Otel'in olduğu yerde, 1938 yılında mimar Rüknettin Güney tarafından projelendirilen, 1939 yılı Temmuz'unda inşaatına başlanan ve 1940 yılı Cumhuriyet Bayramı'nda kullanıma açılan Taksim Belediye Gazinosu'nda 1941'de yapılan düğün fotoğrafı. Tek başına, çok sade beyaz saten gelinlik içinde -gelinlik hala duruyor- usta bir düğün fotoğrafçısına poz vermiş. Bir başka fotoğrafta da aynı sahnede genç, yakışıklı, şık smokinli bir erkek ile birlikte; o da Robert Kolej'den mezun olduktan sonra Londra Imperial kolejde Sümerbank bursuyla çelik inşaat mühendisliği okuyup savaş patlayınca yurda dönen ve döner dönmez bu genç kadınla evlenen adam. Ve düğünle ilgili daha bir çok fotoğraf: 1920'lerde Karadeniz'den muhacir olarak İstanbul'a gelmiş iki Osmanlı kökenli kalabalık bir Cumhuriyet ailesinin "mutlu bir gün" görüntüleri; her ne kadar herkes fotoğrafının dondurduğu bir yüz ifadesiyle bize bakıyorsa da...

Bu iki ailenin birinci özelliği 19. yüzyıl sonuna doğru ve 20. yüzyılın ilk çeyreğinde muhacir ve göçebe olmaları. Genç erkeğin babasının ailesi Kırım'da Kefe'den, genç kadının babası ve ailesi Batum'dan. Genç kadının anne ailesi ise Trabzon ve köyleri kökenli. Akademik tezlere göre 1856'dan 1914'e kadar geçen süre içinde Kırım'dan, Kafkasya'dan Anadolu'ya ve İstanbul'a göç eden insan sayısı 6 milyonu geçiyor; işte onlar o milyonlardan birileri. Bir sonraki zorunlu göç ise 1. Dünya Savaşı sırasında 1915-1917 yılları arasında bölge Rusların işgaline girince yaşanıyor. Artvin, Rize, Trabzon ve Giresun'un Harşit Vadisi'ne kadar olan bölgeden 10 binlerce insan Karadeniz'den batıya ve güneye doğru göç ediyorlar; bunların bir bölümü geri dönüyor.

Fotoğraftaki genç gelin 1924'de Trabzon'da doğdu; albümde çocukluğuna ait bir çok resim var. Annesi, babası, kız kardeşleri ve başka aile üyeleriyle genellikle fotoğrafhanelerde çekilmiş, hafif rötuşlu, klasik bir fotoğraf estetiği yansıtan fotoğraflar. Saint Pulchérie (1846'da kurulmuş), Kumkapı'daki Jeanne d'Arc (bugüne kadar okulun iki binası da duruyor) ve daha sonra Notre Dame de Sion öğrencisi olarak fotoğrafları da var. Onu 21 yaşında doğuran annesi Kuran okulunda hatim indirmiş, ama o 1930'larda Fransız Lisesi'nde Türkiye Cumhuriyeti modernizminin bir bireyi olarak yetiştiriliyor. Ne ki gelenek yine de araya giriyor ve Karadeniz kökeni ve muhacirlik dolayısıyla birbirini tanıyan iki aile çocuklarının evlenmesine karar veriyor; genç kız çok başarılı olmasına karşın 10. sınıfta okuldan ayrılıyor.

Bu iki genç evlendiğinde Türkiye 2. Dünya Savaşı eşiğindeydi. Erkek savaş sonuna kadar iki kez askere gidiyor; Bayburt'ta dağlarda at üstünde ve tümen arkadaşlarıyla fotoğrafları var. Yakışıklı bir subay; küçük sepya fotoğrafların arkasında 14 yaşındayken nişanlanıp evlendiği genç kadına yazdığı özlemleri ve romantik notlarda Anadolu coğrafyasını ve Cumhuriyetin o kuruluş yıllarının yoksulluğunu ve olanaksızlığını anlatıyor. Genç kadın bu evlilikte 1942'de bir kız çocuğu doğuruyor.



Genç kadının annesinin çok az fotoğrafı var. 1883 Trabzon doğumlu Z. 1961'de İstanbul'da ölüyor. İlk evliliğini Trabzon eşrafından N. Bey ile yapıyor ve iki oğlan bir kız doğuruyor. Kocası öldükten sonra yaşamına başka bir erkek, bir maraba (çiftçilikte, toprağı işleyerek ürüne ortak olan kimse, ortakçı) giriyor; kaçırıldığı söyleniyor! Kaçıran adamdan da bir oğlu oluyor; ancak o çocuk ile diğer çocuklar arasında bir ilişki oluşmadığı, İstanbul'da o oğlanı bilinmeyen bir nedenle ölene kadar sık sık ziyarette gitmediği söyleniyor. Yaşamının sonu iyi gelmiyor, servetine sahip çıkamıyor ve son yılları kızının ve oğullarının evinde geçiyor. Bir dönem başında, gözünün üstünde büyük bir ur çıkıyor; belki de onu çirkin gösteren bu ur yüzünden fotoğrafı yok.

Genç kadının annesi 1903 Trabzon doğumlu N. 1986'da İstanbul'da ölüyor. Dört çocuk doğuruyor; ilk çocuk olan oğlan küçük yaşta ölüyor, üç kızı (83, 86 ve 90 yaşında) halen yaşıyor. Fotoğrafta 1920'lerin modasını yansıtan koyu renkli bir tayyör ve hafif yan yatmış şapkasıyla, üç kızıyla fotoğraf hanenin koltuğunda poz veriyor. Eğer bugünkü güzellik ölçülerinde değerlendirilirse, bir film yıldızı olabilecek güzellik ve çekicilikte. 1915'de o da annesinin ve dedesi ile Trabzon'dan ayrılmak zorunda kalıyor ve 1918'de geri dönebiliyorlar. Ayrılrken evlerindeki değerli eşyaları sandıklarla Tütün Reji'sinin depolarına emanet ediyorlar; döndüklerinde asla bulamadıkları eşyalar! Kadın 17 yaşında (1920) Batum'lu Laz bir tüccarın, İstanbul'da Mülkiye'de okumuş oğlu H. ile evleniyor. H. 1923-1927 arasında sırasıyla Bayburt Kaymakamı, Erzurum Kaymakamı, Gaziantep Valisi ve Ordu Valisi olarak devlet hizmeti yapıyor; erkek eşini her yere götüremiyor ve evliliğin ilk yılları ayrılıklarla geçiyor. Erkek Şapka devrimi sırasında teftişe gelen Mustafa Kemal'e şapka giymeyen Ordu halkından bazı kesimleri bildirmemiş için ihbar ediliyor ve istifa ediyor. Aile İstanbul'a göçüyor; artık ölene kadar orada yaşayacaklar. H.ticaret yaparak ailesini ve zaman zaman Karadeniz'den onlarla birlikte yaşayan yeğenlerini de geçindiriyor. Genç kadın Kıztaşı'nda oturdukları avlulu taş evi (olasılıkla bir Rum evi) ve Ermeni ve Rum komşularını anımsıyor. Erkek 1932'de 1925 tarihinde kabul edilen 558 sayılı Tutun Idare-i Muvakkatesi ve Sigara Kagıdı Inhisarı Hakkında Kanun ile dört milyon Türk lirasına satın alınarak devletleştirilen ve İnhisarlar Idaresi adını alan kurumun müdürlüğüne çağırılıyor. Bu tarihten başlayarak, H.'nın 1950'ye kadar sırasıyla İktisat Vekilliği, Savunma Vekilliği dolayısıyla Ankara'da yaşaması ve ailesini hiç bir zaman Ankara'ya alması dolayısıyla aile N. tarafından yönetilip korunuyor. 1930-1950 arasındaki dönemde aile Gedikpaşa'dan Nişantaşı'na taşınıyor; Bostancı'da bir yazlık ev sahibi oluyor (1938). Aileden yaşayanlar hala Bostancı'da oturuyor.

Albümde genç erkeğin annesinin de -1900'lerin başında doğan ve 1945'de kalp yetmezliğinden ölen güzel bir kadın- bir iki küçük fotoğrafı var. Maçka'da Ralli Apartmanının balkonunda çekilmiş bir fotoğraf. 1. Dünya Savaşı sırasında iki gemisiyle gıda ticareti yapan eşi H.K., iki kızı, iki oğlu ve onların eşleri ve çocuklarıyla 1954'e kadar yaşadıkları apartman. Genç kadın, genç erkek ona arkadan sarılmışlar. Kırım-Kafkas kadınlarına özgü beyaz tenli, elmacık kemikleri çıkık, düzgün bir burun; kumral saçlarını arkada topuz yapıyor. Güzel ve endamlı olmasına karşın, çekiciliğini saklayacak düz ve bol entariler giyiyor. Büyük oğlunu çok seviyor; büyük oğlu da onu çok seviyor; annesi erken öldüğü için hep üzülüyor. Bir-iki fotoğrafı var; gülümsüyor, ama hüznü ve utanç. Çocuklarının hepsi artık öldü; torunları ve torun çocukları onu artık anımsamıyor. Sanırım yalnız bu yazıda anılmış oluyor.

Genç kadın ve erkeğin 1942 doğumlu kızının 1966'da evlendiği, ailesi Midilli göçmeni olan erkeğin annesinin 1868 Midilli doğumlu Z. Sakız adasına seçkin bir ailenin oğlu olan B. ile evleniyor. Kültürlü ve okumaya düşkün bir erkek. Bir erkek ve iki kız

çocuğu oluyor, büyük kız erken yaşta ölüyor. B. Silivri, Bandırma kaymakamlıklarında bulunuyor. 1884-87 arasında Rodos mutasarrıfı Namık Kemal'in yardımcısı- onunla dostluk kurduğu için ceza bile yemiş- olarak Rodos'ta çalışıyor. 1908'e kadar B'nin görevi dolayısıyla (Hürriyet İlanı) aile Ayvalık'ta Sefa mevkiiinde bir evde yaşıyor. B'nin bir sonraki görevi yine Midilli'de. Namık Kemal ile dostluğu dolayısıyla hiç bir zaman mutasarrıf (vali) olamıyor. Midilli'de Molivos kaymakamı, 1910'larda da Beykoz ve Büyükaada kaymakamı oluyor. 1929'da 66 yaşında ölüyor. Z. Ondan sonra yalnız yaşıyor ve 1947'de Siraselviler Hayat Apartmanında sürgülü bir pencerenin kanadı göğsüne düştükten sonra kanser olup ölüyor. Fotoğraflarda hep geri alanda duran mütevazı, ama dimdik bir kadın. Hayatta kalan tek erkek torunu onu her zaman çok akıllı ve örnek bir insan olarak anıyor; ondan şefkatle söz ediyor. Osmanlı döneminin Batılılaşmış kadını; ailenin temel direği ve koruyucusu.

Genç kadın ve erkeğin kızının 1966'da evlendiği erkeğin annesi de 1900 Midilli doğumlu. B. 1985'de Ayvalık'ta ölüyor. Ayvalık mezarlığında yatıyor. Babasının görevi dolayısıyla çocukluğu Batı Anadolu'da çeşitli küçük kentlerde geçiyor. 1904-5'de Ayvalık'ta Rum okulunu bitiriyor; Fransızca ders alıyor. Babasının göreviyle 1908'de Midilli'ye dönüyorlar. 1913'de 13 yaşındayken çok yakışıklı bir gençle, Midilli eşrafından 1887 doğumlu kuyumcu S.Ö. ile nişanlanıyor (parmağında onun yaptırdığı yüzük her zaman var). Aralarında 13 yaş fark var, evlenene kadar görüşmeleri yasaktı, ama B, itiraf ediyor gizli gizli görüştüklerini. S.Ö İstanbul'da zeytinyağı ticaretiyle uğraşıyor ve zenginleşiyor. İstanbul Sehzadebaşı'nda Akif Paşa Köşkü'nü tutuyor yaşama yeri olarak. 28 Ağustos 1916'da Şehzadebaşı yangını gecesi evleniyorlar; yangın dolayısıyla düğünün mutlu havası bozuluyor. Düğün resmi var. İnce ve zarif bir genç

kız; saf ve kaygısız bir ifadesi var. 1918'de kızı S. o evde doğuyor. Kocasına dört çocuk doğuruyor, bir kız üç oğlan; ortanca oğlan küçük yaşta ölüyor, 1965'de ölen oğlu C. 1919'da doğuyor. Bir süre sonra Arnavutköy'de bir köşke taşıyorlar. İttihat ve Terakkici olarak bilinen S.Ö'nin 1920'lerde cumhuriyetin kuruluş yıllarında Mustafa Kemal Paşa'ya destek veren ve resmi tarihte adı geçmeyen insanlardan birisi olduğu biliniyor.

Mustafa Kemal Paşa ona 17 Mayıs 1919 tarihli Samsun yolundan yazdığı mektupla annesini ve parasını emanet ediyor. S.Ö. zeytinyağı nakliyesi ile birlikte Anadolu'ya mühimmat taşıyor. Bir süre evinde Bolşevik bir Rus'un saklandığını öğreniyoruz B'den; olasılıkla mühimmat işleri ile ilgili olarak. Rus, Arnavutköy'deki evin çatı arasında saklanırken arada aşağıda kata yemeğe iniyor ve B'ye Fransızca olarak Bolşevikliği ne olduğunu anlatıyor. Bir sonraki ev ise Siraselviler'deki Hayat Apartmanı, 1960'a kadar.

1931'de son çocuğu ve şimdi hayatta olan oğlu doğuyor o apartmanda. Bu çocuklardan torunları ve torunlarının çocukları var. 1950'lere kadar zengin ve rahat bir yaşam sürüyor. 1950'lerin sonunda kocasının ölümünden sonra parasal sıkıntılar baş gösteriyor. 1965'de büyük oğlunun ölümünden sonra da hüznü ve gittikçe yalnızlaşan bir yaşam; ancak, son dönem fotoğraflarında yaşamın acı gerçeklerine sabırla katlanmanın getirdiği bir sükunet de görülüyor.

Albümde bir koltukta oturan, sade giyimli ve tatlı bakışlı bir yaşlı kadın fotoğrafı var; genç kadın ve erkeğin kızını büyüten Ermeni dadi. 1880'ler Şebinkarahisar doğumlu M. 1970'de İstanbul'da Yedikule Surp Pırgıç Ermeni Hastahanesi'nde ölüyor ve oradaki Ermeni mezarlığına gömülüyor. Şebinkarahisar Ermeni Kilisesi papazının kızı; tehcirde bir iki akrabası dışında bütün ailesini ve biricik kızını yitirmiş. 1895 yılı itibarıyla Şebinkarahisar merkez nüfusunun üçte bir kadarı Ermenilerden oluşuyor ve 1901 yılında kentte iki kilisenin ve iki Ermeni okulunun varlığı biliniyor (Surp Astvazdadin ve Surp Pırgıç kiliseleri ile Muşegyan ve Surp Pırgıç-yan okulları). 1.Dünya Savaşı sırasında Şebinkarahisar Ermenileri tehcir kararına direnmeye karar vererek kadın ve çocuklarıyla birlikte Şebinkarahisar'ın Romalılardan çok önce yapıldığı söylenen ünlü tarihi kalesine sığınıyor. 25 gün süren isyan sırasındaki çatışmalar 3 Temmuz 1915 te kaleyi Ermeni isyancılarından geri alan Türk ordusunun, kasabayı ve yöreyi Ermeni nüfustan tamamen temizlemesiyle son buluyor. Bu kırim sırasında neler olduğunu hiç bir zaman açıkça anlatamıyor. Şiddet ve acılarla dolu tehcir yolculuğu sonunda, İstanbul'a varıp Samatya'da tehcir kurtulanların arasında yaşarken 1943'de ilk fotoğraftaki genç gelinin genç kocası onu yeni doğan kızına dadılık yapması için evine getiriyor ve hep birlikte Ankara'ya gidiliyor. 1954-55'de Sovyet Rusya'dan gelen Rusça bir mektupla kızının yaşadığını ve Ermenistan'da olduğunu öğreniyor. MİT anında kapıyı çalıyor ve Komünist dünya ile bu tuhaf ilişkiyi sorguluyor. Kadın seviyor, ağlıyor, ancak çok yaşlı ve kızını görmeye gitmeyi göze alamıyor ve onu görmeden ölüyor.

Bu kadınların fotoğraflarının gelecekte ne olacağını bilmiyoruz; bir bakıma fotoğraflar kaybolmaz, bir yerde yeniden ortaya çıkarlar ve insanlar fotoğrafın bulunmasından sonra o fotoğraflarda kim oldukları bilinmese bile çok uzun yaşıyorlar; hiç ait olmadıkları evlere ve kitaplıklara, arşivlere yerleşiyorlar, bir sonraki mekana taşınana kadar.

Osmanlı İmparatorluğunun çöküş yıllarındaki göç hareketlerinin yarattığı bireysel yaşamları kırıp geçiren amansız koşullar, etnik ayrışmanın sonucundaki katliamlar, modernizmin köktenci değişimle biçimlendirdiği toplumsal yapı dönemlerinde yaşayan bu kadınlar, derin erkek egemenliğe karşı, ailelerinin temel direği olarak güçlü bir biçimde var oldular. Hala sürmekte olan günümüz Türkiye'sinin derin ve vahşi erkek egemenliğinde bu albüm fotoğraflarındaki kadınlar kendilerinden sonraki kuşakların kadınlarına bu fotoğrafları hem görsel bellek olarak hem de direnişlerinin kanıtı olarak bıraktılar.



Doğmamış Kızım Mektup

Joumana Haddad

Kız çocuk sahibi olmanın ayrıcalığına erişmemiş olmama rağmen (buna karşılık iki tane harika oğlum var); dünyada kızım olarak görebileceğim pek çok genç kadın var. tanıdığım genç kadınlar ve hiç tanışmadıklarım. Durmadan iletişim kurabildiğim kadınlar ve hiç konuşma şansı yakalayamadığım kadınlar. Bana tavsiye almak için başvuranlar ve benim durmadan bir şeyler öğrendiklerim... Bana tamamen yabancı olsalar da, onlar yine de benim kızlarım ve kalbim göğüslerinde atmaya devam ediyor. Uluslararası Emekçi Kadınlar Günü'nde onlar için ve hiçbir zaman doğmamış olan kızım için on emir kaleme alıyorum:

1- Kendine, kendi gücüne, hayallerine ve iradene inan. Yapmayı isteyip de yapamayacağın hiçbir şey yok. Her şey tam da kafanın içinde, kendini görmek istemiş biçiminde başlar. Kendi kapasitene inanmazsan, ne kadar iyi inanıyor-muş numarası yaparsan yap, kimse inanmaz. Özgüven ne bir eylem, ne de bir ifadedir. Özgüven senin altıncı hissindir. Bu; kafanı bir ya da üç ya da on kere duvara toslamayacağın anlamına gelmiyor. Bu sadece o duvarların bir gün yıkılacağını ve sonunda yürümeye devam edeceğini bildiğin anlamına geliyor.

2- Sıkı çalış. Eğer bir şeylere sahip olmak istiyorsan, kalk ve onu al. Ya da sahip olmayı dileyip durmak ya da sahip olmadığın için şikayet etmek yerine hiç olmazsa elde etmeyi dene.

3- Kaybolmak hakkın. Kösteklenmek hakkın. Her şeyi mahvetmek, başarısız olmak ve düşmek hakkın. Ama ayağa kalkmak ve yolculuğa devam etmek sorumluluğundur. Dizlerindeki ve ruhundaki yaralarla gurur duy: Çünkü onlar yaşadığının ve ilerlediğinin, yerinizde saymadığının kanıtıdır.

4- Yolculuğun boyunca pek çok düşman edineceksin. Kimisi sana çok yakın olan pek çok insan, kadın ya da erkek, yolculuğun boyunca sana "yapamazsın, başaramazsın" diyecekler. Arzularınla dalga geçecek, yeteneklerini küçümseyecek ve seçimlerini eleştirecekler. İstemsiz ya da istemlice seni yanıltıldığına ikna etmek için ellerinden geleni yapacaklar. Aslında gerçekten de hatalı olabilirsin. Ama kendi hatalarını yapmak, başkalarının senin için seçtiği doğruları uygulamaktan çok daha iyidir. Bırak muhaliflerin kendine meydan okuman için seni daha çok motive etsin. Seçimlerini hayatın pahasına koru: Onlar sahip olduğun en önemli hazinelerdir; her biri büyük bir bedel ödeme riski teşkil ediyor olsa bile. O bedel senin olgunluk faturandır.

5- Sen özgürsün. İstedğin kişiyi sevmekte (kadın, erkek, ya da ikisi birden) özgürsün. Bedenini istediğin gibi kullanmakta özgürsün. Farklı düşünmekte özgürsün. Hatalı olmakta özgürsün. Birinin gözlerinin içine bakıp defolup gitmesini söylemekte özgürsün. Zaman zaman yalnız kalacağın anlamına gelse de, özgürlüğünden taviz verme. Bir ağaç fırtınaya karşı tek başına ve yarımsız mücadele eder. Annen ve baban, ailen, komşuların, erkek ya da kız arkadaşın, iş

arkadaşların senin sahibin değiller. Kısacası; sadece sen kendinin sahibisin.

6- Kendi onur ve özsaygını toplumun yargılarından azat et. Eğer bunu yaparsam ya da söylersem ne düşünürler diye endişelenmeyi bırakmazsan, asla tam anlamıyla azat olmuş olmayacaksın. Cilalı dergilerin dayattığı dehşet verici fiziksel standartlarından kendini azat et. O çukulatı pastayı artık yiyebilirsin. Sen güzelsin, eğer öyle olduğuna inanıyorsan, eğer sen öyle diyorsan. Ve en önemlisi kendini dinlerin beyin yıkayıcılığından azat et, kurtar. Eğer hayatından dinsel inanca ihtiyaç duyuyorsan, en azından serinkanlılığının ve muhakeme yeteneğinin bir din kitabına ya da sana sürekli bir erkekte daha değer-siz olduğunu söyleyip duran bir otoriteye karşı yenik düşmesine izin verme.

7- Kendini eğit. Okullar, üniversiteler yeterli değildir. Meraklı ol, bilgiye aç er. Ne kadar çok bilgiye aç olursan, o kadar güçlenirsin. Kendi paranı kazan, kendi arabayı kendin satın al. Sadece iş bulup çalışmak yerine, kendi kariyerini ilmek ilmek doku.

8- Erkeklerden korkma, ya da nefret etme. Erkekler tarafından sindirilme. Ya da onları kontrol etmen gerektiğini düşünme. Erkekleri ezme ya da kendini daha üstün görme. Farklılık, üstünlük ya da aşağılık durumu değildir. Erkek kadının düşmanıdır diyenlere, başından beri cinsler arasında bir savaş olduğunu iddia edenlere inanma. Bu tam anlamıyla saçmalık! Mesele hiçbir zaman erkeği yenmek değildi, değildir. Mesele karşılıklı birbirini kazanmaktır. Ama her zaman değil. Dünyada bir sürü gıcık ve bir sürü eşşoğlueşşek var (tıpkı pek çok kaltak olduğu gibi). Ama bu, iyi olanlara, nazik olanlara, dostlara olan inancını kaybetmene neden olmasın. Kadınlar arası dayanışmaya körü körüne inanma. Pek çok durumda bunun bir ilüzyondan ibaret olduğu kanıtlanacak. İnsanlara cinsiyetlerini bir kenara bırakarak, insan olarak bakmayı öğren. Kalplerin penisi ya da vajinası yoktur.

9- Aşka cesaretin olsun. Korkmaya cesaretin olsun. Her şeye rağmen atlamaya hazır ol. Kendini kaybetmeye ve yeniden bulmaya cesaretin olsun. Kendin için en iyisini hak ettiğini düşünmeye ve azıyla yetinmemeye cesaretin olsun. Fikrini değiştirmeye cesaretin olsun. İncitmeye ve incinmeye cesaretin olsun. Hayır demeye ve evet demeye cesaretin olsun. Aradığın o kişiyi, aramadığında bulacaksın, sana söz veriyorum. Ya da hayatın boyunca onun pek çok farklı versiyonunu bulacaksın. Ve eğer bulamazsan da her zaman kendine sahip olacaksın.

10- Son olarak: Sen bir kaburga değilsin. Kaburga değilsin. Kaburga değilsin! Anladın mı?

Şimdi ayağa kalk ve bizleri büyü. Herşeyden önemlisi; kendini büyü!

(Bu makale Bayan Yanı için kaleme alınmıştır.)

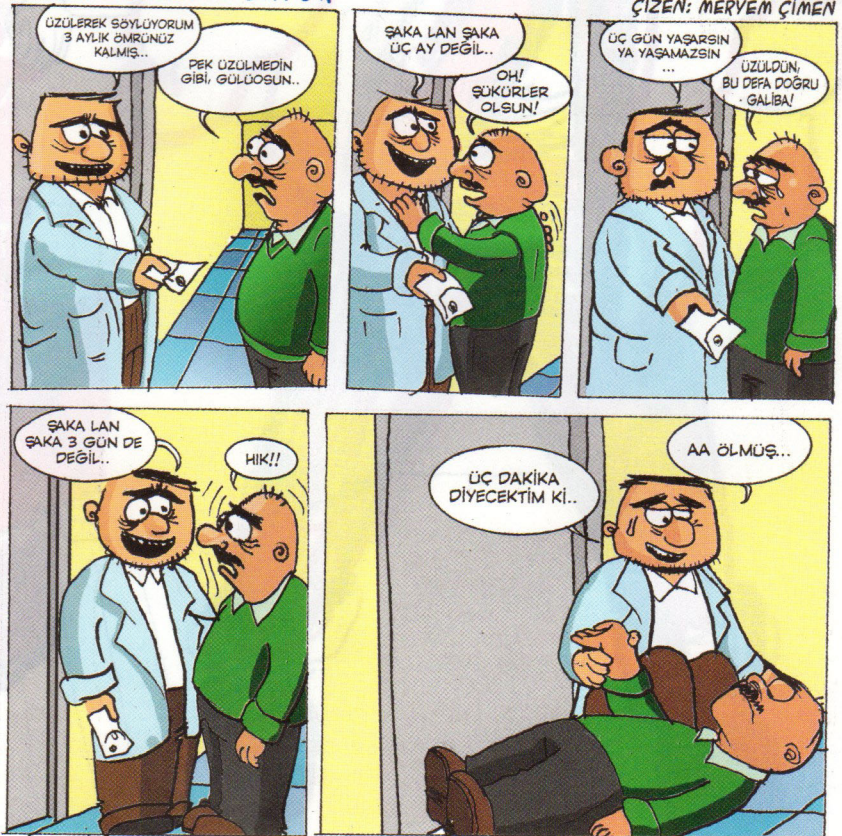
Kimliğimiz

Biz kadınlar iki yüzden fazla rol oynayabiliriz.
 Kucağımız doktor vazifesi yaparak yanımızdakileri iyileştirebiliriz.
 Dünyanın bütün çocuklarına kucak açabiliriz.
 Hastalandığımızda kendi kendimizin doktoru olup kendimizi iyileştirebiliriz.
 Günde on sekiz saat çalışabiliriz.
 Yumuşak olduğumuz kadar sert de olabiliriz.
 Gözyaşıyla, üzüntümüzü, çaresizliğimizi, sevgimizi, yalnızlığımızı, acımızı, onurumuzu, gösterebiliriz.
 Dayanıklılığımızla erkeği etkileyebiliriz.
 Her sorunun altından kalkabiliriz.
 Sevgi ve mutluluğu yaratabiliriz.
 Bağırarak istediğimizde gülümseyebilir, ağlamak istediğimizde şarkı söyleyebiliriz.
 Aynı anda iki kişiyle konuşabilir, üç kişiyi de dinleyebiliriz.
 İnançlarımız için cesurca savaşabiliriz.
 Mutluyken ağlayabilir, korkarken gülebiliriz.
 Haksızlığa karşı direniriz.
 Çözüm bulunacaksa (ki hep buluruz) "hayır" kelimesini cevap olarak kabul etmeyiz.
 Ailemizin başarısı için kendimizi feda ederiz.
 Doktordan korkan arkadaşımızı (çoğunlukla erkektir) biz götürürüz.
 Sevgimiz sınır ötesidir.
 Çocuklarımızın başarısına ağılar, arkadaşlarımızinkine mutlu oluruz.
 Önemsiz şeylere de sevinebiliriz.
 Yakınımızın ölümüyle yıkılır, ama hayata devam etme gücünü yaratırız.
 Bir öpücük, bir sarılmayla yaralı bir yüreği tedavi edebiliriz...
 Unutmayalım
 Kimse bizden üstün değildir.
 Her birimiz farklıyız.
 8 Mart kutlu olsun.

Joumana Haddad, 1970 Beyrut doğumlu şair, yazar, çevirmen, gazeteci ve kadın hakları savunucusu. Hayatının çeşitli dönemlerinde yazıları ve eylemleri yüzünden ölüm tehditleri almıştır. "Şehrazat'ı Ben Öldürdüm" de dahil olmak üzere, yayınlanmış pek çok kitabı bulunuyor. Son yayınlanan kitabı ise "Superman Bir Arap - Tanrıya, Evliliğe, Maço Erkeklerle ve Diğer Felaket Buluşlara Dair", 2012 yılında Londra'daki yayınevi Westbourne Press'ten çıktı.

Joumana ayrıca An Nahar gazetesinin kültürel sayfalarının editörlüğünü, muhalif Arap sanat dergisi Jasad'ın da genel yayın yönetmenliğini yapıyor. Umberto Eco, Paul Auster, José Saramago gibi pek çok ünlü yazarla röportajlar da yapmış olan Haddad, yedi dil biliyor ve İngilizce, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca ve Arapça dillerinde kitaplar yazdı. Şehrazat'ı Ben Öldürdüm, 13 dile çevrilmiştir.

MİZAHİ SEVEN DOKTOR



... O gece Utrillo otelden ayrıldık, çocuklarla bavullarımızı çeke çeke iki sokak aşağıdaki yeni evimize geldik. Otelden ayrılırken gene de üzülüm. Paris'e yerleşmeye karar verdiğimiz o gece, internetten bakarak bulmuştum bu oteli.

Diğerlerinin arasında biraz daha pahalı olmasına rağmen Utrillo'ya olan sevgimden dolayı tercih etmişim onu. Yıllar önce Akademili gencecik bir resim öğrencisiyken, sayfaları sararmış, kapağında annesi Suzan Valadon'un yaptığı nü bir resmin üstünde "Utrillo'nun Hayatı" yazan eski bir kitap satın almışım.

Orada annesi Suzan Valadon'un ressamalara modellik yaparken küçük Utrillo'yu büyükannesine teslim ettiğini, ayyaş büyükannesinin de onu, biberonuna doldurduğu şarapla beslediğini ve zavallı Utrillo'nun daha 6 yaşındayken alkolik olduğunu içim parçalanarak okumuştum.

Utrillo Otel

Kız Hikayeleri Ramize Erer



Akşamsefası

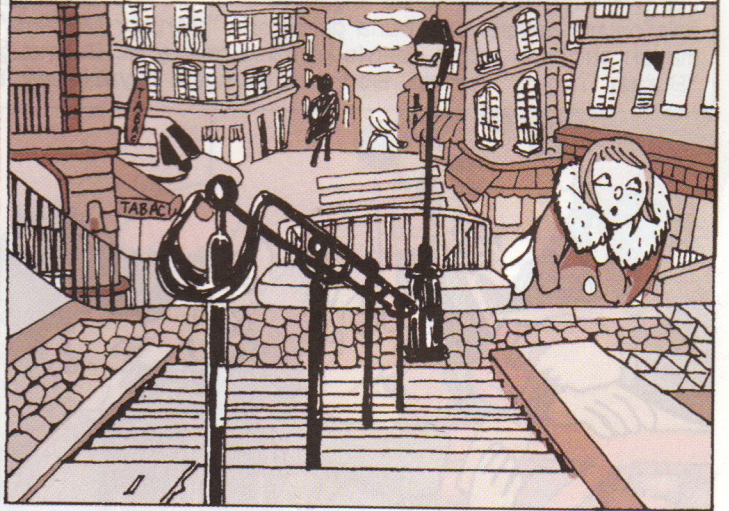
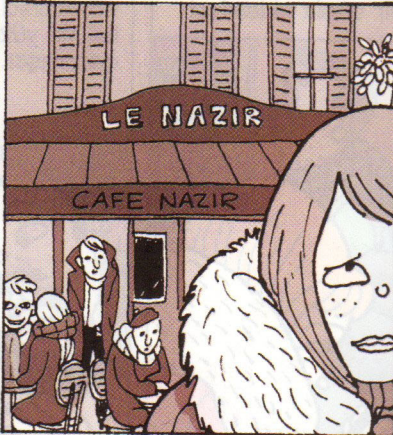
Paris'e yeni gelmiştim. Monmartre'da ki kaldığımız Utrillo Otel'den çıkıp, her gün ev aramaya gidiyordum. Yeni yıla, çocuklarımı birlikte bir otel odasında değil, kendi evimiz de görmek istiyordum. Otel'in yanındaki Cafe Nazir'a uğruyor, yerlerdeki izmaritleri süpüren yaşlı ve sinirli garsonu izleyerek sabah kahveni içiyordum. Henüz kapalı yerlerde sigara yasağı yoktu ve herkes biten sigaralarını kafe'nin ortasına atıyordu.



Fransızcam çok kötüydü, ama emlakçı terimlerini ezbere öğrenmiştim.

..rez-de-chaussée, wc surplair, charges comprise, cuisinette équipée, étage élevé... bazılarını unutmamak için tekrar ediyordum.

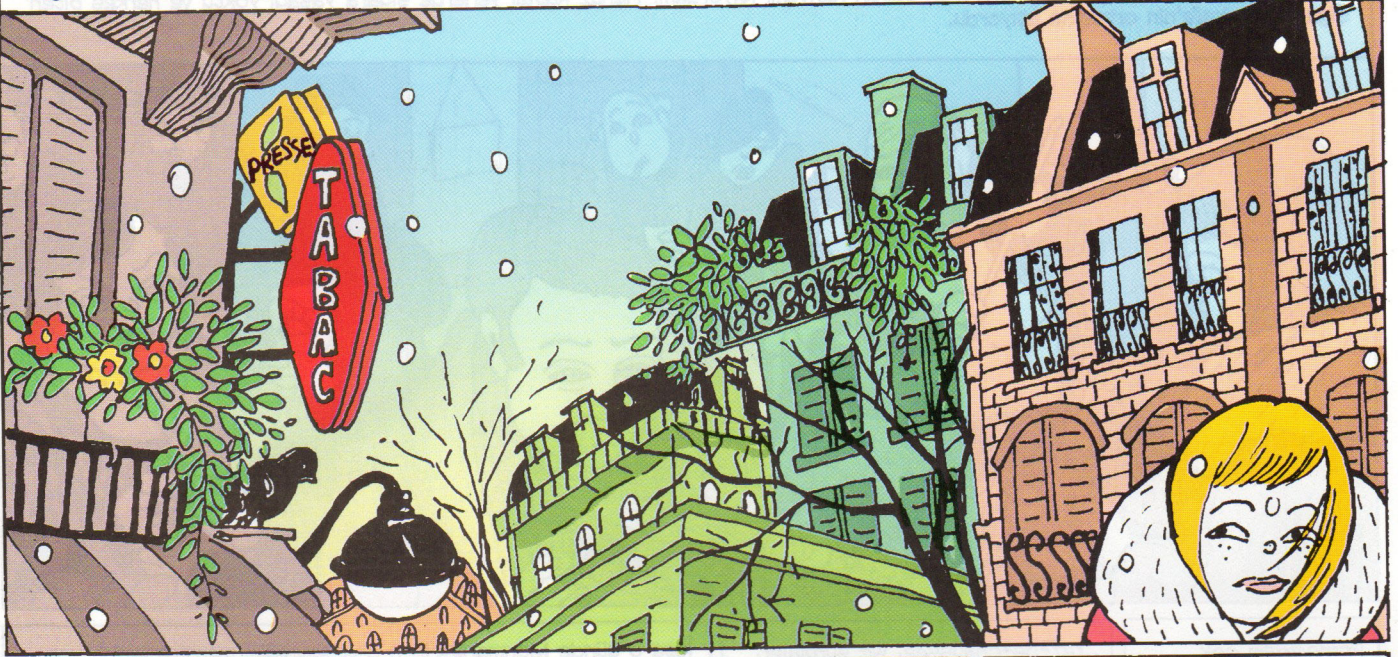
İşte o günde Monmartre'in o çok sevdiğim merdivenlerini, yorucu dik yoluşlarını ine çıkı tam üç ev gezmiştim.



İlk randevuda ekilmiş, o soğukta yaklaşık bir saat evin önünde umutsuzca emlakçının gelmesini beklemiştim. Noel arifesiydi. Yanımdan rahibeler eşliğinde noel şarkıları söyleyerek küçük çocuklar geçiyordu. Üzerimde ki İstanbul Zara'dan aldığım beni terleten kalın mavi montum, şimde beni Paris'in soğuşuna karşı koruyamıyordu.

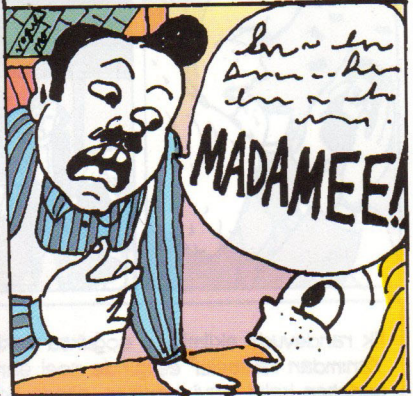
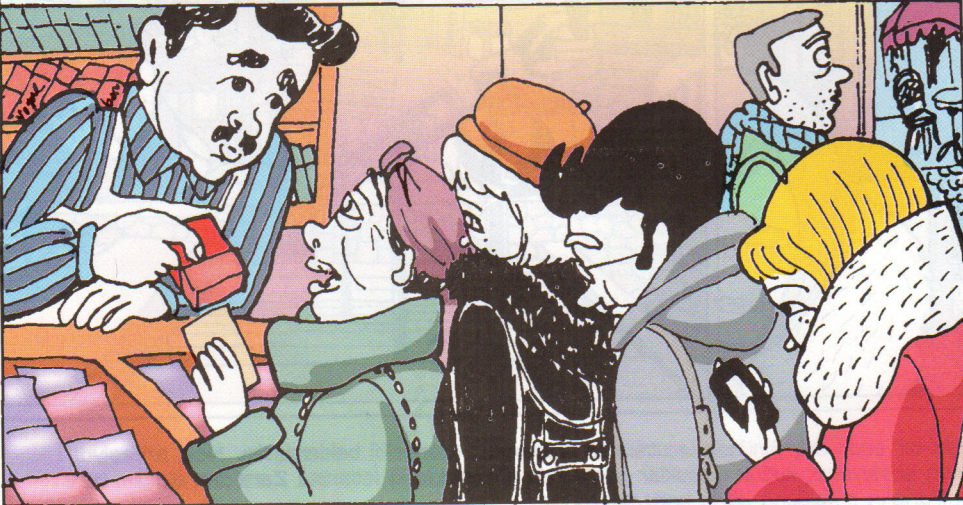


Üşüyordum.. Üstelik yolumun üstündeki sigara almak için uğradığım "Tabac'daki satıcı, "bonjour" demeyi unuttuğum için bir çocuğu azarlar gibi azarlamıştı beni.

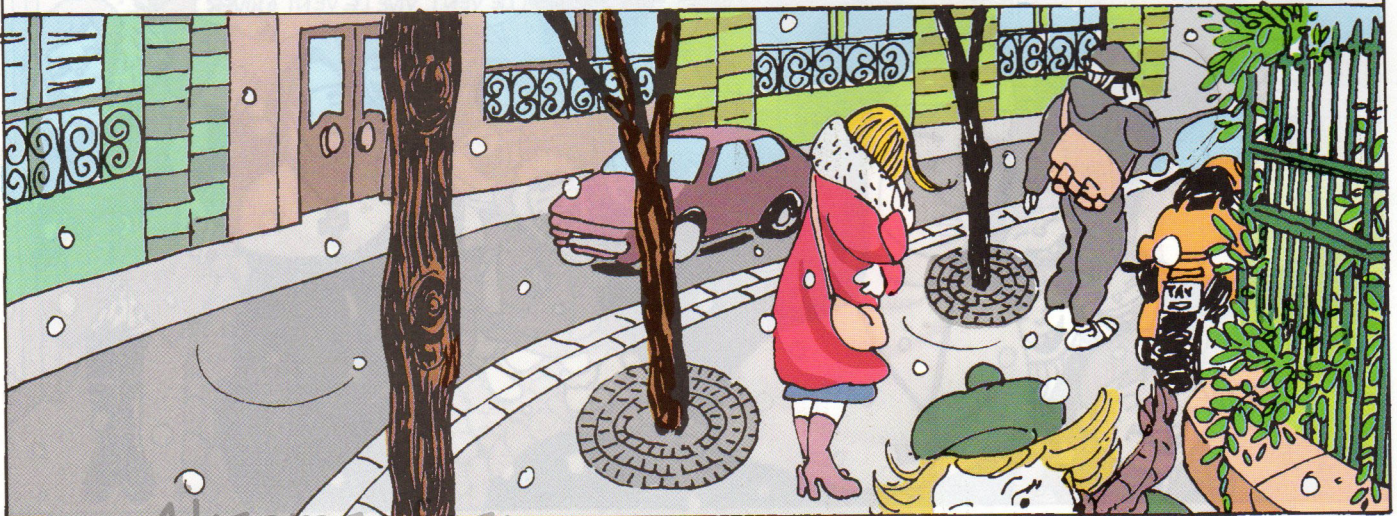


Paris'in kuyruklarına henüz alışamamıştım. Sıranın bana gelmesini beklerken, telefonuma dalmış, sıra bana geldiğinde "Bonjour Madame"na karşılık bula-mayan satıcının kızgın sesiyle kendime gelmişim. Bulunduğu yerden kibirle "Burası Fransa" demişti. Sonra da herkesin duyabileceği bir sesle eklemişti.

"Burada birşey istemeden önce "Bonjour" denir Madam. Madam'ı o kadar öfkeyle söylemişti ki, Fransızca bu kelime yüzüme bir tokat gibi çarpmıştı.



Bu küstah adama cevap verememiştim. İçimden bir küfür bile edememiştim. Fransızların yabancıları eğitmeyi çok sevdiklerini henüz bilmiyordum



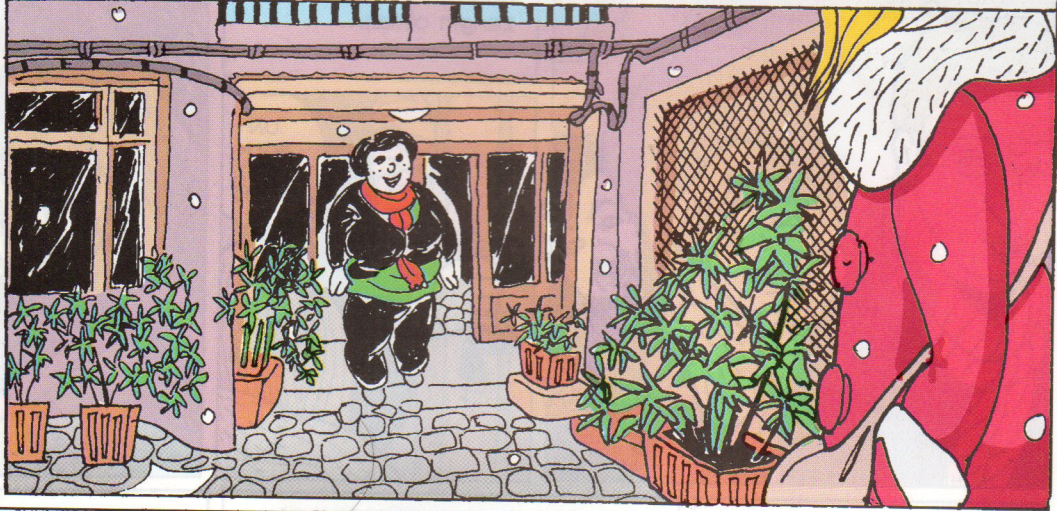
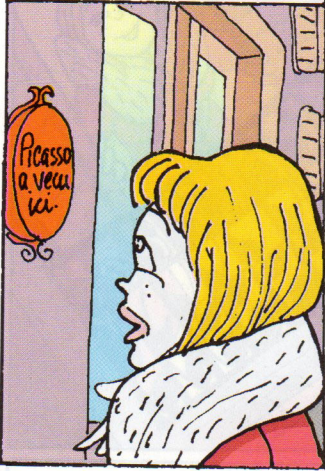
İkinci baktığım daireyi hiç sevmemiştim fakat ismi Petit Jean olan sempatik ev sahibini çok sevmiştim. Üstelik beni ekmemiş, benden önce gelip beklemişti. Türkiye'ye gitmişti. Öğrendiği birkaç kelimeyi, benim yardımımla hatırlayıp, neşe ile söylemeye çalıştı.

Ben uzaklaşırken hala, kötü bir aksanla hatırladığı Türkçe sözcükleri tekrar ediyordu gülerek.



Üçüncü ev Picasso'nun Paris'teki ilk atölyesinin altındaydı. Çok heyecanlanmıştım.

Fakat bahçe içindeki bu rutubetli zemin kat, orijinal bir Picasso kadar pahalıydı. Nedense ev sahibi kadının, Picasso'nun gizli kalmış resimleri gibi, bir kenarda unutulmuş gayri meşru kızı olabileceğini düşündüm. Bunu bana düşündüren şey belki de kadıncağızın Picasso'dan öz babasından bahseder gibi büyük bir sevgiyle bahsetmesiydi.



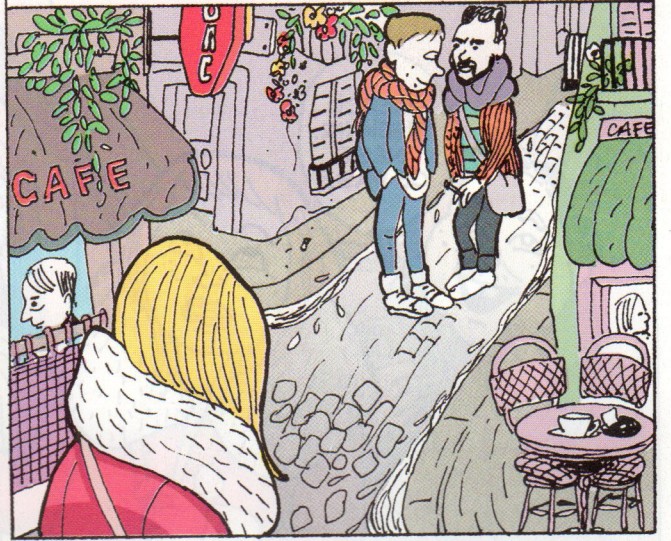
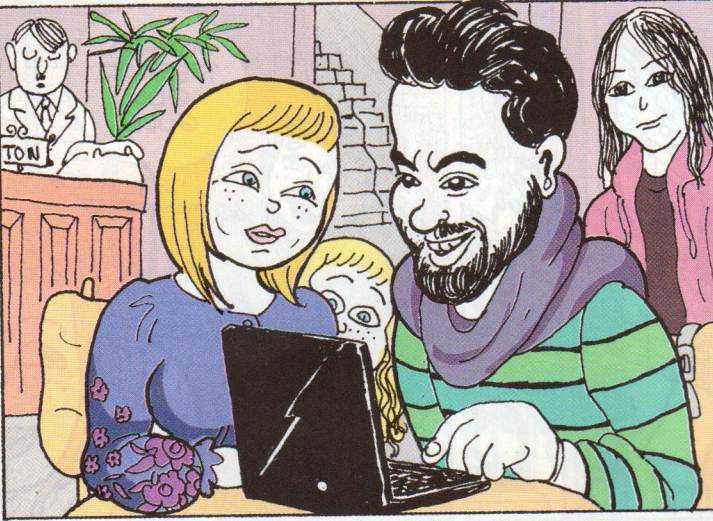
Dönüşte soluklanmak için bir banka oturdum. Ne tuhaf, Monmartre'ı Monmartre yapan bütün ünlüler ölmüştü ama binlerce turist onların izlerini görebilmek için akın akın buraya geliyordu.

Bunları düşünürken bir mesaj düştü. Bu Fabrice'ti. Benim iyi kalpli gay arkadaşım.



Katolik üniversitesinde Fransızca hocasıydı Fabrice. Hergün otel lobisinde kiralıklara bakardık. Bütün randevuları o alırdı. Onu görünce neşelenirdik.

İşte yeni bir ev bulmuştu üstelik möbeleniydi. Verdiği adrese gittim. Fabrice ev sahibiyle beni bekliyordu. Bu ev olmalıydı, çocuklarımla yeni yıla bir otel odasında girmek istemiyordum.



Ev sahibi Vincent diğerlerine benzemiyordu. Zaten ev sahibi de değildi. Teyzesi kaza geçirmiş, gelememiş yerine onu göndermişti.

Fabrice sormuştu. Ne kazası?.. Bir golf kazası demişti Vincent doğallıkla. Teyzesi çok zengin olmalı...

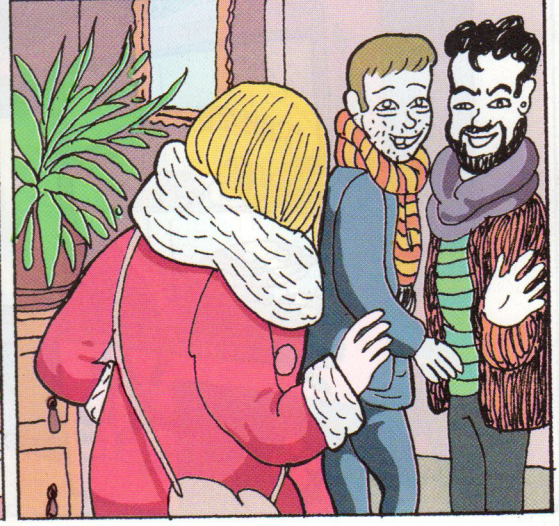
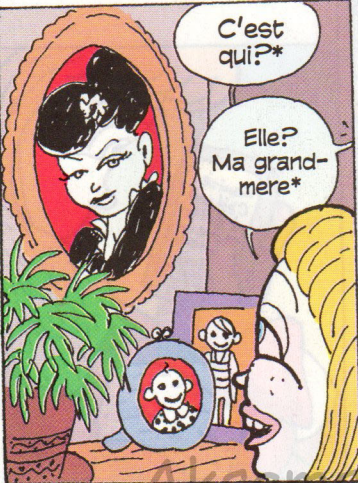
Eski eşyalarla döşenmiş bu evi çok sevmiştim. Yuva sıcaklığı vardı evin atmosferinde, bu bize çok iyi gelecekti.

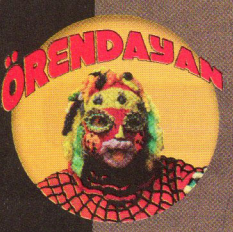


Duvarlar fotoğraflarla süslüydü. Esrarı olan eski fotoğraflar. Bir Helen. Anlatırım size bir gün hikayesini.

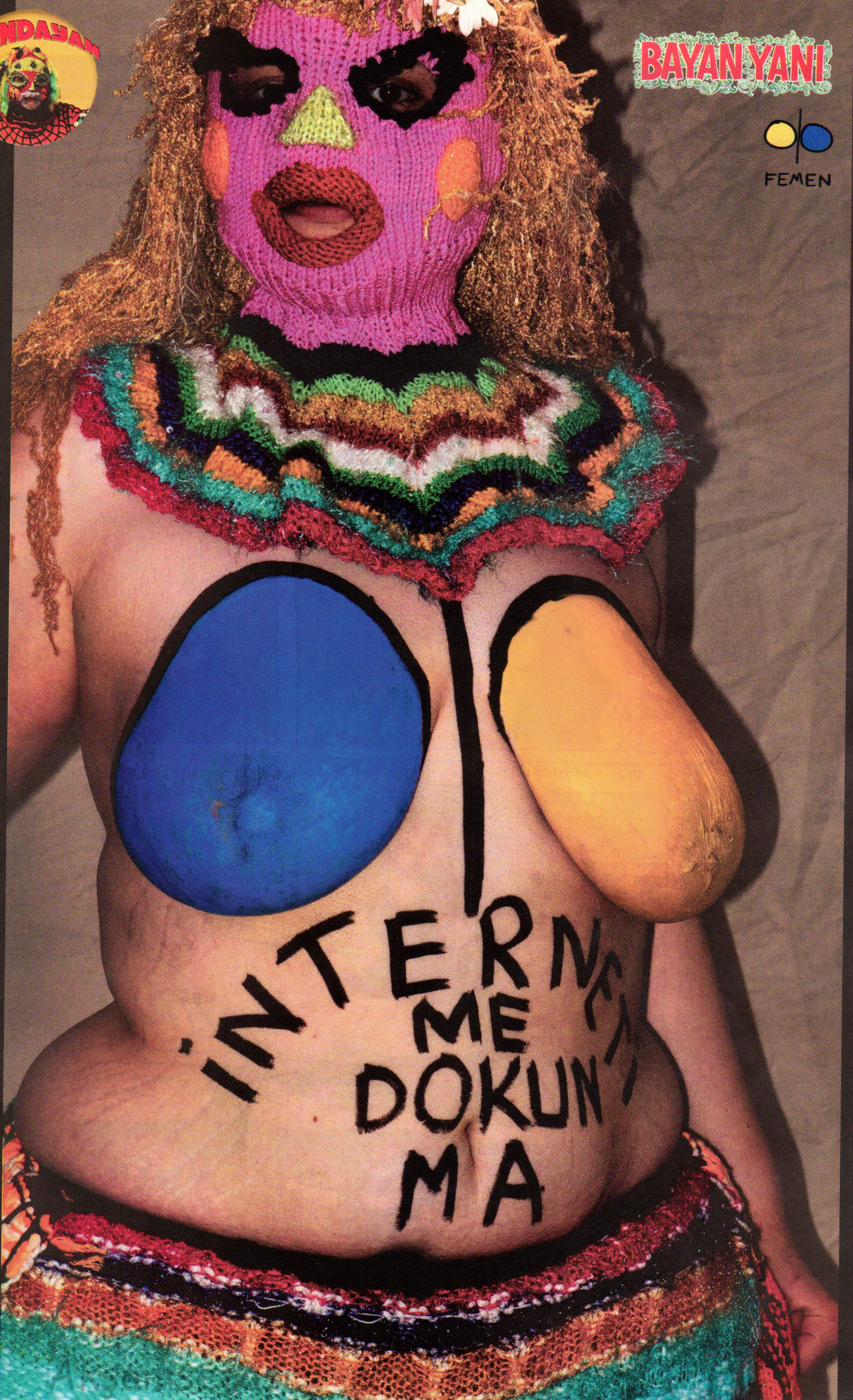
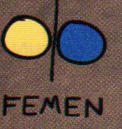
Hemen kontratı yaptık. Uzun bir kontrattı tuzluğa kadar mükemmel olarak not edilmişti. Beni geren bu kontratı on dakika sonra unutmuş-tum.

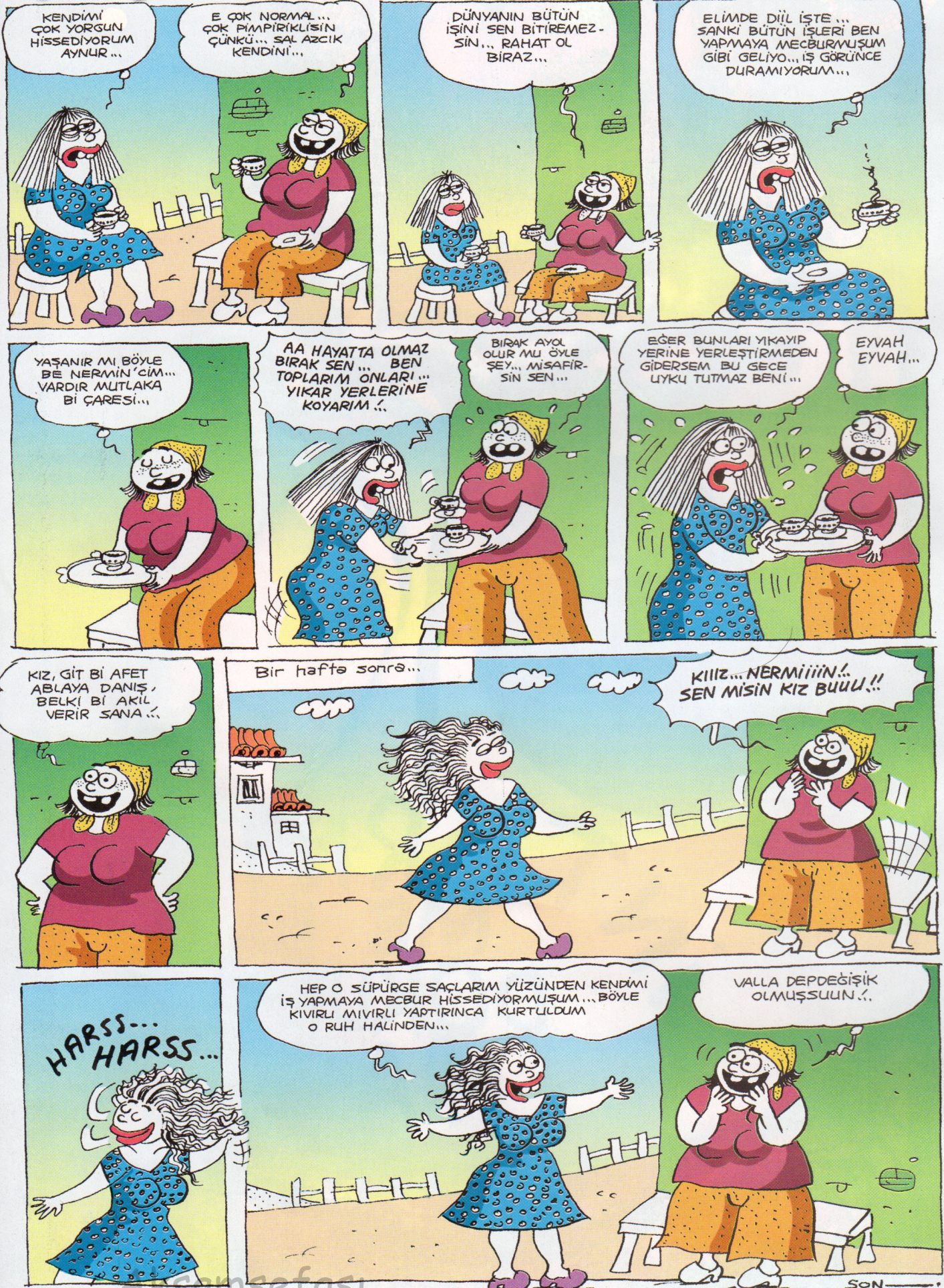
Evde bir süre tek başıma kaldım. Odanın ortasında amaçsızca dikildim. Oğluma sevinçle telefon ettim ve onları almak için evden çıkıp Utrillo otele gittim.





BAYAN YANI







Şiir de yazan Emine Cansever
cezaevinde yazdığı dizeleri

10. 10. 1953
 2. 8. 1953
 Dün İman Dedikce
 İnkârıtlık Gopaldı
 Dün İman Dedikce
 İnkârıtlık Gopaldı
 Dün İman Dedikce
 Gopaldı
 Dün İman Dedikce
 Tabaşlılık Gopaldı
 Siz
 Dün İman Dedikce
 Geniciklikim Gopaldı
 Siz
 Dün İman Dedikce
 Cebiniz Kışardı
 İste
 C Zaman Ben
 Ne Dindarım
 Ne de
 İnkârım Var
 Enine Cansızlar
 Lâzım Kıpılı Cansızlar



Durak

Müge İplikçi



Bir otobüs durağında bekliyor. Bir otobüs gelse kalkıp gidecek. Tıpkı geçmişte olduğu gibi. Bir otobüs gelse, gelmeli. Yaşamındaki durakları hatırlıyor; o eğlenceli otobüs duraklarını inip bindiği. Duraklardaki uzun bekleyişlerini, bindiği otobüslerden geride kalan o durakları nasıl dikizlediğini, durakların arkada, gerilerde küçülürken gidebilmenin içine saldığı titrek cesareti, midesini kazıyan, çocuksu, loş özgürlüğü.

Bir otobüs gelse! Onunla birlikte bir çırpıda uzaklaşsa, çok uzaklara gitse. Arkadaki geniş camdan küçülen bu mahmur durağa baksa. Suskun geçmişine, gerilerde kalan bitene. Nedir ki bir otobüs, yeter ki bir otobüs gelse.

Nicedir burada. Ne gelen var ne giden. İç sesi mırıldanıyor; "Yükselen Durağı burası kızım, korkma!" Burası senin her zaman otobüs beklediğin durak. Tanışıkların, arkadaşların, gençliğin, sesin, hatıraların. Gevrek kahkahaların, okul kırışlarının, taze çayın, ikinci simidinin yeri burası. Kokuların, sıcaklığın, emin oluşun yeri Yükselen Durağı. Çabucak geçen saatlerin, çarşı uğultusunun, ilkbaharın cıvıltısının, yazın bereketinin, kışın, hazanın yeri ve cilvesi bu durak. Eve gidecek yol demek; hatta ev.

Rahatla.

Tekrarlıyor: Burası olsa olsa Yükselen Durağı'dır. Burası sen ve sana dair olan ne varsa onun durağı. Oyunlar, aşklar, bilimceceler, sorular, ünlemler, gençlik, heyecanlar. Korna sesleri, leblebi kokularına karışan lahmacun kokuları, yaşamla harmanlanmış ezan, vitrinlerdeki pırıltılı taşlar, döviz büroları, okulların içinden taştan çocuk kahkahaları. Hemen hepsi de Yükselen Durağı'na çarpan, orada yankılananlar. Yükselen Durağı'nın sesleri.

O halde niye kimse yok?

Niye üşüyor?

Yine de biliyor ki bir otobüs gelse kalkıp gidecek. Tıpkı geçmişte olduğu gibi. Bir otobüs gelse, gelmeli. Azalan nabızla birlikte bir otobüs gelse! Onunla birlikte gitse, çok uzaklara gitse.

Buranın Yükselen Durağı olmadığını anlatmaya çalışıyor zihnine. Buranın terk edilmiş ve artık kullanılmayan bir durak olduğunu. Yok, zihni kabul etmiyor. Gelecek diyor, bir otobüs gelecek mutlaka ve sen kalkıp o otobüse binip bu lanet olası izbeliğe terk edilmiş duraktan kalkıp gideceksin.

Yattığı bankta bir eli durağın tozlu zeminine dokunuyor. Vücudunun diğer kısımlarını ise pek oynatamıyor. Parmaklarının ucunda gezinen tozların dünyayla onun arasındaki tek canlı ilişki olduğunu o sırada kavlıyor. Parmaklarını o tozun zerrelere buluyor ve ağır hareketlerle dudağına benzemekten uzak, tam olarak hissedemediği o boşluğa götürüyor. Dili, tozun tadını daha dün yediği kağıt helvanın tadına benzetiyor. Hafif bir kireç tadı da alıyor. Aynı tozlu parmaklarla yüzünü ellemeye çalışıyor. El, bir gözünün kapanmış olduğunu o sayede anlıyor. Diğer gözüne götürüyor parmaklarını. Göz, bir durağın gölgesindeki bu

kimsesiz parmakları bir yaz gününün neşeli çığlıklarıyla hatırlayıyor. İki yıl önce bir trafik kazasında kaybettikleri kız kardeşiyle oynadıkları el kızartmaca oyunundaki çocuk parmaklar bunlar. Evin bahçesindeki ağaçları, eskiyi, kelebekleri, o sırada ağaçların dalları arasındaki rüzgârı bile görüyor.

Bu durakta ise yaprak kıpırdamıyor. Tekrarlayıp duruyor kendi kendine. Burası Yükselen Durağı değil. Burası başka, uzak bir durak.

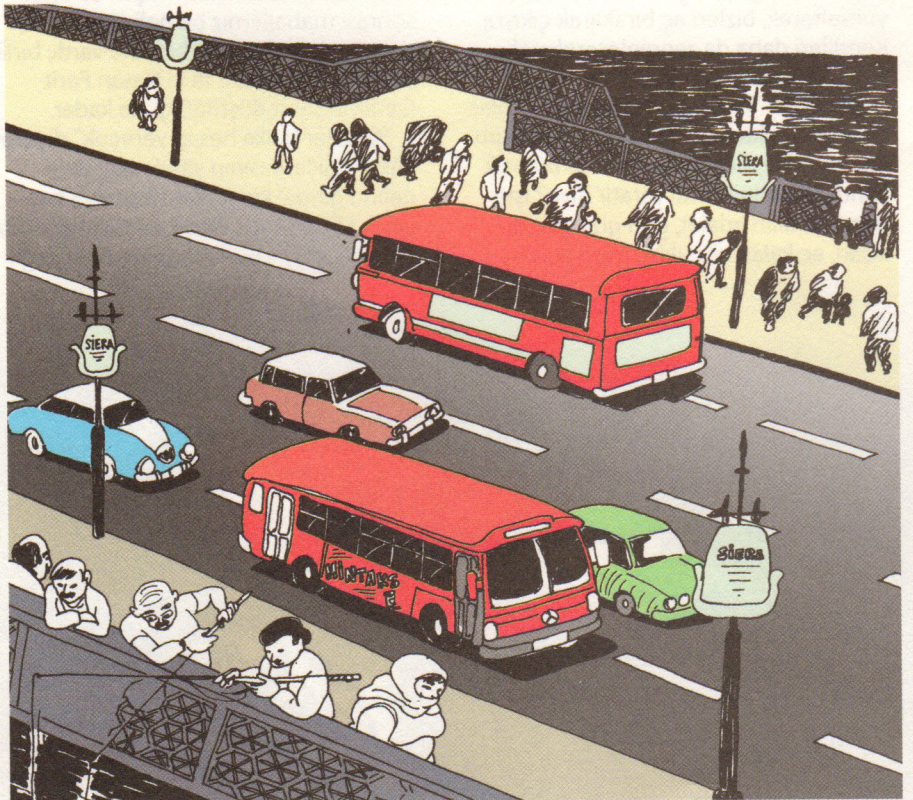
Saatlerce sonra bir otobüs geliyor salına silkine 'Uzak Durağı'na. Çocukluğuna benzer bir otobüs bu. Haydi diyor, bu son fırsatın fırla.

Son bir gayretle yerinden doğrulmaya çalışıyor. Haydi, neden oyalanıyorsun ki! Yok, kıpırdamıyor. Bedeninin her parçasına girip çıkan bıçağı da o zaman hatırlıyor. Bıçağı ve o bıçağı bedenine saplayan tanıdık gözleri de. Kocasının gözleri bunlar. On yıldır bildiği, tanıdığı gözler. O gözler ona ne kadar uzak, ne kadar yabancı şimdi.

Haydi diyor kendi kendine. Şu otobüse bin artık! Başka çaren yok. Bin ve git! Haydi diyor kız kardeşi. El kızartmaca oynayalım. Gel! O zaman iç sesi son bir gayretle çocukluktan kalma o otobüse biniyor. Otobüs duraktan ağır ağır kalkarken o cam tabutun içinde banka yayılıp gitmiş olan cesedi de o sırada görüyor.

Bir kadın yatıyor durakta; durağın yoksul bankına serilmiş çaresiz bedeni kan içinde kadının. Saçları alnına yapışmış, yüzü mor ve şiş. Bir kadın uzak bir durakta yatıyor. O zaman iç sesiyle baktığı o tanınmaz bedenini... O bedenini, ah o bedenini, kendi bedeni olduğunu anlıyor. Kadının uzak bir durakta kalakalmış cansız bedenine ve bedeninin bir umut ararcasına toprağa değmeye çalışan yapayalnız eline öylece bakakalıyor.

Çocukluğunun otobüsü hiçbir şey olmamışçasına tıngır mıngır uzaklaşıyor duraktan.





Aslı Erdoğan

Kadınlık Durumu

Fazlasıyla kişisel bir açılış: Bugün, daha doğrusu, bu yazıyı yazdığım gece (8 Mart, Dünya Kadınlar Günü) benim doğum günüm. “Kadın” temalı bir yazı çıkarmaya elim mahkûm, bir tür sosyal hizmetmiş gibi. Oysa “kadınlar günü”, “kadın teması” gibi tamlamalarda içimi acıtan bir yan var. Erkeğin diinin egemen olduğu bir dünyada, her zaman “öteki” konumundaki kadının gerçek öyküsünü anlatmak... (Üç nokta, belirsizlik işareti).

KADIN: Tüketilmiş, tanrıçalaştırılmış, sahte incilerle donanmış... Arzudan hor görüye binbir tınlamayla dile getirilen bu sözcük, kendisine yüklenen bütün imgelerden sıyrıldığında, sanki yalnızca “sessizlikten” oluşmuş gibi duruyor. Kadın kavramıyla, kadın olmanın gerçeği arasında derin bir boşluk var ve sanki gerçek öykümüz buboşlukta biçimleniyor. Ben -umarım bu sözcük Öfke Tanrıları’nı uyandırmaz- yani bütün kadınlara benzeyen ben, bir kültüblası deryasının ortasında, kalemin ucunu kemirerek, çoğu kez umutsuzca kendi dilini, kendi öykünü kurma çabası olan yazma eylemine hazırlanıyorum.

Acemice bir kurgu sanacaksınız ama gerçek: Tam da bu gece bağırıp çağıran bir ses, diğer bütün sesleri, kitapları bile yutuyor: “Her b..uma maydonoza olma be KADIN” İnce duvarlar, seyircisiz oynayan aile dramını iletiyor. Bağımsızlığına düşkün koca, erkekliğin kutsal iktidarına toz kondurmuyor. Başka bir kadın söz konusu olduğunda cazgırışan kadın, bu gece sessiz. Bize, ikimize, erkeğin öfkesine kulak vermek düşüyor. Bir tutukevine dönercesine kopup geldiği gecenin anısıyla dolu adam. İşyerlerinden fırlayan erkeklerin koşar adım birbirini bulduğu, küçük gündelik savaşları, yaraları, utkularıyla birbirine tutunduğu bir gece olmalı bu. Canlı, gürültülü... Yalnızca önemli konuların (bir de kadınların) konuşulduğu, iri lafların sigara dumanları arasında savrulduğu, nüktelerin ölümüne savunulan görüşlere karıştığı bir “masa.” Geceyi geçirecek başka bir yol bilmeyen kadın korunaklı, kutsal evindedir. Kanaldan kanala sıçramakta, upuzun telefon

konuşmalarıyla yatışmakta, salondana mutfığa, mutfaktan salona taşınıp durmaktadır. Evin bütün ışıkları açıktır, karanlıktan korkmayı öğretmişlerdir ona. Sonunda, yorgunluktan kaynaklanmayan bir bitkinlikle saçlarını çezecek, kalçalarını düşmanca inceleyecek, uyku tutmayan gözlerini tavana dikecektir. Hedefini tam belirleyemediği bir öfke, nedenini tam kestiremediği bir hayalkırıklığıyla... Çekmeceden uyku hapı alırcasına, herhangi bir düşe uzanacaktır: Hafta sonu programı, alışveriş, bir film, bir anı, sinsice bir öğ. Er ya da geç dönecektir adam, şeref sözü vermişcesine, belki de alkol kokulu bir öpcükle, öylesine derinden duyumsattığı yalnızlığın panzehiri olacaktır.

Belki yarın sabah, elimde bir çiçek, komşumun Kadınlar Günü’nü kutlarım. Sövgüleri, tokat seslerini duymamışçasına... Sözü erkeğin kadın üzerindeki tahakkümüne, köle-efendi diyaklektiğine getiririm. Sütlü neskafe eşliğinde, ataerkil toplumun, politik, ekonomik eşitsizliğinden kaynaklanan ve onu yeniden üreten ilişki biçimlerini anlatmayı denerim. Erkeğin baskısı arttıkça, bağımlılığının da aratacağını denerim. Erkeğin baskısı arttıkça, bağımlılığının da artacağını, kadınınsa hem zincirlerini, hem de kendi gizli iktidarını seveceğini söylemek yüreğine su serpebilir. Ya da ona kıyısından izlediğim “gerçek dünyayı” anlatırım. Gündemi belirleyenlerin, yarattıklarının yüce dağlar olmasına özen gösterenlerin, önemli konulardaki önemli sözlerini dünyaya armağan edenlerin, “İktidar! Etik!” diye gürlerken tahakkümlerin en acımasızını en görünmezini hedefleyenlerin “masasıdır” bu. Aslında hepimiz suç ortaklığıyla kurulmuş, kadınlara, ezilenlere, “ötekilere” söylenen yalanı yalandan, işlenen suç suçu suçtan saymayan... Neyse. Belki bu doğum günümde, bunca yılda yitirdiklerimin anısıyla uyanmaktan ya da “kadınlık durumundan” onurumla terhis olmaktan fazlasını umabilirim.

"MERKEZ, BEYAZ DE!"

Özlem Kumrular



Hep tarihi yazacak değiliz ya, biraz da tarih yazalım. Bunca zamandır öğrencilerine az okudukları için kızan biri olarak cümlesinden, küllisinden özür dilerim. Ne hakikatli evlatlar varmış aralarında. Buradan onların alınlarından öpüp yanaklarını cimciriyorum. Artık ölsem de gam yemem. Fakülteden arkadaşlar eylemcilere kapılarını açmaya Starbucks'ta kahvaltı yapsın, Mado'da dondurma yesin; benim çakı gibi kızılı erkekli delikanlıları Taksim'de özgürlük avında. Umut en son tükenen şeymiş.

Her zamanki gibi başıma kimseciklerin başına gelmeyecekler geldi. Gezi hareketinin 5. Günü olan Cuma günü koskoca fakültede bana eşlik edecek bir tek Serkançığım'ı bulabildim. Diğer bir iki arkadaşı da saymazsak o gün herkesin hastalanacağı tuttu. Talcid'imizi, gaz maskemizi kaptık döküldük akşam vakti yollara. Düşe düşe gecenin en direngen sokağına düşmüşüz, hem de en öndeyiz. İlk gaz ayaklarımızın dibine sokulacak kadar yakına düşünce daracık sokakta can havliyle bir apartmana girdik nefes almak için. Yıkta duramıyoruz. Hele ben, bayılmanın arifesindeyim. Bir jinekolog bizi içeri aldı, beni de içerideki oksijen dolu odaya koydu ayılayım diye. Gözlerimi bir açtım: "Tanıyorum olm ben burayı" dedim kendi kendime. Olacak şey değil, hayatımda ilk adımımı attığım jinekoloji muayenehanesi çıkmaz mı? Gözümünden yaş gelmedi gülmekten, hali hazırda biber gazından kalma yaş vardı çünkülüm.

Velhasıl jinekoloğa sığınan 15-20 kişi yeniden çıktık. İzdihamın en fiyakalı hali sokak. Bir gaz daha. Karambolde bir ses duydum yanı başımda. "Özlem, sesini hemen tanıdım." Olacak şey değil, değil bu dünyada öteki dünyada bile affedilmesi imkânsız olan, dört yıldır görmediğim eski sevgilim. "Özlem, beni affet" demez mi! Elinde de bira. Olayın ciddiyetini hâlâ algılayamamış, kendini kokteyle sanıyor. Affeder miyim? Etmedim tabii. Tam o esnada tam tepemize biz gaz bombası daha. Bu seferki öyle böyle değil. Bir de Sıraselviler'deyiz, daracık sokak, boğulup gideceğiz. Ben o acıyla demir bir apartman kapısından içeri dalmışım, peşimde de 15-20 kişi. Her katta daha çok nefes alabildiğimiz için yukarı çıkmaya başladık. 5. kata vardığımızda ev sahibi kapıyı açmış bizi içeri almak için bekliyordu. Beni banyoda sütle, Talcid'le yıkayıp bir sandalyeye oturtular. Kendimde değildim. Sonra gözlerimi açtım. Ev sahibinden ses.

- Özlem, ne işin var burada?

-Aaa, Haluk senin ne işin var?

-Burası benim evimmm!

20 yıldır tanıdığım Haluk bu, Boğaziçi Müzik Kulübü başkanı arkadaşım. Görüşmek böyle kısmet oldu bendenize. Başka türlü sü yakışmazdı.

Durunnn, bitmedi. Haluk'la karısı beni ayağa kalkacak hale getirip yolcu ederken kapıdan içeri iki kız girdi "Bize de Talcid", diyerek. Öğrencim Banu'yla arkadaşı. Kaç yıldır görmüyorum yavru kuşumu. Şimdi siz bana söyleyiverin, beni izleyip de eğlenen bir Tanrı var mı yok mu? Varsa, karnına ağırlar giriyorduk gülmekten. İnsanın biber gazından kapı açıp 20 yıldır görmediği arkadaşının evine girip öğrencisiyle karşılaşma olasılığı milyonda kaçtır? Matematikçilere sesleniyorum! Abzürd dramacılar, koşun, koşun. Hazır materyal var.

Gece bu kadar sürprizle bitmedi tabii. Neler gördük sokakta bütün gece! Bir sonraki etapta biber gazı artık yakmaz oldu. Yüzü gözünü parçalanmış sedyede giden insanlar son güçleriyle slogan atıyorlardı yattıkları yerden. Gece 3'te Beşiktaş'a geldiğimizde pek çok öğrencimizin polislin şiddetine maruz kaldığını gördüm. Üzerimize atılan bir biber gazı kapsülünü geri atan Mısırlı Erasmus öğrencisine ne demeli? Bu insanlığın özgürlük savaşı değil de ne? Sabah 7'ye kadar saldırmaya devam etti polis. En önde resim çeken öğrencimin üzerine toma geldiğini görünce şöyle bir diyalog yaşandı:

-Denizzzzzz... (Deniz sabahın 6'sında kendini sokakta yalnız sanıyor tabii)

-Kim lan ooo? (...) Ay, pardon hocam, nasılsınız?

İlk gece üniversitede çay salonunda yarım saat uyudum. Öğrencilerim bütün gece sokakta özgürlükleri için bağırıyorlar. Fırat, Mustafa Sarıgül'le birlikte aynı sokaktaymış, gaz gelince beraber kaçmışlar J 90'ların gençliğinden özür diliyorum, Dire Straits'i bilmiyorsunuz diye size kızdığım için affedin beni çocuklar. Özgürlük için savaşmasını biliyorsunuz ya, yeter.

Bunu takip eden her gün sokaktaydım. Sayısız biber gazı yedim, taziykly suyla duş aldım, polislin vatan evladına uyguladığı vahşet karşısında duyduğu gurur ve aldığı zevki gözlerimle gördüm. "Kaç gündür sokakta yatıyoruz", demişler polisler basına. Sizin yatacak yeriniz yok be! Ayrıca onları gördükten sonra artık cehennem korkusu da kalmadı bence, cehennemde polisten bize yer kalmaz, içiniz rahat olsun. Tüm cehennem kontenjanları dolmuştur. bilgimize.

31 Mayıs gecesi bende vokabüler genişlemesi oldu:

-Kaççç, toma geliyor.

-Toma ne lan? Niye kaçıyorum ki?

-Şu panzer!

-Aaaa... Yettim yetim...

Benim bildiğim tek Thomas vardı (Fransızca 'toma' okunuyor), o da Aslı'nın kocasıydı. Sirke ve limon salataya konurdu. Sütün farklı kullanımları vardı. Meğer aslında en önemli fonksiyonları biber gazı gelince acıyı hafifletmekmiş. Talcid denen mide ilacıyla bu sayede tanıştık. Artık çantamda kimliğimin yanında bir plastik su şişesinde taşıyorum, en yakın arkadaşım. (Babam geçen gün ayran sanıp dolaba koymuş, pek güldük.) Milli içkimiz ne ayran, ne rakı. Milli içkimiz Talcid'dir a dostlar. Sütle karıştır, suyla karıştır. İç, yüzüne sür, âlemlerin içkisi. Benim bildiğim polis, lazım olduğu zaman gelmeyen, "belediyeyi arayın" diyen bir insandı, bu eylemlerde gözlerimle gördüm ki şarkı söyleyen insanların üzerine, insanın gözünü hedef alarak gaz bombası atan bir mekanizmaymış. İnsan hiç değilmiş.

Türk, Kürt, Ermeni, Rum herkes sokaktaydı. Erasmus öğrencileri de. Her mezhepten insan vardı. Yeni sevgili kriterim: Redhack kadar zeki, Çarşı kadar cesur, her ikisi kadar duyarlı ve "insan". Sizlere sözüm: en az 3 çocuk! Üreyin, çoğalın, zeka ve yürek seviyesi yükselsin memleketimin. Bunun yanı sıra pek çok yakın bildiğim arkadaşım evinden tatlı su balığı kıvamında tweet göndermekten başka bir şey yapmadı. Onlara da selam olsun. İrtifa kaybettiniz binlerce hayranınızın nazarında. Hele yakın arkadaşlarım: sevişmek için hep gençtirler, anlatırlar; ama savaşmak için yaşlı çıktılar, evde oturdular. Pek çok arkadaşına saygımı kaybettim.

Ben böyle mizah görmedim anacım. Gözüm biber gazından önümü görmediği, tüm hücrelerimin yandığı anlarda bile hala gülebiliyordum. Ulan ne zeki insanlarımızız be! Birisi acilen Twitter'da dönen sözler, bir kitap yapsın. Vakitlice yazalım tarihi, bir taraftan yaşarken. Eylemlerde olmayan popçuların bile gölgesi vardı: "Buralara yaz günün gaz yağıyor canımmmm", diye bir duvar yazısı gördük.

Bir takım tuttum, yıllarca şampiyonluk göstermedi bana artık onlarla daha çok gurur duyma vaktim geldi. Çarşı, haksızlığa karşı. En sevdiğim slogan şu oldu: "Fenerliyim, ama yükselenim Çarşı". Gerçekten de üç büyük takımı kol kola sokağa dökmeyi başaran başbakanı teşekkür ediyoruz. Çarşı bir polis telsizi ele geçirmiş. Son günlerin en baba cümlesi de kanımca şu oldu: "Merkez, beyaz de!"

Merkez, beyaz bayrak" desin artık...

Özgürlük şereftir!

Latin Aşık Miti

Maria Ximena | Bogotá, Kolombiya | Cartel Urbano



Latin aşık dendiğinde insanların aklına güneşin yaldı-
zladığı seksi, romantik ve doyumsuz bir **Tarzan**
geliyor. **Hollywood**'un "yıldız sistemi"ne ve folklorik
"Latin olma" önyargısına teşekkür et-
memizi gerektiren harikulade bir imaj!

İspanyol dil bilimci **Jordi Luengo**, "**Latin Erkeksiliğinin Popüler İdolları**" adlı makalesinde; 20. yüzyılın ilk üçüncü dili-
minde ve savaş sonrasında gelişen kolektif
hayal gücünde, kökeni sözde "Latin" olan
herhangi bir kişinin, maceracı karakteriyle
kendini kapıp koyuverdiğine ve körkütük
aşık olduğuna kanaat getirildiği yargısı
vardı diyor.

Sonrasında Hollywood geldi ve bu "Latin
aşık"ı, 1921 yapımı **Mahşerin Dört
Atlısı**'nda bohem bir tango dansçısı ve
ressam olan **Julio Desnoyers** olarak
İtalyan aktör **Rudolph Valentino**'nın be-
deninde can buldurdu. Tüm ev kadınlarının tatsız yatak-
larını vahşi bir şehvetle ezmek isteyeceği bir Latin aşık
olarak. Valentino, aralarında **Julio Iglesias, Antonio Ban-
deras, Andy Garcia, Javier Bardem, Gardel** ve daha
niceleri olan koca bir yıldız sistemi başlattı. Bugün bile, 21.
yüzyılda bu Latin aşık, Amerika'ya gelen ve "**tropikal Don
Juan**"larını arayan kadınların kollektif hafızasızlığında
güçlü bir yer ediyor!

Böylece karşımızda çoktan klişeleşmiş, bastırılmaz ve
durdurulamaz Latin erkek, **romantik aygır** var. Ayrıca
tüm gizemli Amerika'nın vücut bulduğu, vahşi, esmer,
doğurgan ve oldukça seksi bir kadın Latin aşık imgesi de
yok değil. Bunun kanıtı da eşine az rastlanır, özel, balıkietli,
yuvarlak hatlı, iç gıcıklayıcı, hayvani ve çılgınlarca sevişm-
eye düşkün olarak **Jennifer Lopez'in, Salma Hayek'in,**
Penélope Cruz'un, Eva Longoria'nın bedenlerinde re-
anکارne olmuş olarak varlık gösteren karakterler.

Sonra **Modern Family** dizisinde **Sofia Vergara**'nın
çirkince sunulan karakteri geliyor; bir Latin aşık göl-
gelemesi, Kolombiyalı, cahil, yetersiz ve az konuşan, biraz
şuh ve çekiciliği ile geçinmeye çalışan, sıradan ve adi
kaltak! Talk show'lardan ve kırmızı halı etkinliklerinden
sonra bir numaralı alay konusu olan ve biz Kolombiyalıları
yerlere düşüren tehlikeli bir karakter.

Kadın ya da erkek Latin aşıkların **Kuzey Amerikalı** prag-
matistlerden, **Nordik-Cermen** ahaliden daha tutkulu,
daha vahşi, çekici ve hatta daha seksi olduğuna dair
üretilen zararsız düşüncede bir sakınca yok. Asıl bunalıcı
olan, **Gringo** yıldız sisteminin beyin yıkayıcı etkisi yüzün-
den bu prototipin abartılı bir karikatüre dönüşüyor olması.
Tıpkı sinematografik güçleri sayesinde **Soğuk Savaş**
döneminde Rusları, "**War on Drugs**" (uyuşturucuyla mü-
cadele) döneminde Meksikalıları ve Kolombiyalıları, son
olarak da **9-11** saldırılarından sonra Müslümanları terörist

ilan ettikleri gibi.

Aslında bizler için Latin aşık imgesinin hafifmeşref kıs-
mını kabul etmekte bir sorun yok. Çoğu kişi, bu vesileyle
fetih faaliyetlerine devam ediyor! Hatta iltifat
olarak bile değerlendirilebilir; kim (Rudolph)
Valentino, Gardel, Salma Hayek ya da Penélope
Cruz ile kıyaslanmak istemez ki? Ama yine de,
ince eleyip sık dokuyunca, aslında bu bir
hakaret!

İş; Latin aşık olmaktan çıkıp "ben satılığım"
diye bağırان bir çift memesiyle bayağı bir kuk-
layı temsil etmeye doğru giden **Sofia Ver-
gara**'ya verilen acınası değerlendirmelere
gelince, kötü hissetmek kaçınılmaz. Belki Latin
erkekler, bu Latin aşık cinsel portresinin en az
yara alanları. Kadınlar ise bu seksüel Latin aşık
karikatürünün şehitleridir.

Gerçek şu ki: "Latin aşık", en az Valentino za-
manında olduğu kadar geçerli, sadece artık
çok daha güçlü. Sofia Vergara'nın Modern Family'de can-
landığı karakter **Gloria**, bizleri birer Latin aşık olarak
değil de, seks karşılığında satılabilir birer meta olarak
pazarlayan seksüel katalogtaki bir öge sadece.

20.yüzyılın ilk yarısından beri Hollywood'taki Latin aşık-
ların film ikonografisinde çok şey değişti. Latin aşıklarda
artık romantik, rafine ya da gizemli hiçbir şey yok. Onlar
artık katalog; reklam sektöründeki seks divaları.

Sevgili yabancılar; Latin aşıkların, **Sofia Vergara**'da
hayat bulan karakter ile ortak hiçbir şey paylaşmadığını
söylemek zorunda hissediyorum. Hatta tam aksine, onun
gibi görünmek için sütyen ölçülerimiz yeterli olmayabilir.
Sevgili yabancılar, tüm saygıyı hak eden akrânim
"Latino"lar (erkek Latin aşıklar) **Antonio Banderas** ya da
Javier Bardem'den oldukça farklılar. Sunulduğu haliyle
"Latin aşıklar" bir mittir ve bu miti satan da Hollywood'un
yanıltıcı reklamlarıdır.



İki Yabancı

Şebnem Iyınam



Demir kapıdan girdiler... Dar, koyu vernik rengi, vişne çürüğü kokan bir asansördü. *İ-ki Jabandjy/Gedje qaranlyq...*

Eşzamanlı bir ağa düştüler. Onları zeminin altında tutsak etmeye yarım kat yetmişti. Birisinin gözleri zümrüt yeşiliydi. Yüzyıllardır aynı kayanın altında ıslanmaktan yosuna dönmüştü. Diğeri dehşetle bakıyordu ona. Dibine kadar. Asansörün ışığı bir yanyor, bir sönüyordu. Gözleri yakut gibi dedi, içinden korku geçti.

- Yeten acala çare yok demekle yetindi, sustu.

Yosun kadın ince topuklu, ince atkılı lame bir ayakkabı giymişti. Sarı kadife elbisesi küf rengini çağırıyordu. Boy-nuna doladığı mor ötrişi iri elmacık kemiklerini köşelendirmek ister gibi burnuna çekti. Ölümünden korkmayacak kadar yalnız bakan gözleriyle asansör düğmesinin neon yuvarlığına dokundu. Dolu bir ilgiyle. İşe yaramadı. Bu kadınla içli dışlı olmak fikri onu delirtebilirdi, gene de sesine şefkat aşıladı.

- Korkmayınız, şimdi bizi yukarı çekerler.

Sesindeki zarafeti pazen giyimli kadını yerle bir etti. Bu kadın onu her defasında tedirgin etmekle birlikte, kalbinde her defasında derin bir mahcubiyet hissi uyandırıyor.

Bakıcısı olduğu yaşlı hanım onu anahtarsız kapı dışarı ettiği seferlerden birinde, evlat patronlara haber vermek istemiş, "bi telefon edebilmeyem" diyerek kapısını çalmıştı. İçeri buyur edildi. Yosun kadının evi güzel olmakla birlikte, ona çok ama çok tuhaf gelmişti. Gül ağacından el oyması yüzyıllık koltuklar, ipek gibi incecik dokunmuş kırmızı Afganlar, dökümlü ama ağır perdelerle tutuşturulmuş kâğıt parçacıkları, sayısız renkteki ip-likler -sonlu ama- çözümsüz yumaklar halinde ortaya dökülmüştü. Etraf iğne kaynıyordu. En tuhafı da tavandan misinayla sarkıtılan iri tahta bir kuştı. Afrika maskarı gibi bir duruşla salonun ortasından sarkıtılmıştı. Servi renginde sedef kakmalı sehpa herhalde paha biçilemezdi. Telefon bu sehpanın üzerinde duruyordu. Yanaştığında gördükleri karşısında sendeledi. Kapının arkasındaki duvarda çekiç, balta, koca bir de balyoz asılıydı. Bu kadının çekiçle, baltayla ya da balyozla işi ne olabilirdi?

Yosun kadın anlayacağından emin olsaydı, Gülnar hanıma bu kaba aletleri perdelerle tutuşturduğu kâğıtları birbirine yapıştırmak, kaynaştırmak için kullandığını anlatırdı. İstese dil kıvraklığıyla yapardı bunu. İstemedi. Anlatmak, olduğu gibi bırakmak demekti. Anlatmaya razı değildi. Verevle, teğelle de işi yoktu aslında, onlar para kazanmak içindi. Asıl işi şey'lerin dünyasının yeniden inşası sırasında kırılan ruhların sesini duyurmak olmalıydı. Ölüm de, yaşam da, ruhun kırılma anında çıkan seslerin varlığının yanında önemini kaybediyordu. Öldürülen şeyler yaşayanlardan bir nebze daha değerli olabilirdi.

"Şeyler" inse insan, hayvan ya da eşya olması hiç fark etmezdi.

Duvara dönük halde nefesini tutan Gülnar Hanım, ev sahibinin aklından geçenleri ensesinde hissetmiş gibi ürpererek, evlat patronlarla bir an önce ilişki kurup bu evden kurtulmak istedi. Ev sahibiyse fırırlı sabahlığı, gümüş tepsisiyle mutfaktan kokusu bile havada pembe porselen etkisi yaratan kahveyle dönmekteydi. O sırada Gülnar gaip ten sesler duyar gibi oldu.

"Ben ölünce

Bu saray

Anılar

Ve kahve fincanı

Sana kalacak"

Gülnar Hanım, telefonda karşı tarafa derdini anlatmaya bir an

önce çalışmış, dilinin kavrulmasına aldırmadan sıcak kahveden peş peşe iki yudum çekip apar topar;

- "Altın gapilinin da ağaç gapıla işi düşüpdür" diyerek, kendini merdiven boşluğuna atmıştı.

Yaşadığı garipliği üzerinden sıyırmak için taş gibi mermer oturmak dahi onda coşkun bir sevinç yaratmıştı. Oysa şimdi, şu an, bu asansörde aynı kadınla ölmesi işten bile değildi. Unutulmaktan, dikkat çekememekten, gelip onu bu kadından, bu kadının hatırlattıklarından, bu daracık ahşap kutudan kurtaracak ölü ya da diri birilerini bulamamaktan korkuyor, bir sesin hasretini çekiyordu. Gaip ten bile olsa, bir ses...

- Men gezmen nasibâm gezer, diyebilirdi.

- Siz Türk kıızı Türk olmalısınız. Madem safkansınız, buyrun siz duyurun sesimizi?

Belki bir an, belki de bin yıl geçti aradan. Gülnar hanım iyice yalnızlaştı asansörün içinde, adeta sağırlandı. Dışarıdaki gece uzun ince, iki kadın arasındaki yabancılaşma balon gibi şişti. Gülnar hiçbir şey anlamıyordu, artık kelimelerin de önemi kalmamıştı. O buraya nasıl geldiğini, geldiği yerin ne memeni bir yer olduğunu düşünürken kodese atılıp aniden ayrılmış sarhoş bir hayat kadını gibi altın bilezikli koluyla cam kapıyı yumruklamaya başladı. Yosun kadın pişman oluverdi.

- Reca ederim, benim de acelem var. Vaporu kaçıracağım, ama siz camı kırmak üzeresiniz. Kırılırsa bir yerimize batar. Lüt-fen biraz daha nazik olunuz. Duydular. Duyuyor musunuz bizi çekmeye en üst kata çıkıyorlar. Çok korktuysanız, şarkı söyleyebiliriz. Benim sesim de güzeldir. Ne söylememi istersiniz. Hadi biraz rahatlayın lütfen.

Gülnar kadının yüzüne bir kez daha baktı. Aralıktan sızan ışıktaki iyice yakaladı ki, bu kadını ne bir komşu, ne bir ana, ne bir sevgili, ne de bir dost ehlileştirilebilirdi. Oysa sesi inanılmaz derecede anlayışlıydı. Bu kadar vahşi, meşgul edici bir yüzün dudaklarından, şefkat nasıl oluyordu da, bu kadar kolayına dökülüyordu. Demek kalbi ılıktı bu kadının, her daim ılık.

Asansör hareket ettirildiğinde bir iki sallandı, o sırada bir iki kaba saba erkek sesi ayyuka çıktı ama kesin olarak zemine oturtulduğundan emin olduklarından kapısı da rahatlıkla açılıverdi. Ötrişli Yosun kadın tepeden tırnağa bir neşe takınıp şarkı söyleyerek teşekkür etti adamlara. Vakit kaybetmeden de binanın geniş kapısından sepya etkisi bırakan bir frapanlıkla süzülüyordu.

Gülnar boşlukta kaldı, kendi kendine bile konuşmadığını fark etti, fakat hızlı adımlarla kadına yetişmeyi akıl etti. Az ilerideki tünelden tek başına geçme fikri, içinden yeni ve de kısmen çıktığı anlar yüzünden imkânsız hale gelmişti. Genişçe bir cadde görünümündeydi tünel. Altı oyulmuş bir mezarlığa sahipti bu semt. Mevtalar üstte yatar, yayalar mevtaların altındaki tünelden geçirdi. Neredeyse her mevtanın üzerinde mezar taşı yerine bir çınar dikiliydi. İskeleye yaklaştıkça iyice kaba denizin hiddetli sesi, yanı sıra yanık yağ kokuları arttı. Bazen delilik derecesinde içten olabilen Yosun kadın, iskele önünde minik çantasından simli yarım bir eldiven çıkarıp tek eline geçirdi.

- "Geçen sefer kendimi tanıtmamıştım; ben Sevim" diyerek Gülnar'a pervasızlıkla dilini çıkardı. Gülnar o şaşkınlıkla ağzını açtı. Tam sanki o da dilini çıkarır gibi yapacakken Yosun Kadın, el çabukluğuyla Gülnar Hanım'ın dilini tuttuğu gibi dışarı çekti. Kadının dili çözülüyordu.

Az önce içinden çıktıkları demir kapı onların mezarlık kapısı da olabilirdi. Yosun kadın denize aktı.

Mürekkep Lekesi

Pınar Şenel



Aydın erkeklerin, cinsiyet rollerini kendiliğinden düşünmeye başlamadıklarını fark etmeleri önemli. Erkeklik rolünü, kadınlarla, birbirleriyle ve toplumla olan ilişkilerinde gözden geçirmek için aldıkları inisiyatif, büyük ölçüde feminizmin sonucu. Pro-feminist olduğundan söz açan erkeklerin varlığı, dünden bugüne bu uğurda ölümüne mücadele eden kadınların karşı konulmaz başarılarına saygı duruşunda bulunmalarıyla mümkün olabilmektedir. Tabii ki vicdanlı bir erkek kadın haklarını kendiliğinden savunabilir ama bunun içselleştirilmiş bir edim olması için iyi niyetten fazlası gerekir. Kadına yönelik şiddeti diyelim sosyal medyada kınamayı politik duruşu için bir gereklilik ve prestij unsuru sayan ama gündeliğin akışında erkeklerin haksız egemenliğindeki suç ortaklığını doğrudan ya da dolaylı sürdüren niceleri var. Hem heteroseksüel erkekler ve kadınlar hem de LGBTİ bireyler arasında. Çünkü ataerkillik kolay çıkmayan bir mürekkep lekesidir.

Ataerkillik, feminizm ve queer çalışmaları tarafından ayrıntılı incelenirken, iş heteroseksüel erkekliğe geldiğinde bu alanların kendi meşru önceliklerinden ötürü onun üzerinde fazla durulmuyordu. Ama bu alanda da çalışma yapılıyor artık. Cinsiyet rolleri hakkında eleştirel sohbetler gerçekleştirebileceğine inanan bir grubun eseri olarak Erkek Muhabbeti: Erkekler Erkekliklerini Sorguluyor projesi kapsamında yayınlanan bir çalışma, daha önce diğer hareketler üzerinden dolaylı olarak sorunsallaştırılan erkekliğe, içeriden bakış sunuyor. Erkek egemenliğinin, kapitalizm ile birlikte aynı madalyonun iki yüzü olduğu hatırlatılıyor ve ataerkilliğin kadınlar ve queer bireyler kadar erkeklere de zarar verdiği anlatılıyor. Örneğin erkeğin daima özgüven sahibi ve cinselikte inisiyatif elinde tutan taraf olmasının bedeli, kendisini asla zayıf ve önemsiz biri olarak gösteremeyeceği, ancak rolünü oynarsa, fiziksel ve psikolojik bedelleri öderse, erkek olacağıdır.

Toplumun üyesi haline gelme süreci, uzun bir yoldur. Ataerkil olmayı doğumundan itibaren yıllar boyunca hem eylemde hem söylemde içselleştirerek öğrenen erkeklerin zihniyetlerini değiştirmesi, yine uzun soluklu -ama daha önemlisi yarı yoldan dönmeyen kararlı bir mücadeleyi gerektirir. Kendini eşitlikçi sayan, kadın sorununa duyarlı olduğunu düşünen her erkeğin, hayatındaki kadınlara gösterdiği tepkileri çözümlemesi bir başlangıç olabilir. Bir itişme anında, partnerinizin sizinle değil de sanki bir başkasıyla konuştuğu hissine kapıldığınız olduysa, yalnız değilsiniz. Psikolojideki annelik kökenini eleştirirken, Chodorow gibi bazı psikanalitik yazarlar erkeklerin kadınlara -esas olarak annelerine- öfkelenediklerini öne sürmüşlerdir. Buna göre ilk öfke, zaman içinde kadınlarla olan bütün ilişkilere hâkim olur ve sosyal öğrenmeyle pekişir. Kadın hakları konusunda aktif bir duruş sergilemek isteyen

bir erkeğin süper egosu ile egosu arasında çatışma derin olabilir. Ama yine de suç ortaklığının sessizliği içindeki tüm diğer hemcinsleriyle karşılaştırıldığında, bu adamların desteklenmesi gerekir.

Çıkarımlarda bulunma, neyi neyle ölçtüğümüze bağlıdır. Bir ölçü birimi olarak ya hep ya hiç'in kullanım alanları şüphesiz vardır ve onlar tartışmasız yerindedir. Ancak kadın ve erkek arasındaki çatışık alanın iki farklı gezegenden geldikleri popüler ön kabulüyle alımlandığı bir değerler dizgesinde her düğümü çözmez. Onun yerine Roma'nın bir günde kurulmadığını hatırlamak, iyileşmeye doğru atılacak her adımı tanımak daha yapıcı olabilir.

Erkekten başka nefes alan hiçbir canlıya değer vermeyen bir zihniyetin bizi koyduğu kafeste canımızı yitirir. Aklımızın parmaklıklarını zorlarken, "erkekler ataerkillik aracılığıyla yaşadıkları insanlık dışı üstünlükten vazgeçmelidir" diyebilmen erkekler olduğundan söz edebilmek, bir yan yol sayılmamalı, 8 Mart bunu da konu edinebilmeli. Ne dersiniz?





Popüler kültürün PORNLOBİSİ kodları

Kameranın icadından beri seks her zaman işin içinde oldu. İlk kameralarla çekilen ilk görüntüler, çıplak kadınların kameranın içinden geçerek onları izleyen erkeklere attığı utangaç bakışlardır. Oluşmakta olan sektörün geleceğini kodlarcasına, daha en başında soyundu kadın kameranın karşısında. Ardından gelen şov dünyası, sinema ve görselle örülü tüm her şey, pornoyla erotik arasında gerili yağlı organın üzerinde dans ediyordu. E çünkü seks vardı, seks gerçektir...

Amerika'da koca memeli kadınlardan seks ikonları yaratılırken, bu coğrafyada kadınlara memelerinden utanmaları öğretiliyordu o sıralarda. **"Öpüşmeli film, yani porno"** algısıyla tüm öpüşen kadınların "orospu" damgası yediği yıllar oldu ekranda ve dahi hayatta. **Miki filmler** nerede bitiyor, seksi kadınların aptal sarışını oynadığı romantik komediler nerede başlıyordu belli değildi. Daha doğrusu bu ikisi arasındaki çizgiyi belirginleştirmek istemiyordu seyirci. Fantazy, tüm dünyayı yönetiyordu. Kimilerine göre bu muhteşem bir şeydi, kimilerine göre ise insanoğlu sürreal bir fantezi dünyasında uyuşturulmuş kalmıştı.

Belki de **porno lobisi** en başından beri dünyayı ele geçirmek istiyordu. Dev memeleri ve kocaman penisleri ile porno yıldızları, istilacı bir uzaylı ırkı gibi, fani ve sıradan insan bedenlerini kontrol etmek isteyen birer yüce varlıktı. Amerika'nın **Kaliforniya** şehrindeki **San Fernando Vadisi**'nde, nam-ı diğer **"porno vadisi"**nde kurulmuş onlarca **"yetişkin filmleri"** şirketinin bu porno lobisinden haberi var mıydı? Yoksa lobiyi bizzat onlar mı yönetiyordu? İnternet yasasıyla korunmak istendiğimiz bu porno lobisi gerçekten ne gibi bir tehdit teşkil ediyordu?

"Hiç kimse internetin etkilerini tahmin edemezdi. Engin bir mahremiyet, tesadüfî bir şirsellik var; en tuhaf por-

noları saymıyorum bile. Bütün insan deneyimi adeta yeni bir gezegen gibi kendini açığa çıkarıyor gibi görünüyor." diyordu **James Ballard** 2004'te.

İşin özü; internet deneyimi insanoğlunun yegane deneyimi olma yolunda ilerlerken, pornonun tanımı da değişti.

Youtube'da cadı olduğu gerekçesiyle bir grup insanın ortasında canlı canlı yakılan genç bir kadını dakikalarca izleyebildiğimiz bu yeni internet deneyiminin kapıları, ardına sevişenlere kapatılıyor. Oysa porno, hayatın bizi zatihi pornosu karşısında çoktan yenik düştü.

Buna karşılık şov dünyasında ve popüler kültürdeki her bileşende ucundan azıcık porno bulmak mümkündür. **Hollywood**'un icat edip dünyaya armağan ettiği ve kadından birer kedi yaratan romantik komedilerde, çizgi karakterleri **kült** birer arzu nesnesine dönüştüren tuhaf çizgi filmlerde, kariyerinin büyük çoğunluğunu gülümseyerek geçiren ve yatak sesiyle konuşan seksi divalarda,

hardcore bir pornodan daha çok seks barındıran vicık vicık reklam filmlerinde, **pin-up** kızlarının

"masum" pozlarında, **Rihanna**'da, **Tür-**

kan Şoray'in asla öpüşmüyor olmasında, **Sasha Grey**'in **"bedenim sanatımdır"** dediği o enfes anda, derin yırtmaçlı gece elbisesi ile zombi avlayan **Alice**'in kısık bakışlarında, **Bertolucci**'nin ya da **Jesús Franco**'nun şiirsel hayal dünyalarında can bulan filmlerinde...

Aslına bakarsanız, porno bize öğrettikleri kadar kötü bir şey değildir. Kötü olan, kadına dair doğal ve normal ne varsa hepsini yeniden kodlayan ve satan bu aşağılık porno lobisi! İşbu nedenledir ki benim de kadrosunda yer almaktan mutluluk

duyduğum kardeş yayın **Öteki Sine-**

ma'nın kadın yazarları popüler kültüre derun bir bakış attı. Popüler

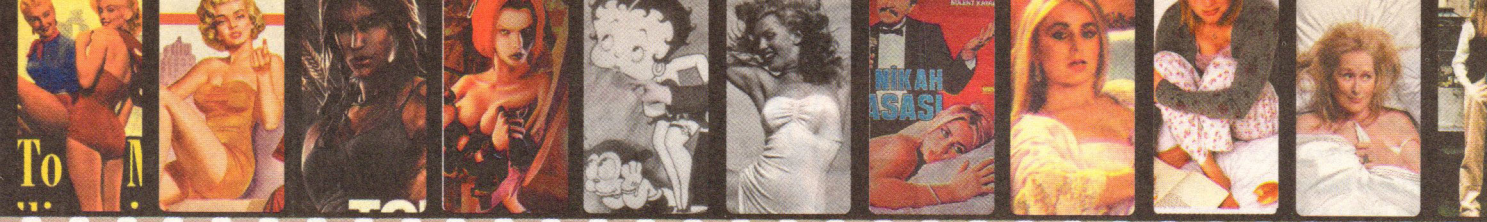
kültürün ve şov dünyasının

porno lobisini analiz etti.

İşte hususi tabiatlı porno

lobisi:





Emel Bilge Çınar

(Öteki Sinema ve Geekyapar yazarı, Videographer)

Game Power: Oyun Dünyasının Kadınları



Oyun dünyası **sanal Ping Pong** ile insanlığın keşfine sunulduğundan beri, kadınların yeri *-erkek egemenliğinin kabul edildiği her ortamda olduğu gibi-* burada da tartışma konusu oldu. Özellikle 80'lerin sonu, 90'ların başında **"Damsel in Distress"** konulu birçok oyun kadınları **"kurtarılmayı bekleyen bakire"** olarak tasvir ederken (**Princess Peach, Princess Zelda** gibi), 2000'lere yaklaştığımızda ortaya çıkan **"kadın kahraman"** ihtiyacı **Tomb Raider** isimli oyunun baş karakteri **"Lara Croft"**un doğumuna ön ayak oldu.

Tomb Raider hem kadınlar için, hem de erkekler için sansasyonel bir oyundu. Erkek dünyası olarak kabul edilen bilgisayar oyunları evreninde, ilk defa **"kadın gözünden"** oynanan bir oyun bu kadar geniş bir kitle tarafından kabul görüyordu. Bu başarıda Lara'nın özellikle erkeklerle hitap eden dolgun göğüslerinin ve şekilli kalçalarının da önemli ölçüde yeri oldu. Ancak kadınların seks objesi olmak dışında insiyatif kullanabildiği bir hikaye barındırması açısından Tomb Raider önemli bir kilometreye taşıydı. Ne yazık ki devam oyunlarında bu bakış açısı az da olsa değişmeye başladı. Lara

Croft'un seksapelinin faydalanmak konusunda arsız bir doyumsuzluğa sürüklenen yapımcı firma **Eidos**, her yeni oyunda Lara'yı daha seksi, daha dolgun ve daha histerik bir karakter haline getirdi. Ve işin sonunda Lara, zamanında **LucasArts**'in iddia ettiği gibi **"dişi Indiana Jones"** olmaktan biraz uzaklaştı.

Neyse ki oyun dünyasında güzelliği dışındaki özellikleri ile varolma becerisi gösteren bir başka karakter daha vardı; **Cate Archer**.

The Operative: No One Lives Forever isimli oyunun kahramanı olan Cate eski bir hırsızdı. Annesinin doğumdan hemen sonra ölmesi ve babasının intiharından sonra suça yönelen Cate'in kaderi İngiliz İstihbarat Örgütü **UNITY**'nin babacan ajanı **Bruno Lawrie** tarafından keşfedildikten sonra değişmişti. Oyunun en önemli özelliği 60'ların **Bond** filmlerini anımsatan muazzam atmosferiydi. Fakat yer yer **Austin Powers**'ı da hatırlatan, hatta dönemin "ajanlık temalı" dizileri ile inceden dalga geçen eşsiz bir mizahı da vardı.

Cate Archer'in erkek egemenliğindeki istihbarat dünyasında gerçekleşen varoluş mücadelesi; seksist yöneticileri ile girdiği laf dalaşları sayesinde mizahın doruğuna tırmanıyordu. Her ne yaparsa yapsın, hatta bağlı olduğu **UNITY**'nin tüm ajanlarından daha iyi iş çıkarmış olsa bile,

"yeterince iyi olamadığı" gerekçesiyle zılgıt yiyor, kendini sarkastik yorumlar eşliğinde Bruno ile dertleşirken buluyordu. Hatta bir ara kadın olması öyle bir dert oldu ki **UNITY**'e, dünyanın en arsız, en şapşal, en maço ve en aptal Amerikan ajanı **Tom Goodman**'i Cate Archer'a "iş öğretmesi" için görevlendirdiler. Neyse ki bu oyun, eleştiri kisvesi altında kadınların gerçekten beceriksiz olduğu imasında bulunan zevzek bir anlayışa sahip değildi; ve finale ulaştığımızda kadının fenninin, erkeği yenebileceğini kahkahalar eşliğinde görmüş olduk.

Bu iki önemli karakter dışında oyun sektörüne yön vermiş bir çok kadın karakterden daha bahsedebiliriz; Oyun tarihinin en etkileyici kötü karakterlerinden biri olan **Sarah Louise Kerrigan**, dünyanın en seksi **Dhampir**'i (yarı insan / yarı vampir) **BloodRayne**, **Half Life**'in levyeli dünya starı **Gordon Freeman**'a içten içe yakıştırdığımız



seksi nerd **Alyx Vance**, zombi istilasını çekilir hale getiren gözüpük polis **Jill Valentine**, **Mortal Kombat**'in ortağına en sadık sarışını **Sonya Blade**, **Street Fighter**'in "kızlara da seçecekleri bir şey yapalım" mantığından çok daha uzağa

erişmiş ikonik karakteri **Chun-Li** ve değinemediğim daha niceleri.

Her ne kadar **"erkek hobisi"** olduğu düşünülürse düşünülün, aslında bu yakıştırmaya konu olan her şeye olduğu gibi, kadınların gerçek karakterler haline dönüşmediği bir oyun dünyası düşünülemez. Bu gerçeğin daha sık dillendirilmesi ve kabul görmesi için tüm kadınları önyargılarını yıkmaya ve erkeklerle hitap ettiği yanılgısıyla "bulasmaktan" çekindiği oyun dünyasına dalmaya davet ediyorum.

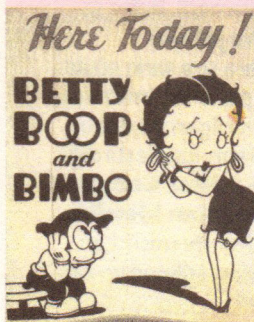
Herkes iyi oyunlar!

Semra Uygun

(Öteki Sinema ve Sinematik Yeşilçam Yazarı, Reklamcı)

Boop-Oop-a-Doop, Betty Boop!

Kocaman simsiyah gözler, her teli itinayla kıvrılmış kısacık saçlar, bebek gibi bir yüz ve seksi bir vücut: **Betty Boop** efsanesinden bahsediyorum. **Burlesque** dansçısı gibi kırtarak yürüyüşle, endamiyla, işveli sesiyle düşleri süsleyen, en kadınsı çizgi karakterlerden birinden, dişiliğin iki boyutlu sembolünden...



Kadınsılığın **"basic doneleri"** vardır. Bunları yaparsanız erkeklerin karşınızda kurt gibi ulumalarını, bacaklarınıza dolanmalarını, dibi-nizden ayrılmamalarını sağlarsınız. Bu donelerin bir kısmı kadınlık sırrıdır, burada söylenmez. Ama bir



kısmı da vardır ki herkesçe bilinir. Jartiyer, büyük göğüsler, derin yırtmaç, dekolte gibi... İç gıcıklayıcı bir sese, cilveli tavırlara, kedi gibi bir karaktere sahipse o kadın; istenir, arzulandır. Hele bir de biraz aptalsa yeme de yanında yat! **Arzu nesnesi** olmanın sonu nereye varır bilinmez, ama erkekleri sepete atmanın en kısa yoludur bu objeler, doneler. Betty Boop'un dikkat çekiciliğinin sırrı da işte burada saklı.

Fistiğimiz **9 Ağustos 1930** doğumlu. **Max ve Dave Fleischer** tarafından **Paramount Pictures** bünyesindeki **Fleischer Stüdyoları**'nda yaratıldı. Fakat **"Talkartoon"** isimli ilk çizgilerde bu kadar afet değilmiş. Dönemin meşhur şarkıcısı **Helen Kane**'den esinlenerek yaratılan Betty Boop, ilk başta bir **kaniş** olarak çizilmiş. Kaniş bir Helen Kane, fetişe bak! Daha sonra; **puppy** kulakları halka küpelere, kafasındaki tüyler de kısa saç dönüşmüş. 1932'de gerçek bir kadın olmuş ve kendi serilerine başlamış.

Siyah beyaz ve hüzünlü Betty'cik, 1960'da renkli ve daha seksiydi. Çünkü o tarihlerde dünya daha seksiydi. Zaman aktıkça evrimleşti, seksiliğine seksilik kattı (Kabul edelim ki ilk başlarda pek alımlı değildi). Asla yaşlanmadı, çünkü tıpkı **Marilyn Monroe** gibi bir efsane oldu. **Jessica Rabbit**'ten daha çok sevildi, çünkü buz gibi bir **domina** değildi. Kelimenin tam anlamıyla bir **"hottest"**ti. (Yazarın notu: Favorim Jessica olmasına rağmen!) Yükselen bir grafikte günümüze kadar gelmeyi başardı. Ve nihayet Betty Boop günümüzde bir moda ikonuna dönüştü.

Benetton, MasterCard, Adidas, H&M, Coca-Cola, Harley-Davidson gibi markaların çantalarına, t-shirt'lerine basıldı. 2012'de o ok gibi kirpikleri sayesinde **Lancome**'un rimeline ilham kaynağı oldu. 1984'te **Rolling Stones**'un **Voodoo Lounge** turunda **Van Halen** onu kastederek, bir **"Betty"** şarkısı yaptı ve şarkıda ondan seksi bir idea, seksi bir persona olarak bahsedildi. 2013'te **Baby Boop** ve **Betty Boop's Fortune Teller** applicati-on'ları yapıldı. Ülkemizde de, hoşluk olsun diye, **Papia**'nın kağıt havlusunun yüzü oldu ve çok sevildi. O hiçbir zaman Miami'de bir villaya kapanıp kilo almadı ya da bir otel odasında ölü bulunmadı. O hala dipdiri ve çok tatlı. Dört bir yanımız onunla dolu ve ondan hiç sıkılmıyoruz. Çünkü o bizim vintage ikonamız.

Ama Betty Boop her zaman, hayranlık uyandıran her kadın gibi biraz yalnız ve hüzünlüydü.

1934'te **"Betty Boop's Little Pal"** da, **Pudgy** isminde küçük beyaz bir köpeği vardı, o kadcarcık. Bir de 1984'le 1988 arasında **Felix the Cat**'le **"Betty Boop and Felix"** çifti olarak takıldılar. Başarısız bir ilişkiydi. Çok sürmedi. Betty sadece motosikletleri ve jartiyer lastiklerini sevdi. Ve ara sıra şarkı söylemeyi. Onu bu kadar paha biçilmez kılan şey de buydu zaten. Kırılgan ve doku-nulmaz oluşu. Kadınların içselleştirdiği bir kadın oluşu. Çünkü **Alice Cooper**'ın da dediği gibi **only woman bleed**'di. Ah o gözümdeki ıslaklık mı nesi? Lafı bile olmaz! Mutluluktan ağlıyorum tatlım, hadi dans edelim!



Melahat Yılmaz

(Öteki Sinema, Gölge Dergi ve Kayıp Rıhtım yazarı, henüz yayınlanmamış iki romanı var)



Efsanenin Adı Marilyn Monroe

"Hollywood öyle bir yerdir ki, bir öpücük için size bin dolar öderler, ama ruhunuzu satmank için size 50 cent verirler. Bunu biliyorum, çünkü ilk teklifi reddederek defalarca 50 cent'e razı oldum."

Norma Jeane Mortensen olarak başladığı hayatına efsanevi **Marilyn Monroe** olarak son veren bir yıldız. Yatak odasında ölü bulunan sarışın ikon. Kendi geleceğini tahmin eder gibi kurduğu o cümleler aslında kendisi için korktuğu sonu da resmediyordu.

"Evet, bende özel bir şeyler vardı ve ben bunun ne olduğunu biliyordum. Ben koca, boş bir yatak odasında elinde boş bir uyku hapı şişesiyle ölü bulabilecekleri türden bir kızdım. Ama her şey henüz siyah değildi. Genç ve sağlıklıyken pazartesi günü intihar etmeyi planlayıp Salı günü yine kahkahalarla gülebilirsiniz."

Marilyn yıllarca arşınladığı yollarda, kapısını beklediği stüdyolarda ve elini tuttuğu insanlarda şunu görmüştü; fazla zeki olmak dezavantajdı, görsellik her şeydi ve asıl oyunculuk kameralar kapandığında başlıyordu. O zeki ve kendine güvenen bir kadın olarak istediği yolda yürüyemedi. Onun yolu şapşal, çaresiz ve aptal bir sarışın olduğunda açıldı. Şuh ses tonuyla, birinin yardımı olmadan ne yapacağını bilemeyen güzel giysili bir kadın olmalıydı. Zira onun tarihinde bir kadın için **"Amerikan Rüyası"** böyle başlıyordu.



Amerikan erkeklerinin kafasına kazınan hiçbir zaman oyunculuk performansı olmayacaktı. Bunu anlaması yıllar sürse de, sonunda formülü bulmuştu. Tıpkı **How to**

Marry a Millionaire filmindeki **Pola Debevoise** gibi olmalıydı, ya da **Gentlemen Prefer Blondes**'de ki **Lorelei Lee**, ya da **Some Like It Hot**'daki **Sugar** gibi... Savunmasız, katıksız bir sarışın. Erkekler akıllı kadınlarla başa çıkmak istemiyorlardı. O kadınlar hayatlarını zorlaştırırken, en azından filmlerde fantezilerini tazelemek istiyorlardı. Marilyn onların **"gündüz rüyası"** olmalıydı. Koyu kahve saçlarını kestiği ve platin sarısına boyadığı gün aslında tahmin edebiliyordu dünyaya yeni bir tanımlama getirdiğini; **"aptal sarışın"**.

Erkek doğasını canlandıracak kadın oldu. Ses tonunu ayarladı. Kelimeleri uyku, hülyalı gözleriyle destekledi. İşıltılı kıyafetlerinin ve masum gülüşünün arkasına sakladı; güçlü, kendinden emin zeki kadını.

"Eğer aptal bir kızı oynuyorsam ve aptalca bir soru sormam gerekiyorsa bunu yapmalıyım. Benden ne bekleniyor, zeki olmam mı?"

Amerika o devirlerde komedi ve aile filmleriyle devrin insanına şunu salık veriyordu: Bahçeli bir eviniz, huzurlu bir hayatınız olmasını istemelisiniz. Eşleriniz saçlarının mükemmel şekliyle size mutfakta harikalar yaratmalı ve mutlaka iki çocuğunuz olmalı. Yemek masasında, gülmekten felç olmuş suratlarınızla oturup basit şeyler konuşmalısınız. Eşleriniz ise konuşmaktan ziyade gülümsemeli. Hollywood size fantezilerinizin



kapılarını aralarken, düşünmeyi unutup gösterdiklerimizi yapmalısınız. İşte yıkanan beyinlere **afyon kadınlar** tam da bu devirlerde belirmişlerdi. Erkekler Mariyln'i seyrediverlerinde yemek yediler; mutluydular! Kadınlar saçlarını onun gibi kestirip boyattılar, onun gibi giyinip konuşmaya özen gösterdiler, mutluydular! Çünkü salık verilen sır basitti; mutlu olmak istiyorsanız zeki olmayı bırakın ve basit yaşayın. Gördüğünüze ve duyduğunuza inanın.

Başak Bıçak

(Öteki Sinema, Film Arası, Cinedergi Yazarı)

Afrodit-i Âlâ: Banu Alkan

Yeşilçam'ın **Afrodit** lakaplı oyuncusu **Banu Alkan**, şüphesiz ki Türk Sinemasının en unutulmaz karakterlerinden biri. **Ses Dergisi**'nin düzenlediği yarışmada birinci olamasa da kendisini tanıtmayı başaran Alkan; kısa sürede önce fotomodellik, ardından da oyunculuk kariyerine adım attı ve 80'ler boyunca çektiği filmlerle, **Yeşilçam**'ın **erotik** yanının en önemli temsilcileri arasında yer aldı.

Sinemaya **Remzi Jöntürk**'ün 1975 yapımı **İsyan** filmiyle giriş yapmıştı. Güzelliği ve seksiliğiyle adından söz ettirse de, magazin haberlerine konu olmasını sağlayan ve onu gündemde tutan asıl şey iş adamı **Gülbüz Hanif**'le olan birlikteliği oldu. Bu sırada 12 Eylül, seks furçasına da darbe vurmuştu. O süreçte kısıtlı da olsa soyunan oyuncular ön

plana çıkmaya başladı ve böylece Banu Alkan'ın gerçek yükselişi 1981 yılından sonra başlamış oldu.

Oldukça başarılı bir oyunculuk yeteneğine sahip olan Banu Alkan tam da bu sebeple, filmlerinde vücudunu sergilemekten ve ön plana çıkarmaktan çekinmedi. Dolayısıyla erotik bir imge haline dönüştü ve verdiği röportajlarda bir **Afrodit**, bir **Venüs** olduğunu açıkladığı için böyle anılmaya başlandı. Yeteneksizliğini kapatıp bir **arzu nesnesi** olmayı seçen Banu Alkan'ın bu düşüncesini **Metin Demirhan, Erotik Yeşilçam** kitabındaki şu alıntıyla destekliyor: "Ben yalnız vamp kadın olarak kullanılmadım. Vamp da oynuyorum, dişiyi de oynuyorum, ev kadını da oynuyorum; genç kızı da oynayabilirim, masum bir genç kızı da oynayabilirim. Hepsinin rolüne girebileceğime inanıyorum. Ama benim tek bir yönüm ağır basıyorsa bu da herkese nasip olan bir şey değil. Yani oyunculukla birlikte seks birleştiği zaman çok güzel bir olay. (...) Banu Alkan için kimse seks oyuncusu diyemez ki! Böyle bir olay olamaz. Seks olayını sunamayan kadınlar düşünsün onu. Ben seksimi sunuyorum."

Gülbüz Hanif'in ölümüne ve sinemadan bir süreliğine el etek çekmesine kadar Türk ve dünya basınında kendisine yer bulan Banu Alkan, birçok Yeşilçam ve dünya oyuncusunun aksine bilinçli olarak cinsellik abidesi olmayı seçen ender isimlerden biridir. Alkan, "**Neremi neremi**" şarkısıyla eski şaşalı günlerine dönmeye çabalamış, ama pek başarılı olamamıştı. Ama her şeye rağmen hafif erotik sinemanın en önemli yıldızları arasına girdiği ve unutulmaz olduğu yadsınamaz.

Gülnur Tandoğan

(Öteki Sinema ve Perde Arkası yazarı, Akademisyen)

Aşk, Kadını Güldürür mü?

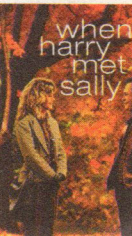
Kadın komedyen çok yoktur nedense. Erkeğe göre her şeyi daha fazla ciddiye aldığından mıdır, hayatla dramatik deneyiminin daha fazla olmasından mıdır bilinmez... Kadın karakter illa güldürecekse aynı anda ağlatabilmeli, modern kadının sorunlarına dair mesajlar vermeli, ayrıldığı ya da ulaşamadığı erkeği için depresyona giren kadın izleyicilere örnek olmalıdır. Varsın erkekler dünyayı kurtarsın, süper kahramanlıklar yapsın! Yine de hiçbir kadın karakterler kadar hemcinslerine yaklaşamayacaktır. Ancak anlıktır bu yakınlaşma. Gerçek hayatta, filmlerde gördüğü aşkların kırıntısına dahi rastlayamayan kadınlar, idealize edilmiş bu yapay kadınları izler ve unutur. Zaten bu filmlerin gerçek amacı da insanların hayatını değiştirmekten çok, masallarla büyüyen "**kadın çocuklar**"ı uykudan önceye hazırlamaktır.

Kağıt üzerinde yaratılan, oradan da sinema perdesine aktarılan **ideal kadın tipi**, reeldeki ile pek örtüşmez. Nitekim bilim dünyası bile halen kadınları anlamaya çalışırken, sinemanın kadını ele alma çabalarının çoğu zaman komediye dönüşmesi zaten kaçınılmazdır. O nedenle sinemada "**romantik komedi**"nin varlığını olağan karşılayabiliriz. **Hollywood**'un ise bu konuda en fazla çabayı sarf eden taraf olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu filmlerde kadın, erkeklerin rüyasına girebilecek güzelliğe, seksapeliteye, şirinliğe sahip. Bir nevi mutfakta aşçı, sokakta hanımefendi, yatakta orospu.. Ancak **Bridget Jones**, bu janrın kodlarını baştan yazmaya cesaret etmiştir.

Diğerlerinin aksine burada kadın, podyumdan fırlamış bir karakter olmaktan uzaktır ve sakarlıklarıyla, zaafılarıyla kendini kadını idealize etme çabalarından sıyrabilmiştir. Hatta son dönemde, 60'li yaşlarda da kadınların romantik olabileceğini kanıtlarcasına **Meryl Streep**'in peş peşe seyircinin karşısına çıktığını görüyoruz. **Mamma Mia** ve **It's Complicated** bunlardan birkaçı. Halbuki bugüne kadar romantik komedilerde yaşlı kadınları daha çok aşk yaşayan kadının **yancısı** olarak görmeye alışmıştık. Hollywood bile bundan sıkılmış olacak ki, Meryl Streep herkese ilaç gibi geldi. Dönemsel olarak romantik komediler ele alındığında en entelektüel karakterlerin 70'lerde yaratıldığını (bkn: **Annie Hall**), en eğlencelilerin ise 80'lerde yapıldığını görüyoruz (bkn: **Clueless**). Gerçi 80'lerde neredeyse tüm türlerde komedi ön plandaydı. Halen unutulmayan bir dönem olmasını, bu neşesine de bağlayabiliriz. O nedenle, bu dönemde romantik komediden çok, komik romantik filmler çekilmiştir. Ancak dönemin sonlarına doğru sahneye **Nora Ephron**'ın çıkmasıyla artık işler biraz daha ciddiye başlamış, aşk yeniden komedinin önüne geçmiştir. Senaryosunu yazdığı **When Harry Met Sally**'deki müthiş **orgazm sahnesi** ise, kuşkusuz romantik komedilerin de nirvanasıdır.

Meg Ryan'ın belki de tüm kariyeri boyunca en iyi oynadığı sahne de budur. Kadın-erkek ilişkilerini, lafı dolandırmadan çarpıcı ve kestirme bir yöntemle aktarabilme becerisi sayesinde sinema tarihine geçmiştir. Son dönemde ise **Bridesmaids** ile kadın karakterler daha cesur, hatta komiklikte erkeklerle baş edecek nitelikler. Bu filmle birlikte kadınlar; erkekler gibi içen, onlar gibi küfredip hunharca kaçamak yapabilen yapıda karakterlere evrilmişlerdir.

Türkiye sinemasına dönüp baktığımızda **Türkan Şoray**, **Emel Sayın** gibi isimlerle özdeşleşen melodramlarda, komedi izlerine rastlayabiliyoruz. Ama burada da güldürme işi erkeklere ve daha çok yan karakterlere devredilmiş durumda. Kadın her zaman "olması gerektiği gibi" kendini ağırdan alan bir ciddiyete sahip. Son dönemde "yeni nesil" genç kadınlarla hitap etme derdinde olan ancak kadınları karikatürize edebilen "**Romantik Komedi**" filmi görüyoruz. Burada da, kadını Amerikan filmlerindeki gibi erkeklere sevdirmeye gayesi öne çıkıyordu ne yazık ki. Her gün neredeyse bir kadının "aşk cinayeti"ne kurban gittiği top-raklarımızda, ilişkilerde komediye aramak... Romantik komediler bizim kadınlarımıza bir beden küçük gelir!





• Bayan Yanı dergi bitsin de, nevresimleri değiştireyim...

Bayan Yanı bitsin de temizlik yapayım...

Bayan Yanı bitsin de, uyku düzenimi değiştireyim...

Bayan Yanı bitsin de, börek açayım....

Bayan Yanı bitsin de, annemi arayayım...

Bayan Yanı bitsin de, aşık olayım...

Bayan yanı endexli yaşamım...

Bak yine, yeni ay çalışmalarına geç bile kaldım!

• Kadın strese girdiğinde saç kestirir, bakım yaptırır, alışveriş, boğaz havası alır. Ama ev kadını nevresim değiştirerek, cam silerek, halı silerek, ev süpürerek, yemek pişirerek stres atar.

• Bir işte profesyonelim diyebiliyorsan, profesyonel olduğun tek konu bunu diyebilirdir.

• Kadın evi süpürürken dökülen şeyin adına **"saçlarım"** diyerek ve üzümlü acıyarak süpürür. Erkeğinkileri neresinden dökülürse dökülsün, hep dökülen şeyin adına **"kıl"** diyerek ve kızarak süpürür.

• Yiğlinla iletişim organı olmasına rağmen, bazı insanların not bırakma şekilleri çok farklı. Paspası ters çevirmek, paspası dikine kapıya dayamak, kapı önü ayakkabılarından birini kapı tokmağına takmak. Bu şekilde **"ben geldim, evde yoktun"** diyor.

• **"Babet"** ve **"baget"**, **"akropol"** ve **"arkopal"** diyen kadın; tatile hiç gidemeyip sürekli ev işi, yemek yapan, dört dörtlük, hatta dört sekizlik ev kadınıdır.

• Direnişlerde, beraber tencere - tava çaldık altlı üstlü pencerelerimizde. Dikiş makinasının sesine tavana fırça sapı ile vuruyor, kapıma geliyor şimdi artık. Bu ne biçim komşulukmuş ki, eylemden eyleme...

• Sanal alem listesinde 4692 arkadaş varken, sana arkadaşlık atıyor ya hani. İşte o gerçek bir arkadaş.

• Hergün aldığım Anne tembihi; **"gitme kızım Taksim'e, sana güveniyorum da toplamaya güvenmiyorum."**

• Kadınlar, özellikle anneler, Edison, Graham Bell, başta olmak üzere bütün icatçılara **"bunu çıkarandan Allah razı olsun"** demek zorunda hissederler kendilerini.

• Tiğ gibi kadın olmaktan dantel tiği inceliğinin anlaşılmasını; tuhafiyeden ten rengi ince çorap alırken, beyaz ırk kadın ten renginin anlaşılmasını beklemekten vazgeçelim artık.

• Ne zaman ki, her Pazar günü mahalleden **"overlok makinası ayağımıza geldi"** kamyoneti geçerse memlekette hayat normale dönmüş demektir.

• Akıllı telefon istemiyorum. Kendi aklım bana yeter. Cebimde taşıdığım hiçbir şeyin benden akıllı olmasına tahammül edemem.

• Vücut dili beddua ve duanın kabul olmasında çok önemlidir. Sessiz olmaz, eller yukarı kaldırılacak, yukarı çekilircesine edilmelidir.

• Sadece şifre yaratmak için mi kadın soyadı evlenince değiştiriliyor acaba? Annemizin kızlık soyadı olmasa güvenlik şifresiz mi kalacaktık? TC. no'dan önce o soruluyor. Güvenlik için o soruluyor. Dayımın oğlu biliyor ama. Teyzemin oğlu aynı şifreyi kullanıyor. Bu soru daha zor olmalı. Babaannemizin, anneannemizin kızlık soyadı filan...

• Makamın resmiyetinin önemi yok. Her nerede olursam olayım o düzeni bozulmuş telefon ahizesi kablosunu tepeden yere doğru sar-



kıtarak düzeltme takıntısına engel olamıyorum.

• **"Ben evde size yaparım"**

diye dışarıda yemek yedirmeyen

anne sözü, ile **"evde yapmaya"**

değmez" iç sesi arasındaki gel - git, ne zaman tek tipe döne- nerse işte o vakit kişiliğini bulmuşsun demektir.

• Bilgisayarın tuşlarının tozunu hızla silerken, hangi tuşlara bastığımı anlayamadığım, daha önce hiç bilmediğim, açılan, bir sürü pencereleri, fonksiyonları, bir daha da hiç bulamıyorum.

• Bir ünlü sayesinde bütün kadınlarımız, bunun aslında doğ- duklarından beri yaşam biçimleri olduğunu, **"tükenmişlik sendromu"** denen şeyi aslında defalarca yaşamış; koca, kay- nana, görümce, elti tarafından falan yaşatılmış olduğunu fark etmişlerdir. Ama aşırı bir üretkenlik durumları olduğu için bunu hiçbir zaman anlayamamışlardır.

• İlk eğitimde çocuk şarkısı olarak öğrendiğimiz Orman şarkısının **"Tohumlar fidana, fidanlar ağaca, ağaçlar or- mana, dönmeli yurdunda..."** sözlerini reklamlarda tekno- loji ürünleri için değiştirirseniz, tabi ki yeni nesil çocuklar ağaç nedir bilmeyecek, fi- danları ağaca dönüştür- meyecek; demode telefonların, akıllı telefon- lara dönmesini bekleye- cek yurdunda.

• Cin mısırı tencerede patlatıp anneanneme ikram ettiğim anda anne- annem; **"teyzen, Mısır'ı heç beğenmemiş"** dedi.

Mısır yerken, kızının Mısır ülkesine gezisi aklına gel- mişti. Literatürüme bir kadın, anane gözü olarak yerleşen bu çağrışım neticesinde; Mısır'ın savaş halinde olduğu dönem- den beri mısırın haşlanmış, közlenmiş, patlamış hiçbir türünü yiyemiyorum artık.

• Kadınlara yemek, doktor programı üretilmesin. Tv'deki doktor sanki ona konuşuyor gibi hissetmeye başlarsa annem, seyrettiği hastalık konusunu **"doktor bana dedi ki..."** diye anlatmaya başladı artık. Kadınlar zaten yemek yapmayı, ev işi yapmayı çok iyi bildikleri için; dört dörtlük ev kadını oldukları için evdeler. Niye onları hala yetiştirmeye uğraşıyorlar, eğit- meye uğraşıyorlar ki? Festival filmleri yayınlasınlar; yapmadık- larımızı, gidemediklerimizi, görmediklerimizi yayınlasınlar istiyoruz.

• **"Doğmamış çocuğa don biçilmez"** der bir atasözü, ama **"doğmamış çocuğa kefen"** biçiliyor artık bu direnişte, bu gündemde!

• **"Gelinler üşümez"** diyerek kış düşümlerinde dekolte gelinlik giydireyorlar geline. O gelin elbisesini giydiğinde kadı- nın öncesindeki direnişleri sıfırlanır ve yepyeni bir direnişi başlar zaten.

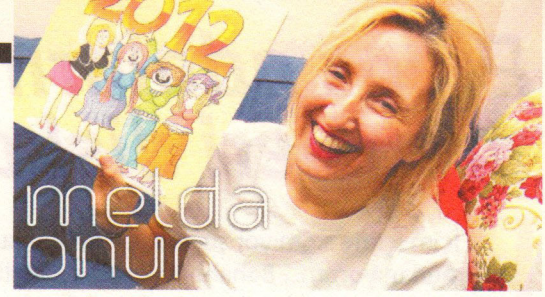
• Bir kadın olarak itiraf edeyim ki; beni ne avukatlar, ne dok- torlar, ne hakimler, ne mühendisler istemedi. Bu klasik kadın görücüleri ile hiç karşılaşmadım.

• Uzun programda yıkanan beyaz çamaşırların içinde kal- mış tek bir siyah don veya çorabın beyazların rengini bozdu- ğundaki üzüntü kadar bir kadını hiçbir şey üzemez.

• Eskiden erkeklerin karılarını ecnebi karılarla aldatmaları çok moda idi, şimdi ise en yakındakilerle...



4. Yaşında Bayan Yanı ve Ben



Bayan Yanı'nın çıkışıyla benim milletvekilliği yolculuğum aynı döneme tekabül eder. 2011 yılı Mart ayı öncesi Bayan Yanı'nın çıkış hazırlıkları sürerken, bizler milletvekili aday olabilmek için yoğun hazırlık içindeydik.

Şimdi eskiye dönüp baktığımda, 2011 yılı Bayan Yanı sayıları, sırasıyla benim önce milletvekili aday adayı olma, ardından milletvekili aday gösterilme, seçim çalışmaları yapma, sonra TBMM'ye ilk adım atış ve milletvekili olarak ilk çalışmalarına paralel yayınlanmış. Ben de bu günlerdeki anılarımı yazmışım. Yani adeta benim için bir günlük olmuş.

Bayan Yanı 4. Yaşına basarken ben de iki buçuk yıllık vekil olmuşum.

Bazen kuliste arkadaşlarla oturup bu iki buçuk yılı konuştuğumuzda, TBMM'nin buna benzer başka bir dönemi olup olmadığını tartışıyoruz ve eskiler de aramıza katıldığında kim-senin böyle bir dönem hatırlamadığı görülüyor.

"Bu iki buçuk yılda TBMM'yi nasıl tanımlarsın?" derseni; "hırı gürü çok, etkisi az, şovu bol, derinliği az" derim. Ama burada milletvekillerinin doğrudan bir sorumluluğu yok. Ya da herkes kadar var. Siyasetin bizi getirdiği nokta bu!

Bayan Yanı'nın bu yeni yaşında sevgili okurlara 2,5 yılda biriktirdiklerimden bir serpmeye yapayım dedim:

TBMM'yi nasıl bilirsiniz?

Mini mini birer milletvekili iken gözlerimiz pırlı pırlı, bir sürü kanun teklifi verip çıkartabileceğimizi sanıyorduk. Oysa kanun teklifleri muhalefet milletvekili için TBMM'deki kişisel sayfasında kariyer hanesine yazılan -hani katıldığı kurs ya da yazdığı makale gibi - birer dokümandan ibaret. İktidar milletvekili için ise hükümetin çıkarmak istediği kanunun altını dolduran birer imza.

Meclis matematiğini anlamak pek kolay değil. Bilal hiç anlayamaz, Süme'ye belki... İktidarın her şeyi yapacak oy gücü olduğunda, muhalefet olarak "tutanaklara geçsin" diye ya da "kariyer hanenize yazsın" diye yasama çalışmaları yapıyorsunuz. Bir de mümkün olduğunca geçmemesi gereken anti-demokratik yasaları sistemi yavaşlatarak ötelemeyi deniyorsunuz.

Bir yasa geçiş aşamasında her maddede ya da fıkrada her partinin 1 önerge verme hakkı var. Yasa gelince onlar milletvekillerince paylaşılıyor. Hiçbir önergenin kabul görme ihtimali olmadığı için (eğer arada anlaşma yoksa) önergeler de çoğunlukla kelime koyma çıkarma, cümle yüklemine değiştirme gibi şeyler oluyor. Amaç zaten kürsüye çıkmak, sözlerine konuyla ilgili başlayıp sonra istediğini söylemek.

Muhalefetten gelen önergelerle ilgili klasik diyalog şöyle geçer

Meclis Başkan Vekili: "Komisyon önergeye katılıyor mu?"

Komisyon: "Katılmıyoruz Sayın Başkan"

Meclis Başkan Vekili: "Hükümet önergeye katılıyor mu?"

İlgili Bakan: "Katılmıyoruz sayın başkan"

Ve sonunda önerge oylanır, reddedilir. TBMM Genel Kurulu'nda en çok duyduğumuz diyalog budur.

İktidarın yoklama çilesi

Muhalefetin iktidarı kızdırdığı en önemli koz, bol bol yoklama istemek. Muhalefet partisinden 20 kişi yoklama için

yetiyor. Tuhaf olan 21. kişinin orda olup yok sayılabilmesi. İktidar bu 20'nin üzerini yeter sayısı için doldurmalı. Tabii muhalefet grup başkan vekili gece geç saatlerde ya da yemek sonrası boşalan iktidar sıralarındaki koltuklarını doldurmak için önce kendi partisinden 20 kişiyi belirleyip sonra yoklama istiyor. O an iktidar kulisinden iktidar milletvekilleri akın akın gelmeye başlıyorlar. Odalarına gitmiş olan vekillerin özellikle kış aylarında yolda koşarken kardan buzdan kayıp düştüklerine tanık olmuş parlamento muhabirleri var.

En güzeli de meclisi kapatma anıdır:

TBMM'yi öyle "ay bu akşam bu kadar çalışmak yeter, kapatayım" deyip kapatamazsınız. İç tüzüğe göre belli koşulları var. Mesela kanun maddelerini görüşürken bitirmek icap ederse burada komisyona iş düşüyor. Mecliste kanun maddeleri görüşüleceği zaman ilgili komisyon ve bakan bulunur. TBMM Genel Kurul'a gelen ve görüşmeleri tıkanan kanun tekliflerini aşarak yeni bir kanun görüşemezsiniz ama onu da aşmanın yolu ilgili komisyonun yokluğudur. TBMM kanun gündemine başlarken usulen bunlar okunur ve komisyon yerinde olmadığı gerekçesiyle diğer gündeme geçilir.

Eğer bir kanun görüşülürken TBMM Başkanı oturumu kapatmak istiyorsa önce başkan vekili 5-10 dakika ara verir. Bu arada komisyondaki bürokrat arkadaşlar ve iktidar milletvekilleri hızla ortadan kaybolur. 5 - 10 dakika sonra Meclis Başkan Vekili gelir ve kanun görüşmelerine başlar. Bir de bakar ki o da ne? Komisyon yerinde yoktur, bakan yerinde yoktur. Eh o zaman kapatmak gerekir.

TBMM Gündemi hep sürpriz:

Normal olarak kurumlarda, toplantı gündeminde o gün ne konuşulacağı bilinir. Haftalar öncesinden gündem belirlenir ve insanlar hazırlıklı olarak gelir görüşlerini iletirler. Oysa TBMM gündemi saatlerle ilgilidir. Görüşülecek olan grup önerilerini asla 1 gün önce bilemezsiniz; gündemi de öyle. Bu yazıyı yazdığım günün akşamında iktidarın MİT'e dehşet yetkiler verecek olan kanun tasarısı ne yazık ki yoyo oynacağına dönmüştü. Gün boyunca MİT yasaasının görüşülüp görüşülmeyeceği konusu gitti geldi. Yarım saate bir karar değişiyordu. "MİT görüşülecek, 3 gün daha çalışılacaktı" veya "görüşülmeyecekti." Yani TBMM gündemi, TBMM'yi uzaktan kumanda gibi idare eden Başbakan'ın haleti ruhiyesi, keyfi, şahsi çıkarlarına bağlıydı.

Ama en güzeli:

TBMM için anlatılacaklar birkaç Bayan Yanı'nı doldurur. Ama burada keselim şimdilik. Tatlı bir izlenimle sonlandıralım:

Milletvekilliği aslında 4 yıllık bir okul kazanmak gibi. İlk sene biraz kendinize benzeyen, aynı şehirden gelmiş milletvekilleriyle yakınlaşıp birlikte yemeğe gidip kahve içiyorsunuz. Ama yıl sonunda başka şehirlerden gelmiş yeni arkadaşlarla kaynaşıyorsunuz. Yaz tatili sonrası Ekim'de yeni yasama yılı başladığında okula dönmüş gibi seviniyorsunuz.

Arkadaşlarınızı özlemişsiniz, sarmaş dolaş oluyorsunuz, anılar anlatılıyor. Herhalde 4 yılın sonunda göz açıp kapayıncaya kadar geçmiş olduğunu göreceğimiz bu dönemde en çok arkadaşlarla da vedalaşmak üzücü olacak.



Prens adalarının prensleri diskalifiye mi ediliyor?

İçim içime sığmıyor şu aralar. Heyecanlanıyorum... Umulanıyorum... Baharın kokusunu alabiliyorum.... Yerel seçimler yaklaşırken hemcinslerim **"yeter gari"** dedi. Hastanelerin acil servisi gibi yirmi dört saat hizmet veren çaydanlıkları rafa kaldırarak meydanlarda **"bizde varız"** diyorlar. Zira geçen dönemlerden çok farklı çıktılar arenalara. Bilmem ne partinin..bilmem ne kadınları, ellerinde makarna paketleriyle, beş senede bir piyasaya çıkıp "beylerin partisine" oy isteyenlerden değil. Oyları cesurca kendilerine istiyorlar. Patriarkal sistemi yıkmak, dizginleri ele alabilmek, yönetmek için alanlarda. En çok ta Prens adalarının prensesleri heyecanlandırıyor beni. Prensleri silerek, aralarında oluşturdukları belediye ve belediye meclis adayları hepsi kadın ve hepsi göğüs dekoltesi. Aniden bastıran bora gibi, beklenmedik bir anda meydanlara inen prensesler, prenslerine çay hizmeti vermek yerine adalarda tatlı bir esinti estiriyorlar. Rant vaat etmiyorlar, ayakkabı kutusu da..Tamamı, kadın olan çeşitli etnik kökenlerden on iki aday demokrasi, barış, kardeşlik vaat ediyorlar. Hadi kızlar erkek egemen sistemini yok edelim. Önümüzdeki ay yapılacak yerel seçimlerde dengeyi değiştirebiliriz. Belki Prens adalarının adını da..Prenseler adası yaparız ne dersiniz? Ya siz beyler! Hatunlarınıza oy verecek kadar yürekli misiniz?

Gerçi Demokrasi ülkemizden hiç eksilmedi ya! Özgürlükleri sonuna kadar savunan Devlet büyüğümüz boş durmuyor. İleri demokrasi için bir çırpıda geçirilen yasayla İnternetimize de el attı. Sansür değil ha! kontrol altına alınmışmış.. Bizleri "edepsiz görüntülerden, porno lobisinden" koruyor... Namusumuzu değil de bizleri korusa... Ocak ayı içerisin de, bir ay da yirmi üç kadın öldürüldü, altı kadına tecavüz edildi, kırk beş kadın yaralandı. Basına sızanlar bu kadarcık..

Ayşe Kulin "Ermenileri durup dururken kesmedik" demiş

Buyurun buradan yakın!

Bunlarda durup, dururken öldürmedi! Vurmadı! Tecavüz etmedi emi? "Çok çok affedersiniz, kusura bakmayın katledilenler ya kırmızı don giyorlardır veya bira içiyorlardır." diye önemli kurumlarımız da aynı orkestraya dahil oluyor. Cumhuriyet Başsavcılığının hazırladığı **"Tecavüzcüyü azdırma yasası"** gibi. Tecavüze uğrayan çocuk tecavüzcüsüyle evlenirse davanın düşmesi söz konusu. Harika! Yargıtay tecavüzü destekleyecek. Böylece mağdalar ödüllendirilecek. Ömür boyu, paşa gönülleri istediği gibi tecavüz edebilecekleri bir bebek armağan edilecek. (Şişme kadınlar piyasadan kalktı mı?)

Denizli'de on altı yaşında ki kıza tecavüz edene savcı hafif ceza verilmesini istedi. Gerekçe tecavüz öncesi akrabasının verdiği birayı içmiş olması. Biradan sonra başına gelecekleri kabul etmiş olmuşmuş. **.".suça ortak"** yani. Aman kızlar sakın ha raki içelim demeyin... "tecavüzcü" diye boylarsınız kodesi. Kırmızı don da giymeyin günahıtr! Bunu ben demiyorum...Diyanetin söylediği... Kürtaj haram, Sevgililer günü yok (çok şükür

doğru bir şey söylemiş), Lades haramdır, (masumane bir oyun olduğunu sanmışım hep) evlatlıkla evlenmek caizdir. Benim ki sadece bir merak; evlatlık kaç yaşındaysa evlenmek caizdir? On iki? On üç?

On ikisinde evlendi, on üçünde anne oldu, on dördünde ikinci çocuğunu erken doğumla kaybetti, evinde ölü bulundu.... Çocuk evliliklerin masumane (!) olduğunu iddia eden, bir kadın bakanımız var. Ah biz kadınlar! Ataerkil toplumunu yetiştiren bizler değil miyiz farkına varmadan? Evde ki erkek çocuğu paşa gibi ayaklarını uzatarak kız kardeşine veya ablasına her hizmeti yaptıran bizler değimliyiz? Kızlara "kalk bir bardak su getir, sofrayı kur" derken erkek çocuklarından bunu hiç talep etmiş miyiz? Suyunu kendisi alsın yumurtaları mı kırılacak? Biz anneler erkek veledede, kızdan fazla değer vererek, babanın da "erkek adamın erkek evladı olur" saçma felsefesiyle büyüyen erkek çocuğu hayatı boyunca kadından hizmet bekleyecek, bulamayınca da saldırganlaşacak. Sistemi değiştirmek, sağlıklı "gavat" yetiştirmek için paçaları sıvayalım...

Ülkemizde evrimini henüz tamamlayamamış, DNA sında şiddet olan, tedavisi mümkün olmayan yaratıklardan da mahrum değiliz! Batman'da Güle'yi öldüren Deniz "beyefendi"(!) ilk eşine ağır işkenceler yapmış, ikinci eşini öldürmüş, sekiz yıl yatıp çıktıktan sonra üçüncü eşini de haletmiş.

Soyları tehlikede olan yaratıkları koruma altına alan bir kurum varsa bu "beyefendiyi" de alsın damızlık diye korusun!

Dört bin yıllık tohum çimlendi

Gökçeada'da yapılan kazı çalışmalarında Orta Tunç Çağı dönemine ait olduğu söylenen tohum bulundu. Dört bin yıllık tohum toprağa ekildikten sonra çimlendi, ağaç oldu. Bu yıl ilk meyvesini verdi, ihracatı düşünülüyor. İlgilenenlere duyurulur.





- EX hayallerimin suçu adına, güç bende artık.
- EX, haksızlığımı kanıtlamak için yeni ilişkisinde daha sadakatli davranacak ve böylece temellerini attığım bir saadette payım olacaktı.
- EX ile karşılıksız sevgimizin en güzel yanı; karşılıksız oluşuydu.
- EX zamanında tuttuğum günlüğüm, günlük olmaktan çıkmış, adeta mahkemeye sunulacak bir delil, haslat defteri haline gelmişti.
- EX'ten şüphe duyduğumda, söylemediği şeyleri içinden söküp almak için mutfak lavoba pompasını ağzına yapıştırıp çekebilir miydim acaba?
- Deniz kıyısında taş kaydırırken taşı yanıbaşındaki sevgilisinin suratına denk getirebilen yegâne kişiydi EX.
- Korku filminden sonra duş almak gibidir EX'ten sonraki hayat. Gözlerini bir türlü kapatamazsın...
- Meyve içinde çıkan kurt ile göz göze geldiğimdeki o heyecanı, hiçbir zaman EX ile karşılaştığımda yakalayamadım.
- Yıllarca okullardan aldığım takdirnameler, dört dörtlük ev kızılığı, sahneye çıkış, dizi teklifleri falan, hiçbir şeyimi takdir etmeyen annemden EX'ten boşanınca aldığım takdir Oscar'a bedeldi. Annemin hayranlığını kazanacak kadınca bir şey başarmıştım. O günden beri hala kırmızı halı üzerinde elimde ödülle yürüyor gibi itibar görüyorum.
- Bir EX ilişkiye başlamak, bitirmenin yarısıdır.
- EX'in araba içinde yuvamızı yıktığının itirafını ağlayarak dinliyordum. Denk geldiğimiz trafik ışıklarında direksiyon tarafından çocuk kâğıt mendili uzattığı anda EX bana **"aciz misin, köylü müsün be kadın?"** diye bağıırıyordu. Şimdi bütün memleketteki mendil satan çocukların benim aciz köylü olduğumu düşündüklerini, her şeyi bildikleri sanıyor ve aynen o günkü gibi küçücük kelimelerine şive katarak **"güzel aplan ağlamanın"** dediğini duyuyorum kalben.
- EX evlilikten çıkışta, **"paydos"** diyen bir işçi gibiydim.
- **Anti-motivist** halleri ile ömrümüzü tüketen EX'ler, tükenesiniz emi?



- Her kişi öpülerek uyandırılmak ister. Hiç olmazsa saat alarmı da olur. Ama EX tarafından özellikle her gece yarısı mermer tezgâhta delik oluşturarak raftan düşürdüğü bardakların kırılma sesi ile uyandırıldım. Zor uyananlar için, tekrar kapatıp uyuyamayacağın kadar tesirli bir alarm sesi...
- Evde yalnızsan, hiçbir zaman evde biri var halisülasyonu görmüyorsun. EX varken onun varlığının tetiklediği biri varmış hissi onunla birlikte gitti.
- Evlilik alışveriş listesi ile, bekârlık alışveriş listesinin bambaşka oluşu, EX'ten sonra hayatının değiştiğinin en belirgin kanıtı.
- EX ile evlilik aşamasında kuaförde ben başını vermek istemeyen gelin; **"gelin saçı"** dedikçe, kuaför ve oğlan tarafı **"gelin başı"** diyor ve daha her şeyin en başından bir kadının başını istediklerini belli ediyorlardı.
- EX'iniz ile evlenirken, gelin fotoğrafçısında çekilen azap ve harcanan eforla, uzun metrajlı bir sinema filmi çekilebilir.
- EX zamanında geçirdiğim ameliyat sonrası, hastanede evlilik totemimi **bozucu** bir ok **kalitesinde iğneyi popoma saplayan hemşirenin yaka kartında EX kaynananın ismi yazıyordu.**
- EX'i trafikte araba kullanırken aracıma çarparak kazaya sebep olan araç sahibi sıfatında görüyordum. Trafikte böyle bir durumda **"hatalısın"** dersin başına bela alırsın, küfür yersin. Ama **"hatalıyım"** dersin çeker giderler.
- EX evliliğiniz boyunca yana yakıla süregelen soyut bir **dost** arayışınız, bekârlıkta somut bir **tost** arayışına dönüşüyor...

GÜNDEMLİK EX'TEN TANELER

- EX her zaman evimizin adresini, skandallara karışmış bir sağlık kurumunun **alt paraleli** ve ünlülerin konserler verdiği gösteri merkezinin **üst paraleli** olarak tarif edip duruyordu.
- EX'in hızar makinası sesi şiddetindeki horlamasını video kasedine kayıt ettiğimde annesi inanmamış, kayıta değil ama yanımda yatan EX için **"oğlum değildir o, montajdır"** demişti.
- EX'ten sonra, en büyük servetim olan milyon euro'lara değişilemeyecek, çeyrek asrını çalabildiği hayatımı sıfırladım.
- Bu kadar dolandırıcı, aldatici, entrikacı EX; bari sıfırlayacak milyon euro'lar bıraksaydı evin bir yerlerinde.
- EX; **"seninle evlenmek istiyorum, ama eve poşet taşıma sorumluluğundan korkuyorum"** diyerek aşırı poşet tasasından, evlilik kurumuna **torba yasa** koymuştu. Evli iken poşet taşımaktan uzayan kollarım, bükülen sırtım, yamulan bedenim, boşanınca sırt çantası ile ast duruşuna kavuştu. **Bekarlık sultanlıksa şayet, artık kendi filelerimin sultanıyım.**
- Erkeklerin özel günlerde depreşen kadına şiddet uygulama duyguları çok meşhurdur. Pazar gününü özel günlerden sayarak, kendi ailesi ile kutlama havasında geçiren EX, bana uygulayacağı bütün psikolojik şiddetleri yaşatmaya Pazar gününü de dahil etti.
- Kim bilebilirdi ki bir gün gelecek sanal alem, yalan alem tüm gerçekleri, EX'lerin gerçek yüzlerini ortaya çıkaracak...
- EX dahil hepimiz aynı gündemin insanlarıyız. Ve ne yazık ki, hepimiz yanlış yerlerdeyiz.

Geçmiş olsun sevgilim

Nilüfer Açıkalın



İçerdeki orospunun giyinip gitmesini bekliyordu. "Banyoya girdi mi iki saat çıkmak bilmez" diye düşünerek kullanılmış prezervatif'in paketini elinde evirip çevirmeye devam etti anlamsızca. Poşetini tuvalete attıktan sonra sifonu çekmiş miydi acaba? Elinde eğilip bükülüyordu lateks 01-20.

"Kendim için yeterince yeterli, ama peki, yani, yirmiden daha büyükler, yani, şey, yani, uzunlar, aman canım, ama, yoktur sanırım. Var aptal var biliyorsun ama itiraf etmemenin sebebi ne? Ayrıca varsa var hayır bana ne?"

İç sesleri susmuyordu.

"Yirmi iki mesela, ya da yirmi beş en fazla, otuz olacak hali yok ya! Varsa acırım doğrusu ona, en az benim kadar üzülmüyor olmalı haline. Tam tersi ve taban tabana zıt bir şekilde, aynı zamanda iki ayrı uçta olmak kaydıyla bir şekilde aynı düzlemde üzülmüyoruz ikimiz de halimize. Neler saçmalyorum? Aman boşver be. Adam sen de! Az önce seviştin işte daha ne? Mini-orta ve büyük olmak üzere tasarlanmış olanları var mı acaba bunların? Kadın tamponlarında olduğu gibi. Öyleymiş yani. Orosu söyledi. Benim için mide bulandırıcı bir konuya girdiğinin farkında bile değildi. Eczacı tipe göre mi veriyor bu paketleri?"

Derken sustu içsesleri. İçi boş olduğu halde hala kaygan, ucu yırtık, sarı sedefli paket buruşmak bilmiyordu elinde.

İçerden; "Akif, renkli kirlen varsa ver, çamaşır atacağım" diye sessizliğin içinde aniden çınlayınca o çok bildik ses, sıçrayıverdi yerinden. Banyodaki kişinin kadrolu orospusu değil, düpedüz kendi karısı olduğunu hatırladı. Sahi kadın daha dün dönmüştü iş gezisinden ve daha dün gece yarısı hava alanında karışan valizleri bulmak üzere Kurtuluş ve Yeşilköy arasında iki kez gidip gelmişlerdi. Bunun aklından nasıl olup da uçuverdiğine şaşarken, yaşadığı bilinç kaybının sadece bir an sürmüş olmasına bin kere şükretti.

Bu kez de içine bir kurt düştü ensesinden fıskıran soğuk ter eşliğinde, nemli nemli. Acaba, o biraz önce banyoda olduğunu varsaydığı kadrolu kadının, evde kalmış olabileceği tüm izlerini silip süpürebilmiş miydi? Sur dibinde Allah Allah nidaları arasında baştan aşağı kızgın yağı yemiş genç bir asker çırpındı içinde. Her detayı bir bir aklından geçirdi bir anda. Bir, bir ve iki, üç ve bir, elde var sıfır, her şey tamam.

Kısa sürmesine rağmen ne güzel geçmişti geçen gece. Keşke biraz daha kalabilseydi o kadın, adı neydi sahi? On beş dakika içinde geldi, gitti. Ama ne sevişti, ama kendine göre, ne iyi sevişti. Az önce de karısıyla sevişti. Kısa ayrılıkların bir ilişki için ne demek olduğunu evlilikleri on yılı aşmış tüm çiftler iyi bilir. Seviyordu karısını. Az önce, bir an için, aklı nasıl da şaştı?

Karısının geldiğini unutup, içerdekini kadrolusu sanmıştı. Kadın kirlileri makineye attı, mutfağa geçip kahve makinesini çalıştırdı. Kadrolu olsa, hala banyodaydı. Süslenip püslenip çekip gidecekti. Etolünü, kırmızı rujunu ve sakızını alarak, çoraplarını çekiştire çekiştire.

Hala elinde evirip çevirmeye devam ettiği prezervatif paketinin üzerindeki en küçük ama en küçük yazıları bile okuyabiliyordu. Seks yapmak gözlerinin görüş kabiliyetini yüzde yüz arttırmış, zihnini açmıştı. Sevişmek onu daha enerjik, daha neşeli, daha çalışkan, daha üretken yapıyordu. Paslarından arınıp cıalanıyordu seviştikçe. Karısı kahveleri getirdi ve sonra da kararlı bir sesle; "son" dedi. "Paydos. Bitti artık."

Bir fırt çektik kahvesinden adam, yutkundu. Kadın mutlaka bir iz bulmuştu. Ama ne? Kadın ne bulmuştu? Bizimki bunu şiddetle merak ediyordu. Asıl derdiyse kadının kendisini terk edip gidebileceği gerçeği. Tavizsiz, ayakları yere basan, kendi hayatını kazanan, genç, güzel ve tatlı bir kadın. Huysuz ama gururlu

da. Üstelik çok temiz, çok. Onsuz hayat tam bir perişanlık. Tost yemekten gına gelmiş adamcağıza, evde yaşayan bir kadının nefesine, buluşuk makinesi sesine hasret. Ya o mis kokulu havalar, pırıl pırıl lavabolar, kadının yokluğu ev için tam bir felaket.

"Paydos dedim duymadın mı?"

Adam; "Duydum" diye kekeledi, suçlu çocuk gibi alt dudağı titrek, süklüm püklüm. Kadınsa onun halden hale girdiğini anlamıyor gibi, hiddeti de biraz pes. Ve aralarında bir es, iki nefes ve yine es. Sonra kadın daldı konuya beklediği üzere;

- "İşten ayrıldım."

- "Nasıl?"

- "Bir güzel ayrıldım işte."

- "Sen bilirsin..."

Nasıl da iç rahatlığıyla dökmüştü dudaklarından o "sen bilirsin"i. Yakalanmamış olmak büyük bir zaferdi. Gerisi enkaz. Fark etmez. Kahvelerini içip öylece susarlarken, kadın kirlenmiş perdelere gözünü dikti, adamsa elindeki paketi eğip bükmeye devam etti. Üstündeki en küçük yazılardan birine takıldı gözü; "son kullanma tarihi."

Bunu okur okumaz, okuduğuna inanamayarak yüksek sesle tekrar etti; kahkahaları eşlik ediyordu kelimelerine.

- "Son kullanma tarihi! Hahaha." Kadın da şaşırmıştı adam gibi.

- "Ne? Son kullanma tarihi mi? Hihihihi" Karı koca birlikte gülüştüler.

- "Hahahahihihi..."

- "Neden ki?"

- "Nasıl yani?"

- "Neymiş peki?"

- "Ha, ha, ha... Nasıl olur?"

- "Son kullanma tarihi geçince ne oluyor peki?"

- "Hihiyyy! Baş ağrısı yapar aman ha! Hihihi"

- "Son kullanma tarihinden sonra doğabilecek çocukları onlar büyütüyorlar"

- "Hahahahi"

- "İlişkinin sonunu belirleyen tarihmış meğer..."

Bayağı bir gülüyorlardı karşılıklı. Adamın sevinci giderek artıyordu. Karısı işten ayrıldığına göre artık uzaklara gitmesi gerekmeyecek, o da sevişmek için başka kadınları çağırmak zorunda kalmayacaktı. Delil yok etmek için harcanan efora değmez ki aldatma. Gözlerini kapayınca tüm kadınlar senin nasılsa. İstedğin gibi sok düşün. Karısının güzel kahverengi gözlerine baktı; "işten ayrıldığına üzülme sakın, bir süre dinlen, keyfine bak, yeterince kazanıyorum işte, bize yeter nasılsa..."

"Biliyorum, peki, sağol..."

Sarıldılar. Kadın; "baksana şu bizimkinin son kullanma tarihine, neymiş bir baksana" diye üsteleince, ucunu tuttıkları neşeli konunun ipini çekmeye devam ettiler yine, ama bu kez çabucak geldi son.

- "2007!"

- "Aaaa! Geçmiş mi yani?"

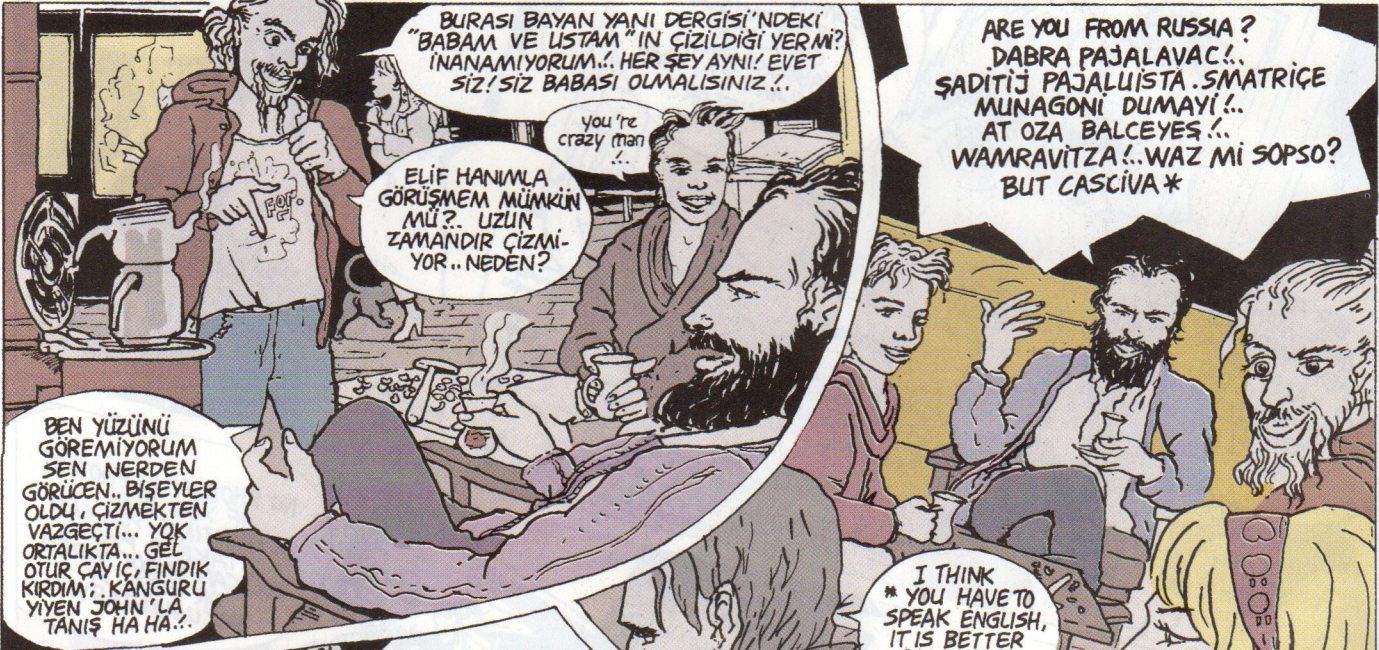
- "Geçmiş..."

- "Eee, ne olacak peki şimdi?"

- "Geçmiş olsun sevgilim..."

Yine sarıldılar birbirlerine. Bir süre öyle kaldılar sonra soğumuş kahvelerini diplediler. Kadın rutin işlerine döndü, kafasındaki sıraya uygun şekilde. Önce banyoya gitti. Çamaşırları asmaya koyulmuşken asla ama asla kendisine ait olmadığını, olamayacağını adı gibi bildiği bir külote elinde buldu. Astı da çamaşır ipine ve öylece seyre daldı bu küçük, ipli, ipekli, çok renkli parçayı. İçerden adamın sesi geliyordu;

- "Yürüyüşe çıkalım mı sevgilim?"



* Rus musunuz? Hoşgeldiniz lütfen oturun. Bakınız, çok düşünmeyin, hasta olursunuz. Beğendiyse hepsini alın, mutlu olun!
* Bence İngilizce konuşun, kötü Rusça dan iyidir! HA HA..

*TARCISIO !..

É MOLTO
 IMPORTANTE
 DOU'E ELIF?
 DEVO
 TROVARLA!
 (ÇOK ÖNEMLİ,
 ELIF NEREDE?
 ONUNLA
 GÖRÜŞMEM
 LAZIM!)

İYİ DE
BU
ELİF'İN
RESMİNE
BENZEMİ-
YOR Kİ!

«Quell'idea è ma
La sfida di Giuditta
al re della coccolata
Pubblicità coprata?»

«Modicana travel
Promo»

Sorniglie A sinistra

sem glienze A si

OLUR MU,
AYNISI İSTE!
* NON MI ASCOLTİ MAI
(HIÇ DİNLEMİYORSUN KI
BENİ!)

COME AND
LOOK AT THE
PAINTINGS HERE,
AND PICK ONE
FOR YOUR
BOYFRIEND AND
I CAN WRAP
IT FOR YOU...

* WHERE ARE YOU FROM?

* I DON'T LIKE MEN

* UNITED STATES.

* IF YOU DON'T LIKE MEN BUY ONE FOR YOUR GIRLFRIEND! OK, BUY A PAINTING FOR OBAMA!

* I DON'T LIKE OBAMA!

* HAYIR FOTOGRAF ÇEKMEK YOK! EĞER RESİM ALIRSAN FOTOGRAF ÇEKEBİLİRSİN. VIDEO FİLM ÇEK, KLİP ÇEK, İSTERSEN BELGESEL ÇEK!
* HAA! GEL ŞURDAKİ RESİMLERE BAK, ERKEK ARKADAŞINA BİR RESİM BİDEN, SARALIM. * ERKEKLERDEN HAYIR MIYORDUM!

* Haa! Gel şundaki resimlere bak, erkek arkadaşına bir resim bəğən, saralım. * Erkeklerden hoşlanmıyorum! * Haa! Erkekler
* Nerelisin * Amerikalıyım

Akşamsetasi

AŞIK OLDUĞUM KADINLAR

SİBEL
BOZKURT

VIRGINIA WOOLF
(1882-1941) YAZAR

"PARA KAZANIN, KENDİNİZE AİT AYRI BİR ODA VE BOŞ ZAMAN YARATIN. VE YAZIN, ERKEKLER NE DER DİYE DÜŞÜNME-DEN YAZIN"
"...CİNSİYETİNİ DÜŞÜNMEK YAZI YAZAN HERKEŞ İÇİN ÖL-DÜRÜCÜ OLACAK, DİYE DÜŞÜNÜM. KATİKSİZ VE BASİT BİR BİÇİMDE KADIN VE ERKEK OLMAK ÖLDÜRÜCÜDÜR; KİŞİ ERKEKSİ-KADIN YA DA KADINSI-ERKEK OLMALIDIR."
"...ZİHİNEL ÖZGÜRLÜK MADDİ ŞEYLERE DAYANIR. ...İSTE BU YÜZDEN PARANIN VE KİŞİNİN KENDİNE AİT OLACAK BİR ODA-NIN ÜZERİNDE BU DENLİ DURDUM."
"...KİSAACA VE AÇIĞA KİŞİNİN OLDUĞU GİBİ GÖRÜNME-SİNİN HER ŞEYDEN DAHA ÜSTÜN SAYILACAĞINI SÖYLÜYÖRÜM. ÇÖŞ-TURUCU BİR BİÇİMDE SÖYLEMESİNİ BİLSEYDİM, BAŞKALARINI ETKİLEME DÜŞLERİ KURMAYIN DERDİM. HER ŞEYİ KENDİ İÇİN-DE OLDUĞU GİBİ DÜŞÜNÜM."
SADECE YAZMAKLA İLGİLİ NEYLE İLGİLENİRSEYİZ UN SATIRLARI AKTIR.
HARIKA BİR KADIN...



LATİFE HANIM (1898-1975)
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN KURUCUSU
VE İLK CUMHURBAŞKANI
MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN EŞİ

LATİFE HANIM ÇOK GENÇ YAŞTA KADIN BİLİNCİNE SAHİP OLMUŞTUR. KADIN HAKLARI KONUSUNDAKİ DÜŞÜNCELERİ ÇOK NETTİR. KADININ PEÇESİNDEN KURTULMASINI BİR ÖZGÜRLÜK SAVASTI OLARAK GÖRMÜŞ. KADININ SİYASİ TEMSİL HAKKINI SAVUNMUŞ. MİLLET VEKİLİ OLMAK İÇİN CABA GÖSTERMİŞ. ERKEŞİN KADINI TEK TARAFI BOŞAMASINI VE ÇOK EŞLİLİĞİ BİTTİRECEK BİR MEDENİ KANUN PROJESİNİ DESTEKLEMİŞ. EĞİTİMİN DİNDEN AYRIL-MASININ KADINLARIN İLERLEMESİ İÇİN ŞART OLDUĞUNU SAVUNMUŞTUR. KADINLARI ÖZGÜRLÜĞÜNE MUCADELESİNDE M. KEMAL'E AKTİF DESTEK VERMİŞTİR. LATİFE HANIM VE M. KEMAL'İN EVLİLİK YILLARI, TÜRKİYEDE KADININ EŞİT HAKLARA SAHİP OLMASI İÇİN ÖNEMLİ GELİŞMELERİN YAŞANDIĞI YILLAR OLMUŞTUR.
MEDENİ KANUN M. KEMAL ATATÜRK VE LATİFE HANIMIN ÇABASI İLE ŞEKİLLENMİŞTİR.
TÜRK KADINLARI OLARAK ATATÜRK'E OLDUĞU KADAR LATİFE HANIMA DA BORÇLUYUZ VE UNUTMAMA-LIYIZ.
ÖZELLİKLE İÇİNDE YAŞADIĞIMIZ DÖNEMDE UNUTTURUL-MAYA ÇALIŞI-LAN ATATÜRK VE KAZANILMIŞ HAKLARIMIZ BİRBİR YOK EDİLİP BİZDEN ÇALINIRKEN.



EMMA GOLDMAN
(1869-1940) YAZAR

"EVLİLİK İNSAN DOĞASINA AYKIRIDIR. ESAS OLARAK KADIN-LARI BASKI ALTINDA TUTMAYA YARAR VE BİR KURUM OLARAK KADINLARIN CİNSELLİKLERİNİ ÖZGÜRCE YAŞAMALARINI EN-GERLER."
"BİR GÜN, BİR GÜN GELECEK, KADINLAR VE ERKEKLER İSYAN EDECEKLER, DAĞIN ZİRVESİNE ERİŞECEKLER, AŞKIN ALTIN İŞİNLERİNİN ALTINDA BÜYÜK, GÜÇLÜ VE ÖZGÜR OLARAK BULUŞACAKLAR, ALMAYA, KATILMAYA, KEYİFLİ BİR DURUMUN TADINI ÇIKARMAYA HAZİR BİR HALDE YAŞAYACAKLAR. NE FANTEZİ, NE HAYAL GÜCÜ, NE ŞİRSEL ZEKÂ, KADINLARIN VE ERKEKLERİN HAYATINDA BÖYLE BİR GÜCÜN NELER YAPABI-LECEĞİNİ ÖNGÖRMÜYE KABİLDİR. ŞAYET DÜNYA, GERÇEK YOL-DASLIĞI VE TEKLİLİ DOĞURACAKSA, BÖYLE BİR YOLDASLIĞIN VE TEKLİLİN KAYNAĞI EVLİLİK DEĞİL, AŞK OLACAKTIR."
EVLİLİK, ÜÇ ÇÜCÜK DİYE TUTTURANLAR BİR ANARŞİSTEN, KORKUSUZ BİR ZEKADAN, GERÇEK BİR KADINDAN CEVABINI ALDINIZ MI? SUSUN ARTIK!



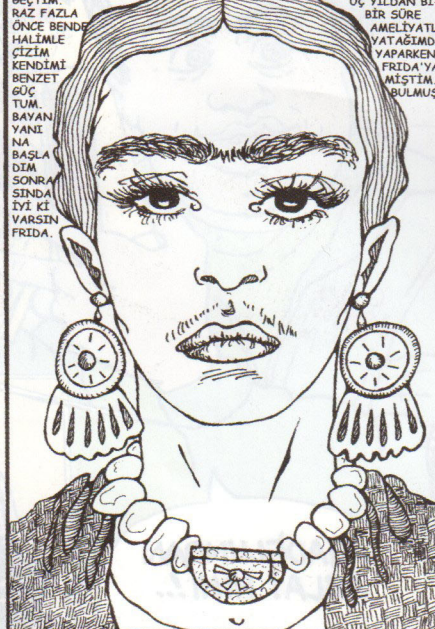
TEZER ÖZLÜ
(1943-1986) YAZAR

"ONAYLADIĞINIZ YANITLAR YALNIZ BİR YÜZEY, BENİM GER-ÇEĞİMLE BAĞDAŞMAYAN BİR YÜZEY. NE DÜZENLİ BİR İŞ, NE İYİ BİR KONUT, NE SİZİN MEDENİ DURUM DEDİĞİNİZ DU-RUMSUZLUK, NE DE BAŞARILI BİR BİREY OLMAK YA DA SA-YILMAK BENİM GERÇEĞİM DEĞİL. BU KOLAY OLGULAR, SİZ BU DÜZENİ BÖYLE SAPTADIĞINIZ İÇİN BEN DE ERİŞTİM. ... AMA İNSANIN GERÇEK YETENEĞİNİ, TÜM YAŞAMINI, KANINI, AKLINI, VAROLUŞUNU VERDİĞİ İÇ DÜNYASININ OLGULARININ SİZLER İÇİN HİÇBİR DEĞERİ YOK KI."
"ŞİMDİ SEN BİR ANİSİN. TENİN HERHANGİ BİR YERDE SÜRDÜ-RECEK YAŞAMINI, HİÇBİR SEVGİNİN ARDINDAN GİDEMEM. SEVGİ İNANDIRICI DEĞİLDİR. DÜŞÜNCELERİN BULDUĞU, DÜŞÜNCE-LERİN BİÇİMLENDİRDİĞİ BİR DURUMDUR. DÜŞÜNÜLDÜĞÜ ORANDA BÜYÜK, DERİNLEŞİR, BÜYÜTÜLÜR, DERİNLEŞTİRİLİR. NE DENLİ DÜŞÜNÜLÜRSE, O DENLİ BÜYÜK. O DENLİ DAYANIL-MAZ BOYUTLARA ULAŞIR, ULAŞTIRILIR. GERÇEKLEŞTİRİLEMEZ. SÖYÜTLAŞIR. VE HİÇBİR ZAMAN BİTMEZ. YAŞAM GİBİ, ÖLÜM GİBİ."
ŞİMDİ BEN BU ZAMANDA ÜSTÜNE KI...



FRIDA KAHLO
(1907-1954) RESSAM

"SENDEN NİYE VAZGEÇTİM DIEGO KÖTÜ GÜNÜMDE YANIMDA OLMA-DIĞIN ZAMAN VAZGEÇTİM. CANIN SIKILDIĞINDA BENİMLE PAYLAŞ-MADİĞİNİ, KIRILACAK VEYA TEDİRĞİN OLACAK OLSAM BİLE DÜŞÜN-CELERİNİ AÇIĞA SÖYLEMEDİĞİNİ ANLADIĞIM ZAMAN VAZGEÇTİM. BANA YALN SÖYLEMEĞİNİ ANLADIĞIM ZAMAN VAZGEÇTİM. GÖZLE-RİME BAKTIĞINDA KALBİNE BAKMADİĞİNİ VE BANA HALA SÖYLEME-DİĞİN ŞEYLER OLDUĞUNU HİSSETTİĞİNDE VAZGEÇTİM. HER SABAH BENİMLE UYANMAK İSTEMEDİĞİNİ, GELECEĞİMİZİN HİÇBİR YERE GİT-MEDİĞİNİ ANLADIĞIM ZAMAN VAZGEÇTİM. DÜŞÜNCELERİME VE DE-ĞERLERİME DEĞER VERMEDİĞİNİ İÇİN VAZGEÇTİM. AĞRILARIMI DİN-DİRECEK SICAK SEVGİYİ BANA VERMEDİĞİNDE VAZGEÇTİM. SADECE KENDİ MUTLULUĞUNU VE GELECEĞİNİ DÜŞÜNÜREK BENİ HİÇE SAYDI-ĞIN İÇİN VAZGEÇTİM. TABLOLARIMDA ARTIK KENDİMİ MUTLU ÇİZE-MEDİĞİM VE TEK NEDEN "SEN" OLDUĞUN İÇİN VAZGEÇTİM. BENÇİL OLDUĞUN İÇİN VAZGEÇTİM. BUNLARDAN SADECE BİR TANESİ SENDEN VAZGEÇMEM İÇİN YETERLİ DEĞİLDİ, ÇÜNKÜ SEVGİM YÜCEYDİ. AMA HEPŞİNİ DÜŞÜNÜDÜĞÜME SENİN BENDEN ÇOKTAN VAZGEÇTİĞİNİ ANLADIM. BU YÜZDEN BENE SENDEN VAZ-GEÇTİM."
RAZ FAZLA ÖNCE BENE HALİMLE ÇİZİM KENDİMİ BENZET GÜÇ TUM. BAYAN YANI NA BAŞLA DİM SONRA SINDA İYİ KI VARSIN FRIDA.



DENİZ BİLGİN
(1956-1999) RESSAM

MİNAREDEN AT BENİ İN AŞAĞI TUT BENİ BU SON ESERİNİN ADIDIR RESSAMIN VE BU RESMİ YAPTIKTAN BİR SÜRE SONRA DA BOŞ BİR BİNANIN TEPE-SİNİN ATLAYARAK İNTİHAR EDER 1999 DA BEN EDİRNE'DE BİR YURT ODASINDA MÜLKÜZLERİN KAPASINA BAKIP "MUHTEŞEM" DERKEN O ARTIK YOKTU. NE GARİP HAYAT. O BENİM GERÇEĞİME KATILIRKEN ONUN GERÇEĞİ BİTİYORDU. RESİMLERİ İLHAM VERİCİ, SABIRLA İŞLENMİŞ, DAKİKALARCA İZLENESİDİR. "CANAVAR"LARINI SEVİYÖRÜM.
DENİZ BİLGİN VESİLESİYLE URSULA K. LE GÜN'İN DE ADINI ANALIM. BİLİMKURGU VE FANTASTİK EDEBİYATIN ÖNEMLİ YAZARLARINDANDIR VE BİR ÇOK KİTAPININ KAPAK VE İÇ RESİMLERİNİ DENİZ BİLGİN HAZIRLAMISTIR.



SIMONE DE BEAUVOIR
(1908-1986) YAZAR-FİLOZOF

"EVLİLİK GELENEKSEL OLARAK KADINLARA SUNULMUŞ TEK GELECEKTİR. BİRÇOK KADIN YA EVLİDİR YA BİR ZAMANLAR EVLİLİK GEÇİRMİŞTİR YA DA EVLİLİ OLMADIĞI İÇİN ACI ÇEKİYORDUR."
"KADIN DOĞULMAZ, KADIN OLUNUR."
"SARTRE'LA KARŞILAŞTIĞIM ZAMAN, HER ŞEYİ KAZANDIĞIMA İNANMIŞTİM. ONUN YANINDA BENİM KENDİMİ GERÇEKLEŞTİRME BAŞARISIZLIĞIYA UĞRAYAMAZDI. ŞİMDİ KENDİ KENDİME ŞUNU SÖYLÜYORUM: KURTULUŞU BİR BAŞKASINDA GÖRMEK, YIKILMANIN EN GÜVENLİ YOLUDUR."
SORBONNE ÜNİVERSİTESİ'NDE FELSEFE OKURKEN, HERKES ONUN SARTRE'DAN DAHA İYİ BİR FİLOZOF OLDUĞUNU BİLİR AMA MEZUNİYET SINAVINDA SARTRE BİRİNCİ, SIMONE DE BEAUVOIR İKİNCİ OLUR. BUNUN NEDENİ CİNSİYETÇİLİKTİR. EVET KİMSE KİMSEYİ KURTARAMAZ ANCAK BU BİLİNCE ULAŞMIŞ KİŞİLER KENDİLERİNİ KURTARIRLAR. BİR DE BU BİLİNCE ULAŞMAK BİR YANA DURSUN, BÖYLE BİR FİKRİN YANINDAN GEÇEMEYEN ZİHNİYETLER VARDIR YA, NE ACI...
SON OLARAK, DÜNYANIN EN GÜZEL POPOSU SE-NİN Kİ SIMONE DE BEAUVOIR DEMEK İSTİYORUM



SEVGİ SOYSAL
(1936-1976) YAZAR

"TANTE ROSA AŞKI BECEREMEDİĞİNİ BİLİYORDU. BU ALIN YAZISI DEĞİL, YETENEKSİZLİK, SALAKLIK. BU SALAKLIĞA DA ANCAK GÜLÜNÜR. HER YENİ AŞKI, YENİ BİR APARTLIKLA BAŞLARSAN SONUNDA OROSPUDAN BETER OLURSUN. O BİLE OLA MAZSIN. AŞKI TADABİLMEK GİBİ SATABİLMEK DE BECERİ İSTER. EVDE KALMIŞ BİR KIZ DEĞİL, AMA EVDE KALMIŞ BİR KALTAĞIM BEN. ŞİMDİ PARASIZIM VE DOĞRU DÜRÜST BİR İŞ YERİNE AŞKI DÜŞÜNÜYORUM. VAROLUŞUNU İNSANCA GERÇEKLEŞTİREMEYEN- GERÇEKLEŞTİREMEYEN- GERÇEKLEŞTİREMEYEN. PARA KAZANMAYIYIM. NE DİYOR <<SİZLERLE BAŞBAŞA>> DERĞİSİN DE? <<HAYAT BİR DENİZDİR. YÜZME BİLMEYEN BOĞULUR.>> KOLAY MI BOĞULMAK? BOĞULMAK HERKESİN ÜSTESİNDEN GELEBİLECEĞİ BİR ŞEY DEĞİLDİR. HERKESİN SADECE BİR KEZ BOĞULMA HAKKI VARDIR."
MESELA ANNELER KIZLARINA SANDIK SANDIK ÇEVİZ DÜZECEKLERİNE, O SANDIKLARA SEVGİ SOYSAL KİTAPLARI ALIP KOYSALARDI. SONRA O KIZLAR, O KİTAPLARI ALIP OKUSALARDI... ANNEDEN KIZA MİRAS KALIP GİTTİYDİ BÖYLE HAYALLER İSTE, ÖNCE SONRA GERÇEKLEŞTİRİRİM.



CAMILLE CLAUDEL
(1864-1943) HEYKELTRAŞ

"BU KADAR YALNIZ KALMAK İÇİN NE YAPTIM?"
"AKIL HASTANESİ' EYİM DİYE BİLECEĞİM BİR YERE SAHİP OLMA HAK-KİM BİLE YOK! ONLARIN KEYFİNE KALMIS İSİMİ BU, KADININ SÖMÜ-RÜLMESİ. SANATÇININ ÖLÜŞEYE EZİLMESİ... MAHSUS KACIRILAR BENİ. ONLARA TIKILDIĞIM YERDE FİKRİ VERİYİM DİYE, YARATICILIK-LARINLA NE KADAR SİNİRLİ OLDUĞUNU BİLİYORLAR ÇÜNKÜ. KURT-LARIN KEMİRDİĞİ BİR LAHANA GİBİYİM ŞİMDİ. YENİ FİTİLZENEN HER YAPRAĞIMI BÜYÜK BİR OBURLUKLA MİDEYE İNDİRİYORLAR... BİLMİYORUM, KAÇ YIL OLDU BURAYA KAPATILALI. AMA TÜM HAYATIM BOYUN-CA ÜRETİTİM ESERLERE SAHİP ÇIKTIKTAN SONRA ŞİMDİ DE KENDİ-LERİNİ HAK ETTİKLERİ HARİŞEHANE HAYATINI BANA YAŞATTIRYORLAR. BÜTÜN BUNLAR RÖDİN SEYDANININ BAŞINDAN ALTINDAN ÇIKIYOR. KA-FASINDA BİR TEK DÜŞÜNCE VARDI ZATEN, KENDİSİ ÖLDÜKTEN SON-RA BENİM SANATÇI OLARAK ATILIM YAPIP ONU AŞMAM, BUNU EN-GELEMEK İÇİN DE YAŞARKEN OLDUĞU GİBİ ÖLÜMDEN SONRA DA BEN HEP MUTSUZ KALMALIDIM... HER BAKIMINDA BAŞARIYA ULAŞTI İŞTE BİR ESARETTEN ÇOK SIKILIYORUM... EVE HİÇ DÖNEMEYECİK Mİ-YİM PAUL?"
RODİN CAMILLE'İN ESERLERİNİ ÇALMIŞTIR. ATÖLYESİNDEN ESKİZLERİNİ TASLAKLARINI ÇALDIRMIŞTIR. CAMILLE'İN ALİSİNİ ETKİLEYİZ. BİR AKIL HASTA-SINDA YAPAYALNIZ MİS. BİR AKTİR. SEYDAN. KAPTA-LİST RODİNİ



MARIE CURIE
(1867-1934) KİMYAGER-FİZİKÇİ

"HAYATTA HİÇBİR ŞEYDEN KORKMAYIN; HER ŞEYİ ANLAMAYA ÇALIŞIN."
POLONYUM VE RADYUM ELEMENTLERİNİ BULMUŞTUR. URAN-YUMLA YAPTIĞI DENEYLER SONUCUNDA RADYOAKTİVİTEYİ KEŞ-FETMİŞTİR. YAPTIĞI ÇALIŞMALAR SONUCUNDA BİR ELEMEN-TİN RADYOAKTİF İŞLEMLERDEN GEÇEREK BAŞKA BİR ELEMEN-TE DÖNÜŞEBİLECEĞİNİ GÖSTERMİŞTİR. BAŞARILARI YÜZÜN-DEN ERKELERİN KİŞİSEL SALDIRILARINA MARUZ KALMIŞTIR. GÖLEGE BIRAKILMAK İSTENMİŞTİR. TASNABİLİR RÖNTGEN CİHAZINI YAPMIŞTIR VE BUNUN NASIL ÇALIŞACAĞINI GÖS-TERMEK İÇİN ÇALIŞMIŞTIR. BU YÜZDEN VE HAYTI BOYUNCA YAPTIĞI ÇALIŞMALARINI YÜZÜNDEN YÜKSEK DOZDA RADYOAK-TİF İŞİNE MARUZ KALMIŞTIR VE BUNA DAYALI KAN KANSE-RİNDEN ÖLMÜŞTÜR. HAYATINI BİLİME ADANMIŞ, BİLİM İÇİN ÖLMÜŞ BİR KADINDIR. ALDIĞI ÖDÜLLER BENİM İÇİN ÖNEMLİ DEĞİLLER O YÜZDEN BURAYA YAZMAYACAĞIM. MARIE CURIE İÇİN DE ÖDÜLLER VE PARA HİÇ BİR ZAMAN ÖNEMLİ OLMAMIS-TİR. BULUŞLARININ PATENTİNİ ALIP ZENGİN OLMAK YERİNE, BİLİMİN GELİŞMESİ İÇİN NE ENGEL OLACAĞI-NI DÜŞÜNÜNDÜĞÜNÜ... PATENT ALMA-MIŞ SADECE... LABORATUAR GÜN BİR MİŞTİR.



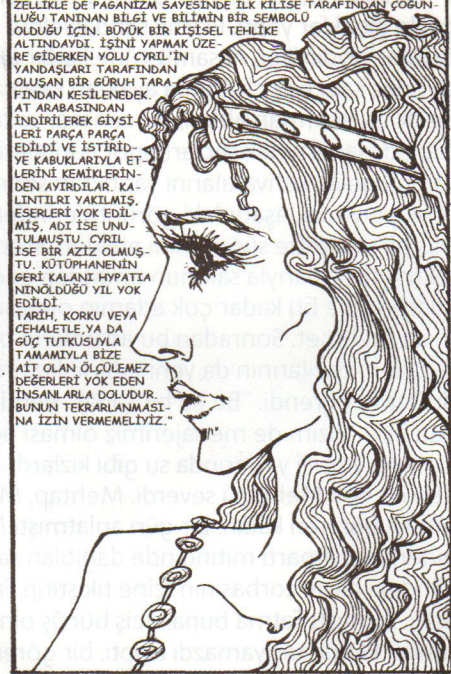
MARY SHELLEY
(1797-1851) YAZAR

"MADAM BENİ SEVMİYECİKTİN. BENİ NEDEN YARATTIN?"
"SEN BENİM TANIRMISIN. BEN DE SENİN EFENDİN. BANA İTAAT ET!"
"DİKKATLİ OL KORKUSUZUM VE BU YÜZDEN GÜÇ BENDE."
"İNSANLIĞIN TAMAMI BANA KARŞI SUÇ İŞLEMİŞKEN, SUÇLU OLARAK BELLENECEK TEK KİŞİ BEN MİYİM?"
MARY SHELLEY DOĞARKEN ANNESİ ÖLMÜŞTÜR. DAHA SONRA BÜYÜK ZORLUKLARLA EVLENBİLDİĞİ, ÇOK SEVDİĞİ KOÇASINI KAYBETMİŞTİR. BUNDAN ÖNCEDE ÇOCUKLARI ÖLMÜŞTÜR. HA-YATTI ACI VE YALNIZLIĞA GEÇER. MADDE ZORLUK ÇEKMEMİŞ-TİR AMA MANEVİ OLARAK HAYATI HEP ZORDUR. FRANKENSTE-İN'I YARATMASI TESADÜF DEĞİLDİR BU KADININ. ÖLÜM TA-KİNTİSİ VARDIR. SEVİLMEK, YALNIZ KALMAMAK VE MUTLU OLMAK İSTER SHELLEY, AYNI FRANKENSTEIN GİBİ. ARKADAŞLARIYLA BİRLİKTE BİRBİRLERİNE KORKU HİKAYELERİ ANLATTIKLARI EV PARTİLERİNDEN BİRİNDE DAHA ÖNCE RÜYA-SINDA GÖRDÜĞÜ "CANAVARI" ANLATIR. SONRA HİKAYE OLA-RAK YAZMAYA BAŞLAR VE YAZARKEN GELİŞİP BİR ROMANA DÖNÜŞÜR FRANKENSTEIN. BU ROMAN İLK BİLİMLERİ ROMAN-İDİR ASLINDA. VE KİTABI BİR KADININ YAZMIŞ OLUŞUNU ÖĞRENDİĞİNDE O KADAR... SAĞIRMIŞ VE O TİM Kİ. O ZA-



HYPATIA (MS 350-MS 415)
MATEMATİKÇİ-ASTRONOM-FİZİKÇİ

AH HYPATIA AHI SENİ DÜŞÜNÜYORUM. SENİ SEVİYORUM... GÖKBİLİM-Çİ VE ASTROBİYOLOG CARL SAGAN'IN SÖZLERİNİ YAZIYORUM... "BU YERDE ÇALIŞAN SON BİLİMİNİN HİKAYESİDİR BU (İSKENDERİYE KÜTÜPHANESİ). MATEMATİKÇİ, ASTRONOM, FİZİKÇİ VE İSKENDERİYE DEKİ YENİ PLATONCU OKULUN ÖNCÜSÜYDÜ. BU HERHANGİ BİR ÇAĞDA HERHANGİ BİR KİŞİ İÇİN BİLE SIRA DIŞI ZENGİNLİKTE BİR BAŞARI LİSTESİDİR. ONUN ADI HYPATIA'YDI. ESASINDA KADINLARIN HİÇBİR SEÇİM HAKKININ OLMADIĞI BİR ÇAĞDI. KADINLAR MAI OLARAK GÖRÜ-LÜYDÜ. BUNA RAĞMEN HYPATIA, ÖZGÜR BİR BİÇİMDE ÇEKİNMEYEN, ERKELERİN NÜFUZ BÖLGESİNDE DOLAŞABİLİYORDU. SÖYLENLERE GÖRE MUAZZAM BİR GÜZELLİĞE SAHİPTİ VE ÇOK FAZLA TALİBİ OLMA-SINA RAĞMEN EVLENMEK GİBİ BİR DÜŞÜNCEYE SAHİP DEĞİLDİ. GİDE-REK BÜYÜYEN HİKRİSTİYAN KİLİSESİ GÜCÜNÜ SAĞLAMLAŞTIRIYOR VE PAGANLARIN NÜFUSUNU VE KÜLTÜRÜNÜ YOK ETMEYE ÇARILIYORDU İSKENDERİYE PİSKOPOSU CYRIL HYPATIA'YI; KİSMEN DE OLSA ROMA VALİSİ İLE OLAN ARKADAŞLIĞI NEDENİYLE HOR GÖRÜYORDU AMA Ö-ZELLİKLE DE PAGANİZM SAYESİNDE İLK KİLİSE TARAFINDAN ÇOĞUN-LUĞU YAKINAKIN BİLGİ VE BİLİMLERİN BİR SEMBOLÜ OLUŞU İÇİN. BÜYÜK BİR KİŞİSEL TEHLİKE ALTINDAYDI. İŞİNİ YAPMAK ÜZE-RE GİDERKEN YOLU CYRIL'IN YANDASLARI TARAFINDAN OLUSAN BİR GÖRÜH TARA-FINDAN KESİLENEDEK AT ARABASINDAN İNDİRİLEREK GİYİS-LERİ PARÇA PARÇA EDİLDİ VE İSTİRDİ-YE KARKULIYLA ET-LELERİNİ KEMİKLERİN-DEN AYIRDILAR. KA-LİNTİLERİ YAKILMIŞ, ESERLERİ YOK EDİ-LMİŞ. ADI İSE UNU-TULMUŞTU. CYRIL İSE BİR AZİZ OLMU-S-TU. KÜTÜPHANENİN SERİ KALANI HYPATIA NİNÖLDÜĞÜ YIL YOK EDİLDİ. TARİH, KORKU VEYA CEHALETLE YA DA GÜÇ TUTKUSUNUN TAMAMIYLA BİZE AIT OLAN ÖLÇÜLEMEZ DEĞERLERİ YOK EDEN İNSANLARLA DOLUDUR. BUNUN TEKRARLANMASI-NA İZİN VERMEYELİYİZ."



BU LİSTE DAHA UZAR GİDER AMA ŞİMDİLİK BU KADARLA YETİNDİM. 8 MART KADINLAR GÜNÜNÜZÜ KUTLARIM. ARTIK BU ÜLKEDE BİR ŞEYLERİN KÖKTEN DEĞİŞMESİ GEREK. KENDİNİZİ VE BİRBİRİNİZİ SEVİN VE DESTEK OLUN. FARKINA VARIN VE FARKINDA OLMAYANLARA YARDIMCI OLUN. PENİSİ OLANLAR DA KENDİLERİNİ TANRI SANIYOR, SİZE DE YETER ARTIK DİYORUM. DÜNYADAKİ BÜTÜN BOKLUK BU YÜZDEN ÇIKMIYOR MU ZATEN? UYANIN ARTIK. SİYRİLİN ŞU BENÇLİKTEN, KORKMAYIN. AYRICA İLLE O YARIŞA GİRECEKSEK DE GERÇEK YARATICI OLAN KADINLARDIR. BUNU DA KABULLENİN. AMA O YARIŞA GİRMİYELİM GÜZEL KARDEŞİM. İNSAN OLALIM.

KONS KAHVALTI SALONU

Ayşe Özer



En iyi bildiğimiz işi yapalım oğlum” demişti teyze oğlu Ali. Neydi ki en iyi bildiğimiz iş? Ali’nin en iyi bildiği iş belliydi. Karı kız peşinde koşmak. “Jigolo mu olacaksın oğlum” dedi alaycı bir gülüşle. Ali, bu lafın en son sevgilisine gönderme olduğunun farkındaydı. Kadın kendisinden yaşça hayli büyüktü, e biraz da zengindi, ama Ali onu parası için sevmemişti. İki gözünü önüne aksındı. Zaten kadını hiç sevmemişti aslında. Onun yanında kendini adamdan saymaya başlamıştı, o hissi sevmişti. “Oğlum bırak şimdi dalgayı, var mısın yok musun?” dedi birlikte büyüdüğü Mehmet’in ensesini tutarak. “Yenilen pehlivan güreşe doymazmış” dedi Mehmet de. “Varım ulan!”

Böyle girişiler bu kahvaltı salonu işine. Mehmet baştan bir olmazlandı. “Oğlum, kahvaltı salonu adı üstünde, belli bir saatten sonra iş yapmaz orası, biz lokanta açalım” dedi. Ali, “oğlum sende hiç kafa yok” dedi Mehmet’e. Büyükhire Mehmet’ten önce geldiğinden ondan önce aydınlanmış gibi bir havayla konusuna hakim bir profesör edasıyla aldı sazi eline. Kiraladıkları dükkanın çevresinde küçük çaplı bir araştırma yapınca çevredeki evlerde üst mahallede bulunan pavyonlarda çalışan kons kızların kaldığını, dükkanın hemen üstündeki kuaförde her gün saçlarını yaptırdıklarını tespit etmişti. Öğleden sonraya kadar “normal insan” müşterileri savar, kons kızlar uyanıp kuaföre gelmeye başladıklarında da akşama doğru onlara kahvaltı satarlardı. Yukarı kuaföre de servis yaptılar mı, paraları koyacak yer bulamazlardı. Mehmet bunları duyduğunda, şehre gelince paha çiçeği gibi açılan karısı Fatma geldi aklına. Köyden ayrıldıktan sonra bir haller olmuştu karısına. O kanaatkâr Fatma’dan eser kalmamış, kendisini herkesle karşılaştıran, karşılaştıkça da mutsuz olan suratsız bir kadın gelmişti onun yerine. Akıllı yattı Ali’nin bu projesine. “Haydi bakalım, Allah utandırmasın” dedi.

Masalara beyaz örtüler dikti Fatma, kenarlarına kanaviçeyle çiçekler yaptı. Plastik sandalyelere de yerlere kadar örtüler giydirdiler. Akşamüstüne kadar aile salonu gibi çalışıyorlar, saat beş civarında ayakları salona iyice alışan kons kızlar gri eşofman altları, bir canavar tokayla tepelerinde topladıkları kaynak saçları, spor çantaları ve ayakkabılarıyla salona gelip, kahvaltılarını yaptıktan sonra yukarıdaki kuaföre çıkıyorlar, aşağıdaki görüntülerinden eser bile kalmamış bir vaziyette süper mini etekleri, krepeli saçları ve takma tırnaklarıyla salonun önünden geçiyorlardı. Bir kadın kuaföründe bu kadar çok adamın olmasına da hayli şaşırmıştı Mehmet. Sonradan bu adamların bazılarının kızların fedailerini, bazılarının da yeni tabirle kızların menajerleri olduklarını öğrendi. “Bu da bir sanat” demişti bir gün kızlardan biri. “Bizim de menajerimiz olması normal”.

Hepsi yirmili yaşlarında su gibi kızlardı, Mehmet içlerinden en çok Mehtap’ı severdi. Mehtap, Mehmet’e çiçek taşımayı öğreten kadın. Bir gün anlatmıştı Mehtap’a, eve giderken bir parti mitinginde dağıtılan sarı güllerden almış, elindeki pazar torbasının içine tıktırıp Fatma’ya götürmüştü. Kızmıştı Fatma buna, eciş bücüş olmuş çiçekleri görünce. Elinde taşıyamazdı ayıptı, bir gören olurdu. “Hem ben sarı gül sevmem” demişti Mehmet’e. “Ayrılık demekmiş sarı gül, öyle mi abla?” Mehtap, küçüktü Mehmet’ten, ama kızların hepsine abla derdi Mehmet. Mesafe koymak

istediğinden değil, yaşadıklarına hürmetinden. “Kırmızı gül alacaksın, kutunun içine koyduracaksın, hem dışarıda kimse görmez, poşete de koysan bozulmaz” diye akıl vermişti Mehtap.

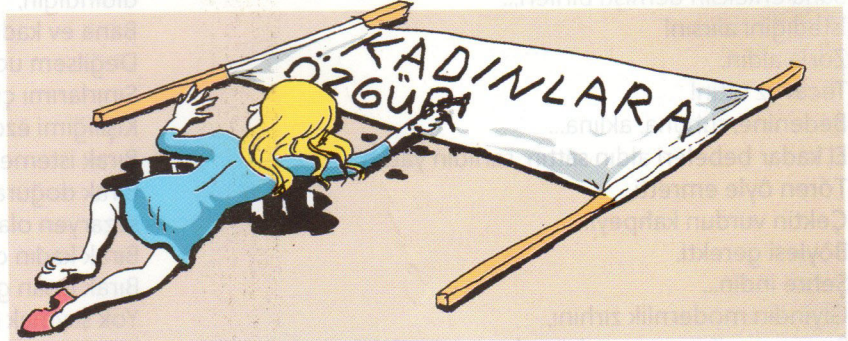
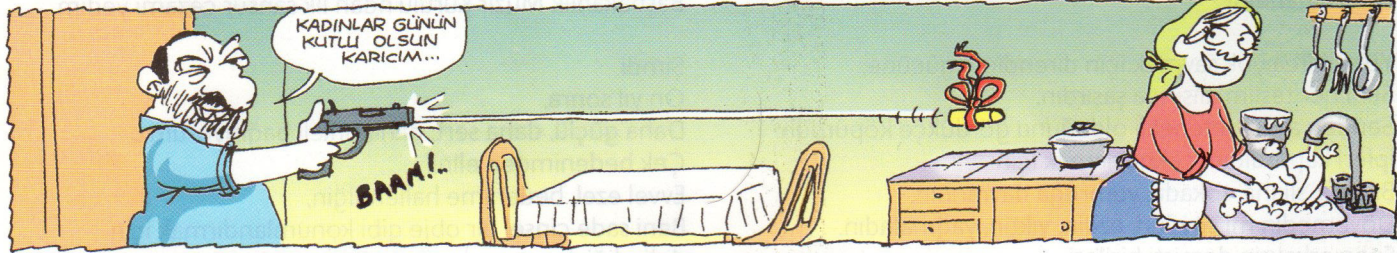
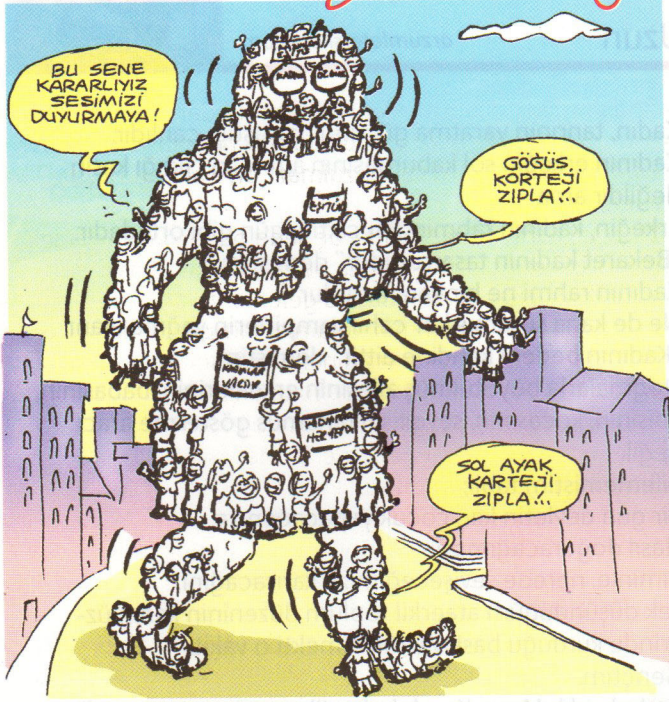
Mehtap, nam-ı diğer Asude, üç sene önce, ona hiç çiçek almamış kocasından boşanınca bu işi yapmaya başlamıştı. Her çok güzel taşralı kızın başına gelenler işte. Bütün kızlar mini etek giyerdi, o hep mini tulumlar almıştı kendine. Çocukken parka gittiğinde anasının eteğinin altına giydirdiği uzun donlara benzetirdi bunları. Tulum içinde kendini güvende hissedirdi. Kocasını kaybetmiş bir kadının rahmini aldırıldığını okumuştur bir yerlerde. Bir def-i bela olabilirdi aslında. Hiç öyle düşünmemişti. “Peki ya göğüsler” dedi sonra, 22 yaşının tüm güzelliğini taşıyan dolgun göğüslerine bakarken. Biraz daha dik oturdu lila kurdelelerle giydirilmiş sandalyesinde. Akşama gideceği yeni çivi topuklu ayakkabılarını düşündü. Mutlu olmuştu onları alınca aslında, ama onlarla nasıl yürüyecekti hiç bir fikri yoktu. “Hay topuklu pabucu icat edenin” diye geçirdi içinden. İnsan tünemiş bir vaziyette kaçamıyordu işte hayattan. Salonun penceresinden arkadaki bahçesine baktı, yalancı bahara aldanmış ağaçların hemen hepsi çiçek açmışlardı. “O, baharın puştluğu” diye geçirdi içinden.

“Adın güzelmış abla, niye değiştirdin adını?” “Asude diye kons ismi olmaz” demişti ilk patronu. Asude ancak bir zengin çocuğunun ismi olmalıydı. Anasıyla babasının halt yemesi işte. “Sen kalk bana bi çay getir, elma suyu gibi olmasın, dayak yersin”. İlk söylediğinde Mehmet kahkaha-larla gülmüştü. “Abla o imamın abdest suyu değil miydi?” diyerek. Ah Mehmet, ananın babanın sana koyduğu isimle duruyorsun, ne güzel. Gece belli bir saatten sonra elma suyunu şampanya diye yuttururlardı müşteriye. Mehmet ne bilsindi. Mehtap’ın canına minnetti, bütün gece içmekten bıkmıştı. Ama artık elma suyu da midesini bulandırıyor. Zaten Süreya demişti: “Gece on ikiden sonra bütün içkiler şaraptır”.

Kahvaltı salonunun menüsüne yazmıştı Ali, “kahvaltının mutlulukla bir ilgisi olmalı”. Altına da yatık harflerle Süreya yazmıştı afili olsun diye. “Cemal Süreya her zaman iş yapar” diye duymuştu bir dost sohbetinde son sevgilisinin yanında saksı gibi otururken. Herkes gülünce o da gülmüştü. “Bak fena mı oldu, şimdi elinde bulundu” diye düşündü menüye bu büyük buluşunu yazarken. Menüde ismini görünce son model telefonundan aratmıştı kim bu Süreya diyerek Mehtap da. “Kahvaltının mutlulukla bir ilgisi olmalı”. Nasıl geçeceği belli olmayan, bekareti bozulmamış bir günün ilk öğünü, elbette mutluluk verici olabilirdi. Süreya işini biliyordu.

Herkesin günü biterken onunki yeni başlıyordu. Masadan kalkarken aradı kuafördeki arkadaşlarını, “Çok mu sıra? İyi beni de yazın makyaj sırasına, aşağıdayım geliyorum ben”. Kalktı, spor çantasının içinden payetli gece çantasını çıkardı, 50 lira bıraktı masaya. Eşofmanının altına giydiği parlak spor ayakkabısı sandalyenin tuvaletine takıldı. “Sandalyenin çıplak olmasından kim tahrik oluyorsa anasını satayım” diye söylendi. Yukarı çıktığında kızlar kahkahalar eşliğinde şarkılar söylüyorlardı. Kahvaltının mutlulukla bir ilgisi olmalıydı.

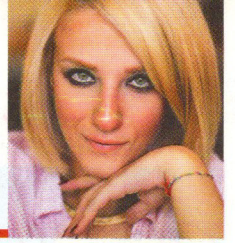
"Mart Özel" Değil, Genel Bu Genel...



Her kadın biraz tanrıdır

Arzum Uzun

arzumlaterskose.com



Ufak tefek, sevimli görünmeme aldanıp kaniş olduğuma inanıyorsun...
Elini ağzıma sokup ısıramamamla dalga geçmek istiyorsun, Farkındayım.
Sok, sok!
O eli ağzıma sok,
Bak bakalım senden geriye bir şey kalacak mı!

Bak beyim,
Sana yanlış anlattılar o hikayeyi...
"Kadın dediğinin korunmaya ihtiyacı var
Sırtından sopayı, karnından çoklu sıpayı eksik etme"
dediler.
"Namusu senden sorulur,
Bacak arası çalışma sahandır" dediler.
"Eteği kadar akli da eksiktir,
Höyt! de de otursun" dediler.
İnandın ya gülüm...
Nasıl aldandın!

Yüzyıllarca yok saymak için direndiğin gücüne,
Seni her teslim alışında şaşırdın.
Senden akıllı, yetenekli olduğunu gördükçe köpürdün.
İpleri kaptırdığını çaktırmamak için
Bıçağa, silaha, tokada, yumruğa davrandın.
Dövededin mi sövdün, ezdin, yıktın, yağmaladın.
Sana erkeksin demişti birileri...
İstediyini alırsın!
Zorla aldın.
Tecavüz ettin!
Bedenine, ruhuna, aklına...
El kadar bebeleri aldın sattın, sarıldın yattın...
Tören öyle emretti,
Çektin vurdun kahpeyi.
Böylesi gerekti.
Şehre indin...
Giyindin modernlik zırhını,
Severmiş gibi yapıp sevişmeden geçerek içlerinden
Aldın intikamını.

Velhasıl paşam,
Kendini güçlü hissetmek,
Ezikliğini gizlemek,
Zayıflığını örtmek için,
En baba silahına davrandın.
Ve çünkü hep kıskandın içten içe...
Tanrının yaratma vasfını senin yerine,
Onunla paylaşmasını.
Hiç düşünmedin...
Tanrı sana güvenseydi,
Gerçekten inansaydı,
Belki sen olurdun dünyadaki yansıması.

"Her kadın biraz tanrıdır" yazmıştım on yıl evvel bir dergide.

Kadın, tanrının dünyadaki yansımasıdır.

Kadın, tanrının yaratma gücünü paylaştığı canlıdır.
Kadının erkeğin sol kaburgasının altından çıktığı kesin değildir ama
Erkeğin, kadının rahminden çıktığı gün gibi ortadadır.
"Bekaret kadının tasarrufudur" demiştim.
Kadının rahmi ne bir kara kutudur
Ne de kana susamış kör cahil vampirlerin yağma alanı.
"Kadının bedeni kendine aittir" demiştim.
Dogmalarla büyütölmüş ailesinin erkeklerinin, babasının, abisinin, kocasının, sevgilisinin namus gösterme aracı değil.
Bilememiştim tabii;
Bir gün devletin kaç çocuk yapacağımıza,
Nasıl doğuracağımıza,
Kiminle, nerede sevişeceğimize karışacağını.
Tek düşündüğüm ataerkil toplum düzeninin kadın üzerinde kurduğu baskıya küfretmekti o vakit.
Gençtim.
Başbakanlık Muzır Kurulu'ndan ilk sansür cezamı yedim.

Şimdi,
On yıl sonra,
Daha güçlü, daha sert, daha öfkeli bağıriyorum...
Çek bedenimden elini!
Evvel ezel, bedenime hallendiğin,
Beni sade cinsel bir obje gibi konumlandırmak için didindiğin,
Bana ev kadını, anne, sadık eş, temizlikçi;
Değilsem ucuz kadın, fingirdek, fahişe rolünü biçtiğin,
Sınırlarımı çizdiğin,
Kişiliğimi ezdiğin yeter!
Bırak istemediğim çocuğu aldirabileyim.
Bırak doğuracağım derken ortadan ikiye bölünmeden sezaryen olabileyim.
Bırak kadın olmadan, daha bebeyken gelin gitmeyeyim.
Bırak insan gibi nefes alabileyim.
Yok saymak için direnme beni!
İtibarsızlaştırmaya uğraşma!

Şimdi sen, beni ezebileceğini sanıyorsun ya...
Kaniş sanıp tasmamı sağa sola çekeştirebileceğini,
Oradan alıp şuraya koyabileceğini,
Hayatıma karışabileceğini,
Sahibim olduğunu,
Elini ağzıma, bacak arama uzatıp benimle oynayabileceğini sanıyorsun ya...
Bu memlekette kadın faşizmine kurban gitmemek için Çelik manolya oldum ben önce,
Artık bildiğin ejderhayım.
Sok ağzıma o eli... Sok! Sok!
Bakalım senden geriye ne kalacak?

8 Mart Kadınlar Günü'nüz kutlu olsun.
Size biçilen hiçbir gömleği zorla giymeyin.
Giydirmeye kalkana da haddini bildirin.
Şimdi onlar düşünsün!

Maalesef Gol Oldu

Janset Karavin | Düşülke



Erkek olmak ve erkeklik, kadın olmak ve kadınlık hakkında hiç şüphem yok ki herkesin edeceği birkaç laf var. Aslında bu konu, erkekliğin kitabını yazarlar bile varken sosyologların araştırma dahi yapmaya gerek duymadan şakır şakır anlatacakları sonuçlarıyla hepimizi de eğlendirecektir. Sosyologları çok severim bu arada...

Bana sorarsanız, ki sormasanız da söyleyeceğim, çünkü çenem biraz düşük (bkz. kadın olmak). Ne diyordum... Bana sorarsanız erkek olmak... Tam da soracak insanı buldunuz (tam adamına sordun kalıbını kullanmadım etenşin piliz!). Erkek olmak demek her şeyden önce yani erkekliğin olmazsa olmazı, her şeyi en iyi bilen, yapanın biza-tihi sen olduğunu, hele ki eksik eteğin tekinden çok daha iyi bildiğini, yaptığını hastalıklı düzeyde bir ısrarcılıkla savunman.

Bir çeşit uzağa işeme yarışı ama mantıksızca.

Neden mi mantıksız?

Basit.

Sen istediğin kadar rüzgârı arkana al, ben klozete oturur işerim ve modern çağın mucizevi buluşu kanalizasyon, en yakın denize kadar taşır çişimi. Bir nevi homosapien versus kadın (oradaki sapien, sap kökünden gelmiyor).

Erkeklik kurgusunu kadınlık karşıtı olarak kurgulamaya başladığın anda başlıyorsun aslında sıkıntı. Sana diyorum sana, bakma öyle etrafına şapşal şapşal!

Kadında ne mevcutsa tam aksinin sende olduğunu öne sürüyorsun. Yahu bir düşün, bu korkunç bir şey! Odundan beter olursun, yapma. Yap istiyorsan yani, ama sonra düz duvara tırmanınca hiç hayıflanma.

Neden mi?

Çünkü kafadaki kadın kurgusu fantastik bir yaratıktan başka bir şey değil aslında. Ne öyle bir kadın var, ne senin olduğunu iddia ettiğin gibi erkek! Dedim ya iddialaşmak diye bir halt var, sırf bu huyun yüzünden. İlla karşı çıkacaksın, sonra da "sanki inadına inadına ne desem hep aksini söylüyorsun" diyeceksin. Zaten ağzından lafı kerpetenle alıyorum, aldığımı da boşa koysam dolmuyor, doluya koysam almıyor.

Anlatıyorum anlatıyorum, dinlemiyorsun. Sonra da "vıdı vıdı kafamın etini yedin" diyorsun. "İşin gücün onu bunu çeğiştirmek, dedikodu..."

Kafanda et yok, ama burnundakini aldırmalısın; horlamak ciddi bir hastalıktır. Geceleri de uyutmuyorsun! Öyle değil, nerdee? O iş beş dakkada bitiyor! Horlamak diyorum horlamak! Ne hor görmesi yahu? Uyurken diyorum

horluyorsun! Nihayet anladın!

Bak bana lafımı unutturacaktın az kalsın. Son araştırmalar gösteriyor ki, siz bizden daha çok dedikodu yapıyorsunuz. Diyorum ya, sosyologları seviyorum...

Sonra diyorsun ki bana, "hadi oradan eksik etek, sen nereden bileceksin!" Bilebilirim. Ama kafanı karıştırıyor bu İsviçreli bilim insanları (bkz. bilim+insan). Beyninin benimkinden kütle olarak daha büyük olduğunu açıklamıştı. Ah işte gene aynı çıkmaz: Büyüklüğü mü, işlevi mi? Aynı araştırma didikleme çalışmasının diğer neticesi, benimkinin küçük ama işlevinin seninkinden yüzde 3 daha çok olduğu. Az mı yüzde 3? Maç 3-0 bitince havaya havaya sıkıyorsun ama! Ne? Bir maçın var, ona da dokunmayayım mı? Aman, al maçını başına çal!

Ne zaman başın sıkışsa "maç var, maç seyrederim, maç bitsin öyle..."

Musluk bozuk, şapır şupur damlatıyor ay oldu ama o maç bitmedi. Şu ampul kaç günlerdir göz kırıp duruyor, ampulü de ben aldım getirdim ama bir zahmet etmediniz beyefendi. Neden? O maç bitmek bilmiyor çünkü. Bitemiyor!

Ne? Homurdanıyorsun gene. Homur homur söyleneceğine gel al şu ampulü... Aman sen rahatsız olma, ben hallederim.

"...Maalesef gol oldu... 3-0 oldu... Son 10 dakikaya girerken..."

Bak bu da conta!

Ondan sonra bu kadın neden delirdi gene? Geneymiş, laf! Aman kalkma yerinden sen, bir işe yararsın falan kazara! Neme lazım? Ödün kopuyor bana bir faydan dokunur diye. Ne diye evlendim ki seninle, bir bilsem!

Ah geldin mi? Gözlerim yaşardı vallahi! Bari şu patlak ampulü al elimden de bir işe yara...

N'apıyorsun?

İmdaat!

Erkekler 2013 yılında 842 kadın öldürdüler. Kadın ile erkek arasındaki tek fark eşit koşullarda bile şiddete başvurma oranı farkıdır ve canlıya karşı şiddeti hiçbir sebep haklı kılamaz...

Yabancı Damat

Eleni Mavriyano



Cocuk gelinler, zorla evlendirilen kızlar, gündemden düşmeyen haberler; bana annemin zoraki evliliğini hatırlatıyor. Tek fark onu zorla evlendiren ailesi değil, bendim. Hayatına giren bunca faciadan sonra....

İmroz'da (Gökçeada) doğup büyüyen annem uzun boylu, buğday tenli, saçını topuz toplayan, çıtı pıtı, güzel, iyi de prikası (çeyizi) olan bir genç kızdı. Babam ise sarışın mavi gözlü yakışıklı bir palikarya (delikanlı). 1920'li senelerin başında, İmroz Yunanistan'ın işgalindeyken, askerliğini yapmak için gelmiş adaya. Bu arada adanın kızlarını da kesiyordu anlaşılan.

Askerliğinin bitmesine az bir zaman kala İmroz'un kaderi değişti. Yunan toprağıyken Türkiye'ye geçti. Lozan antlaşmasıyla İmroz ve Bozcaada Türkiye'ye verilmişti. Bu dönüşümü askerken yaşayan babam ve on arkadaş adayı sevdiğinden mi, adanın cilveli güzel kızlarına gönül kaptırdıklarından mı, yoksa macera aradıklarından mı bilinmez; burada kalmaya karar vermişler. Annem hem güzel, hem varlıklı; babam için bulunmaz bir fırsattı. Annem de babamın mavi gözlerine gönül verince evlenmişler. Annem Türk vatandaşkyken, evlenince evlilik dolayısıyla Yunan vatandaşlığını almış. Nasıl bilsin başına gelecekleri?

Babam mükemmel bir insandı. Annemle aralarında hep dostluk, dayanışma, sevgi, saygı vardı. Babamın adada yapabileceği herhangi bir mesleği olmadığından, dedemin anneme prika olarak verdiği araziye ekerek bahçıvanlık yapıyordu. Sebze yetiştirir satardı. O yıllarda bahçeler adanın manav dükkanlarıydı. Müşteri gelir sebzesini dalından koparır parasını verirdi. Ailece günümüzü bahçede geçirir, babam sebze yetiştirirken annemde sebzeilerin arasına fesleğenler, renkli çiçekler eker, cennete çevirirdi. Bizler komşu bahçelerin çocuklarıyla bir o bahçe de bir bu bahçe de koşuşturur oynardık. Zevk aldığımız oyunların arasında koca kuyunun etrafında eşekle birlikte dönmekti. Kuyunun etrafından uzaklaştırmak için annelerimizin sesi kısıldı. Sebzeilerin sulanmasına kullandığımız suyu bize ait kuyudan alırdık. Kuyu suyunu eşek gücüyle çekerdik. Kocaman kuyunun içine zincirle bağlanmış sıra, sıra demir kovacıklar vardı. Kuyunun makarasını, etrafında devamlı dönen eşek çevirirdi. Eşegin gözlerine gözlüğe benzeyen bir bez bağlardık ki; yanları göremesin, sadece önünü görebilsin. Eşek kuyunun etrafında döndüğünü görmez uzun yol aldığı zannederek devamlı yürürdü. Kristal kadar berrak, buz kadar soğuk akan suya doyamazdık. Akşam eve giderken iki tarafında kulpu olan testimizi doldurur, testiye de ıslak bezle sarardık. Böylece, su testide ısınmaz soğuk kalırdı. Etraf bahçelerin kadınları annemle birlikte ikinci kahvelerini içer tohum takası yaparlardı.

Babam bahçıvanlık dışında adanın tüccarları için etraf köylerden susam, buğday, arpa, mısır toplardı. Tüccarlar aldığı malların parasını verebilmesi için çok para verirdi babama. Akşam eve geldiğinden cebinden koca bir tomar para çıkartır ufak bir çekmecenin içine koyardı. Bizlere de daima bu paraların bize ait olmadığını, paraya dokunmamamızı tembihlerdi. Bizim kullanacağımız parayı teneke bir kutunun içine koyardı. Hiç birimiz bu kutudan birbirimize sormadan kuruş almazdık. Ne güzel günlerdi... Dünyamızı kurmuştuk. Ben dört kardeşten en küçüğü ve tek kızı olduğumdan iyice şımartılmışım.

Büyük abim okulda başarılı bir öğrenciydi. İlk ve ortaokulu bitirdikten sonra burs kazanarak Atina'ya gönderildi. Annem abimin uzaklara gitmesine üzüldü, ama çok da gururlanıy-

ordu. Okuyacak, eğitilecek ve adaya kültürlü bir zat olarak geri gelecek hayalleri kurardı. Onun yerine kara haber geldi.

Bir öğle annem sofrayı hazırlamış bizleri etrafına oturtmuştu ki, babam elinde etrafı kara kurdele ile çerçevelemiş bir zarfla geldi. Henüz zarf açılmadan yüzlerindeki ifade değişti. Siyah kurdeleli mektup iyiye alamet değildi. II. Dünya Savaşı sürüyordu bu arada. Almanlar abimin okuduğu okulu bombalamış, çocukları öldürmüşlerdi. Annem duyduğunda düşüp bayılıyor. Evde olup biteni, çocuk yaşıml nedeniyle pek anlayamıyorsam da herkesin ağladığını görünce nedenini bilmeden çok ağladığımı anımsıyorum. Bu felaketten sonra müthiş bir perişanlık sürdü. Sevgili babacığım bu acıyı kaldıramadı günden güne eriyip gitti. Babamın ölümünden sonra annem daha da kahroldu. Siyahlara bürünüp sevdiğerlerinin matemi ömrünün sonuna kadar tuttu.

1930 yılında Atatürk ile Venizelos arasında imzalanan "İlkamet Ticaret ve Seyri Sefanın Anlaşması"yla her iki ülke için de ticaret yapma, oturma, mal, mülk edinme hakkı tanınıyordu. Bizler de Yunan vatandaşı olarak doğduğumuz topraklarda sorunsuzca yaşamımızı sürdürüyorduk. Hepimiz evlenmiştik artık. Anneciğim abimin ve çok sevdiği kocasının yokluğunu torunlarıyla dolduruyordu. Tam rahat edeceği vakit, kahrılı ve ıstıraplı günler tekrar başlamıştı.

1964'te Kıbrıs'ta sular ısınınca günah keçisi yine bizler olduk. Durup dururken iki abim apar topar alınıp İstanbul'a götürüldü. Ertesi gün de Yunanistan sınırına. Türkiye 1930'da imzaladığı anlaşmayı bozmuş, Yunan vatandaşı olan herkesi bir anda sınır dışı ediyordu. Kocam Türk tebaalı olduğundan ben yırtmışım. Abimler kovulduktan sonra, annem daha da kahroldu. Nasıl tutunacaklardı gittikleri yabancı ülkede? Burada kalan aileleri ne olacaktı? Ben bütün bunları düşünecek durumda değildim. Benim derdim annemi korumaktı. O da Yunan vatandaşıydı ve her an sınır dışı edilebilirdi. Bunun önüne geçmenin tek çözümü annemin evlenmesi, eş durumundan tekrar Türk vatandaşlığı almasıydı.

Geceler boyu hep bunu düşündüm. Annemin gönlünü nasıl yapacağım? Şaka bile kaldırmaz bu konular da. Kafama koymuştum zorla da olsa evlendirecektim. Müstakbel damat adayını aramaya başladım. Uzun sürmedi adada yaşayan yaşlı bir beyle pazarlığı yaptım. Artık annemi ikna etmeliydim. Tüm cesaretimi toplayarak anneme sadece kağıt üzerinde, sahte bir evlilik yapmasının kaçınılmaz olduğunu söyledim ki kadıncağız yere yıkıldı.

Bunun sadece bir oyun olduğunu, müstakbel damatla birlikte olmayacağını anlatmak çok zor oldu. O da çaresizdi; aşağı tükürse sakal, yukarı tükürse bıyık... Gönülsüzce evliliği kabul etti, ama tek şartla; damatla hiç yan yana gelmeyecek, nikah kıymak için de belediyeye gitmeyecek. Nasıl olacaktı ya? Belediye başkanına çaresizliğimi anlattım. Anlayış göstererek nikah memurunu eve gönderecekti, ama damadın da nikahta bulunması şarttı. Uzun süren mücadeleden sonra annemi nikahın kıyılması için eve gelen damadın yanına oturtmayı başardım. Yüzündeki ifadeyi hiç unutamayacağım. Çocuk gelin gibi gözyaşlarını zor tutuyordu. Sonunda annemi o beyle evlendirdim. Nikahtan sonra damadımız attığı imzanın bedelini alarak arkasına bakmadan gitti. Anneciğim nazlı gelin gibi günlerce evden çıkamadı utancından. Bense çok mutluydum. Annemi altmış küsur yaşında, mecburen evlendirdim. Günümüzde çocuk gelinleri izliyorum da; acaba ortasını bulabileceğimiz günler gelecek mi?

yine yırtmış yar kefenin ucunu

"Kefenimizle geldik, ölümüne seninleyiz" dedi televizyonda birileri. Alkışladı bu avuçları patlayana kadar. Avuçları patlayınca. Geberesice. Saydığı paraları kefen parası olasıca. "Bu" dediğim erim olur. Normal şartlar altında dedem olur kendisi. Dedemden büyükmüş yaşı. Heidi ile dedesi gibi olduk evin içinde. Heidi'ye yetişemedim ben canım, kafa kağıdım o kadar eski değil. Köye bir yerlerden yardım gelmişti, oradan bana da bir plastik çanta düşmüştü, onun üstünde resimleri vardı. Kızın elma yanakları bana benziyordu da, onun dedesi bundan güzeldi tabii. Bir de çok güzel saçları olan Peter vardı, Heidi'nin sevgilisi miydi ki acaba?

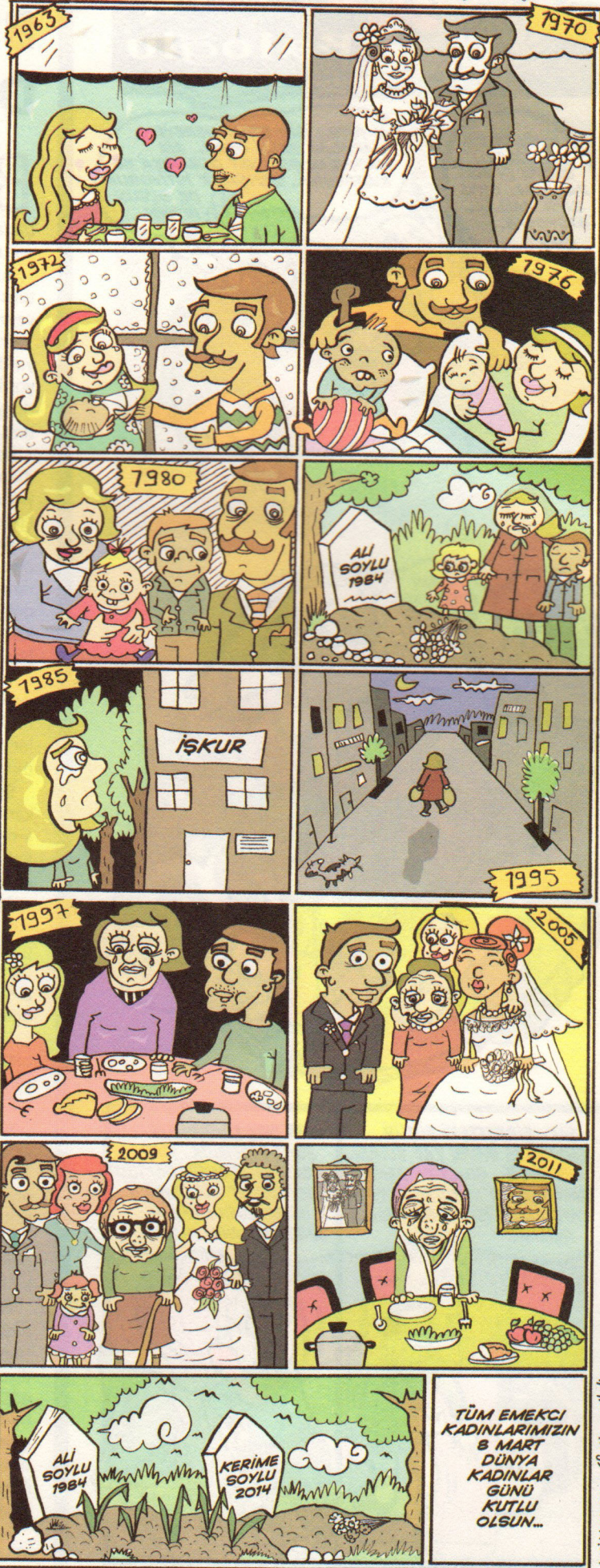
Yanaklarım kırmızıydı da, belim incekti, ne giysen üstümden düşerdi. Gelinlik bol gelince belime bir şeyler bağladıydı anacığım, ilk gece onları çözerken anama sövdü bu, ben de suratına tükürdüm. Oh canıma değsin. Anamın bir suçu yok, "vermem kızımı" dedi de dinlemedi evdeki erkek sürüsü. Anama dedim ki, "ben buna ne diyeceğim, erim mi?"

"Ne dersen de, içinden söv, rahatlırsın" dedi. Kendisi yıllardır öyle yaparmış. Köyünde bir sevdiği varmış anamın kızken. Anama hisli mektuplar yazarmış, çerçileyle gönderirmiş. Anasına "çerçiden boyalı şeker alacam ana" der, mektubu almaya gidermiş. Mektupların ucunu yakarmış oğlan, anam bazen avludaki ocakta çamaşır kaynatırken "yine yakmış yar mektubun ucunu" diye bir türkü söylerdi. Burnuma gelirdi yanık kağıt kokusu.

Orta 2. sınıftan aldı beni bu, orta 2'den terk oldum sayesinde. Bacım dedi ki, "herif zaten çok yaşlıymış, birkaç seneye geberir, sen de kurtulursun". Nerdeee, tosun gibi maşallah. Bak hala maşallah diyorum, nazarım da değmeyecek maazallah. Erken ölürse belki benim de bir sevdiğim olur, mektupların ucunu yakar. Gönüm yanık manasına geliyormuş ucu yanık mektup. Okulda bizim buralara sürgün gelmiş bir edebiyat öğretmeni vardı. Acayip acayip şiirler ezberletirdi bize. Yok o şiirlerde yoktu bunlar, anam anlatmıştı. Bir de köye gezmeye gelen bir turist kız, eski sevgilisinden bahsederken, "ay rahmetlii, canı rahmet istedi" dedikten sonra bir de kakhaha patlatmıştı. "Adam ölmüş, bu da sevinio, deli mi ne?" diye düşünmüştüm. Meğer o da başka bir manaya geliyormuş. Ölmeden de ölebiliyormuş insan.

Bir gün biz tarlada çalışırken haber geldi, Veysel Emmi-lerin samanlıkta yangın çıkmış diye. Herkes koştu, ben koşmadım. Bizim komşuydu Veysel Emmi, bu da evde dana gibi yatıyordu. Cayıır cayıır yanışı geldi gözümün önüne. Yansındı, mektupların ucunu yakmayı bilmeyen bütün adamlar gibi. Bunu düşündüğüm için Allah Baba beni cehenneminde yakabilirdi. Bacım olsa öyle derdi. "Daha ne cehennemi be" diye düşündüm. Hava kararmaya başlayınca topladım çıkımı, yola koyuldum. Yolda anamın türküsünü söyledim. Eve geldim ki bu sabah nasıl bıraktıysam öyle dana gibi yatıyor. Benim tıktırılama

uyandı da, orasını kaşıyarak "avrat suyu ısıt hele" dedi. Avludaki ateşi harladım, suyu vurdum üstüne. Dilimde yeni türküm: yine yırtmış yar kefenin ucunu. Pe-teeeer, neredesin?





Bugün Oğlumun Doğum Günü...

Bugün Dünya Kadınlar Günü, ama daha da önemlisi oğlumun doğum günü... Dört yaşına giriyor. Büyüyüp düşünen, yürüyen koca bir adam olacak. Daha şimdiden annesini kıskanmaya başladı. Ana - oğul, bu hayatta daha güzel yaşama mücadelesi veriyoruz.

Bugün hava bize karşı cömert, güneş yüzünü bu kadar güzel göstermişken birlikte yürüyüşe katılacağız. "Kadınlar özgür olsa, dünya yerinden oynar"... Niye kadınlar özgür değil miydi? Değildi tabii...

Erkeğin baskın olduğu bu ülkede kadınlar zevk uğruna öldürülüyor. Bazen bir kadının en büyük düşmanı, başka bir kadın oluyordu. Bazen kadına "çiçek" diyorlardı. Bu dünyadan ne gül dünyalar, ne çiçekler geçti gitti. Ben de belki onlardan biri olacaktım...

Ben de bir kadını ve hayatta kalma mücadelesi veriyordum. Zamanın bize ne sakladığını bilmeden, bayram tadında bir gün geçiriyoruz. Bol çikolatalı doğum günü pastasını yiyoruz. Pasta bol çikolatalı, ama hayatta ne acı günler, ne işsizlikler, ne baskılar var.

Herkes gibi, benim de çalışmam lazım. Bütün çabam oğlum için, onu daha iyi yetiştirmek için. Erkek çocuğu... Kadınlara nazik davranmasını istiyorum, ama daha dört yaşında. Bir yandan oğlum için gelecek hayalleri kurarken, bir yandan erkeklerin iğrenç teklifleriyle karşılaşıyorum. En son işimden de kovuldum. Yatmadığım için... Biraz kaba bir tabir, ama gerçek böyle.

Yürüyüşe çıktım, düşündüm; şu kısacık yalnız hayatımda neler gördüm ve acaba daha neler görecekmişim? Kuşların bile ağaç dallarında yuvaları var. Pencerelelerinden dışarı flu ışıkların sızdığı evlerdeki her mutlular mı? Yoksa yaşayanlar da o ışıklar kadar yorgun muydular?

Bir kadın arkadaşım sayesinde insanların kötü gözle baktığı, "para karşılığı erkeklerle beraber olma işi"yle tanıştım. Hiç kolay değildi, ama biraz rahat bir hayat için mecburdum. Aslında kolay değil, çok iğrençti. Ama hiç değilse, yalandan sevgili hayatı değildi. Alışmıştım da bir şekilde... Lakin en zoru da alışmaktı.

Alıştıktan sonra utanma bile ortadan kalkıyor, ama yine de utanıyorum ben. Bu hallere düşecek önce bir insan, sonra bir kadın değildim. Ailem köklü, namuslu bir aşırettir. Akrobalarım tarafından, "ayaklarına sıkarsız" diye tehdit edildim, ama hiç korkmadım... Çoğu zaman intiharı düşündüm; ama sonra her defasında, ben ölürsem oğluma kim bakar diye düşünüp vazgeçtim.

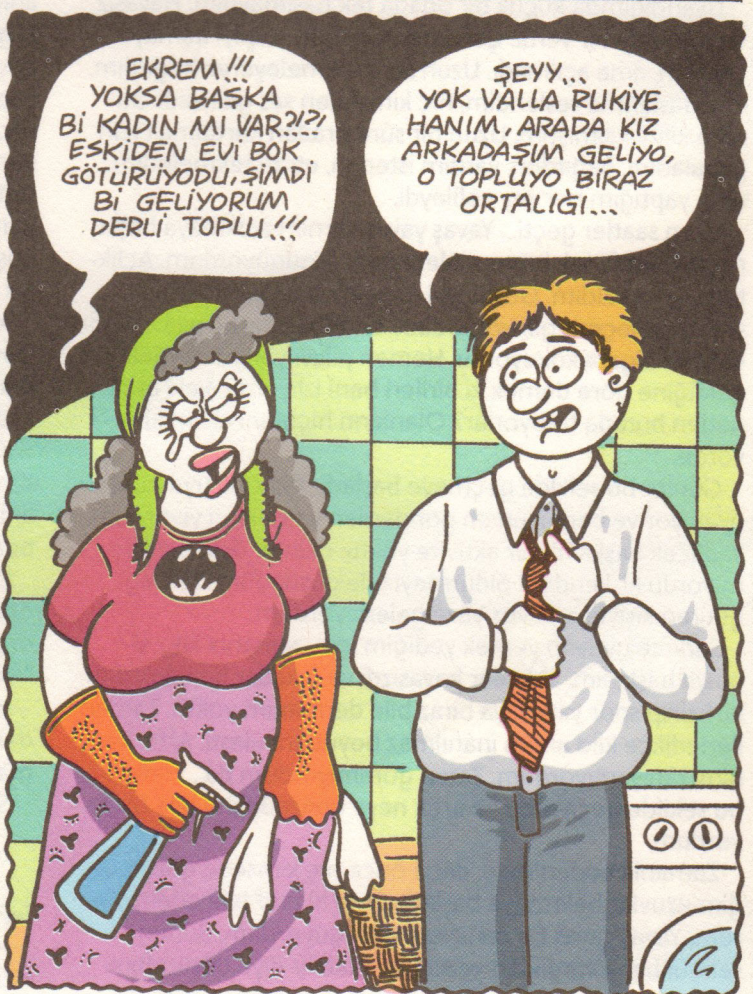
Oğlumu iki okula götürdüm. Dikkat bozukluğu olduğu için, iki okul da kabul etmedi. Bir polis arkadaşım sayesinde, çocuk yuvasına verdik. Ama oğlumu terketmedim. Haftada 2-3 kez ziyaretine gidiyorum.

Oturduğum yerde artistler kahvesi var. Gündüzleri bazen küllük ve bardak yıkamaya yardıma giderim. Orada tanıştığım ve adının Tuncel olduğunu öğrendiğim bir avukat vardı. Bana da yakın davranıyordu. Bir gece, 12 civarı otopark tarafından yürürken kolumu biri tuttu. Baktım bu Tuncel Bey'di. Bana; "gidelim, seni arzuluyorum" dedi. Gözleri kan çanağı gibiydi. Ağzı leş gibi içki kokuyordu. "Hayır, gelmem" dedim. Öfkeleni ve "sakın bunu unutma, intikamım korkunç olacak" dedi.

Gel zaman, git zaman; avukat Tuncel beni Hamit adında bir arkadaşıyla tanıştırdı. Hamit Bey çok zengindi. Bir akşam bu zengin Hamit Bey, avukat Tuncel'e "bu akşam Zeynep'i götürebilir miyim" diye soruverdi. Tuncel hiç tereddüt etmedi ve "ne demek abi, tabii götürebilirsin" diye cevap verdi. Bense dondum, kaldım. Tuncel Bey beni Hamit Bey'e resmen peşkeş çekmişti... Benim elimden bir şey gelmiyordu. O günden sonra zaman zaman Hamit Bey'le beraber olmaya mecbur kaldım. Avukat Tuncel Bey; onunla yatmadım diye, ihtiyacım olduğunu bildiğinden, beni zengin Hamit Bey'e peşkeş çekerek benden intikamını almış oldu.

Bugün Dünya Kadınlar Günü ve oğlumun doğum günü. Benim aklımdan ise bunlar geçiyor...





Esaretin Memesi

Ayça Çalkoparan



Gözlerimi açtığımda 20 kişilik bir arkadaş gurubuyla birlikte, ilk kez gördüğüm bir odada otuyorduk. Herkes sessiz ve sakindi. Bir süre sessiz ve sakin bir şekilde oturmaya devam ettik. Kimseden çıt çıkmıyordu. Sonra etraftaki sessizliği, aniden dışarıdan gelen bir kadın çığlığı bozdu.

Hepimiz dehşete kapılarak ayağa kalktık ve kapıya doğru yaklaştık. Bir şeylerin yolunda gitmediği aşikardı, ama dışarı çıkmaya çekiniyorduk. Bir süre kapıda durup dışarıdan gelen çığlıkları dinledik. Dakikalar ilerledikçe kadının sesi şiddetleniyor ve herkes git gide geriliyordu. Ne yapacağımızı bilemiyorduk. Dışarı çıkıp yardım mı etmeliydik, yoksa burada durup beklemeli miydik? Derken aniden deprem olmaya başladı. Oda hunharca sallanıyor, bizler sabit durmakta güçlük çekiyorduk. Bir yandan kadın çığlıkları, bir yandan deprem... Herkesi büyük bir panik almıştı. Birden odanın kapısı açıldı ve yüzünü net göremediğim biri "bu taraftan gençler, gelin çabuk çabuk!" diye bağırdı. Hepimiz, can havliyle koşmaya başladık. Etraf kıyamet gününe dönmüştü. O kadar korkuyordum ki, gözlerimi kapatıp yalnızca koştum. Adeta uçuyor gibiydim. Son sürat koşarken, gözlerimi hafif araladım ve bir uçuşuma yaklaştığımı fark ettim. Durmaya çalışırken ayağım takıldı ve uçuşumdan aşağı yuvarlandım. Yere düştükten sonra kalkmayı denedim fakat gözlerim karardı, bayıldım.

Uyandığımda küçük bir odada tek başımaydım. Havasız ve rutubetli bir yerdi. Çok korkuyordum. Kapıyı açmaya çalıştım, ama açılmadı. Uzun süre tekmeleyerek bağırdım, arkadaşlarıma seslendim, hiç kimseden ses gelmedi. Burada kilitli kalmıştım. Uzun bir süre oradan kurtulmak için çabaladım. Bağırdım, yardım istedim, etrafı tekmeledim, ama yaptığım her şey nafileydi.

Uzun saatler geçti... Yavaş yavaş karnım acıkmaya başlamıştı. Burada tek başıma öleceğimi düşünüyordum. Açlıktan uyuza kaldım. Gözlerimi açtığımda sanki aradan yüzyıllar geçmiş gibiydi. Odada bir tabak piriç pilavı vardı ve etraf sigara kokuyordu. Hemen pilavı yedim. Yemek geldiğine göre demek ki birileri beni izliyordu. Peki ama neden burada tutuyorlar? Olanların hiçbirini aklım almıyordu.

Günler bu şekilde geçmeye başladı. Yalnızca uyuyor, uyanıyor ve ben uyurken gönderilen yemekleri yiyordum. Yapacak başka hiçbir aktivite yoktu. Günler öyle bir geçmiyordu ki, kendimi öldürmeyi bile düşündüm. Yemeği getiren kişiyle asla yüz yüze gelemiyordum.

Sadece uyuyup yemek yediğim için, zamanla kilo almaya başladım. O kadar havasızdı ve o kadar bunalmıştım ki, kalkıp spor yapmaya biraz bile dermanım yoktu. Zaman ilerledikçe kilo alışıma inanılmaz boyutlara ulaştı. Artık kendimi tanıyamıyordum. Zaten göremiyordum da... Haftalar bu şekilde geçiyordu ve artık neye benzediğimi bile bilmiyordum.

Zamanla bedenimde, daha önce hiç kimsede görmediğim uzuvlar belirmeye başladı. Öyle ki tarif bile edemiyordum. Yavaş yavaş bir canavara dönüşüyordum. Bunun sebebi bana verdikleri yemekler olabilir diye düşündüm.

Ya üzerimde bir deney gerçekleştiriliyor, ya da ne olduğunu bilmediğim bir hastalığa tutuldum ve karantinada tutuluyorum; onlarca bilim adamı da beni iyileştirecek ilacı bulmaya çalışıyor. Bunlar en yakın seçeneklerdi.

İlymser olmaya ihtiyacım vardı. Aradan aylar geçti. Burada yaşamaya alışmış, çaresiz bir şekilde ölmeyi bekliyordum. O kadar kilo almıştım ki artık neredeyse odaya sığamıyordum. Ben kilo aldıkça etraftaki sigara kokusu da artıyordu. Yavaş yavaş sona doğru yaklaştığımı hissediyordum. Beni kurtaracak ilacı bulamayacaklardı galiba... Daha fazla yaşayacak dermanım kalmamıştı. Hissediyordum. Neredeyse tüm günü uyuyarak geçiriyordum. Bir gün uyuyacak ve bir daha uyanamayacaktım. O günün çok yakın olduğunu ise görmemek imkansızdı.

Uyudum... Uyandığımda kapının altından bir ışık geldiğini gördüm. Aylar sonra gördüğüm ilk yaşam belirtisiydi bu. Ne kadar heyecanlandığımı anlatmam imkansız. Mutasyona uğramış kafamı eğip kapının altından bakmayı denedim. Bir takım uğultular gelmeye başladı. Nihayet kurtuluyor muydum, yoksa sonum mu gelmişti bilmiyordum, ama artık son çarem bu ışıktı.

Kalan son gücümle kapıyı açmayı denedim. Dışarıdan çok şiddetli bir çığlık sesi geldi. İnanılmaz derecede korkuyordum. Ama bu sefer kararlıydım, o kapıyı açacağım! Derin bir nefes aldım ve tüm gücümü kullanarak kapıyı itirdim. Kapı aniden açıldı ve içeri büyük bir ışık girdi. Işık o kadar etkiliydi ki gözlerimi açamıyordum. Ne olduğunu anlayamadığım büyük bir yapı tüm kafamı sarmıştı ve beni o odadan çekip çıkardı. Önümü göremiyordum. Ne yapacağımı bilemeyecek, çaresizce büyük bir telaş içinde ağlamaya başladım. Benden onlarca metre büyüklükte bir adam, ayaklarımdan tuttu ve popoma vurmaya başladı. Avazım çıktığı kadar ağlıyordum. Artık işler iyice karışmıştı, beni kesin öldürecek diye düşündüm. Ben ağladıkça, beni elinde tutan dev adam pis pis gülüyordu. Allahım delireceğim!

Aylardır rutubetli bir odada durduğum için leş gibiydim. Dev bilim adamları tarafından bir odaya götürülüp temizlendim. Daha sonra büyük bir havluya sardılar ve dev bir kadının kucağına verdiler.

Kadın nedense büyük bir şefkatle sarıldı. Ağlamayı kesdim. Herkes bana bakıyordu. "Ayça" deyip duruyorlardı. Ne anlama geldiğini henüz bilmiyordum ama sanırım bu benim adımdı.

Bir süre sonra aynı kadın, edepsiz bir şekilde gözlerimin önünde memelerini açıp ağızma sokmaya çalıştı. Sözüm ona bu benim ilk öğünümüş de emmem gerekiyormuş. "Hoov hoov o kadar da değil" dedim. Böyle işler bize ters!

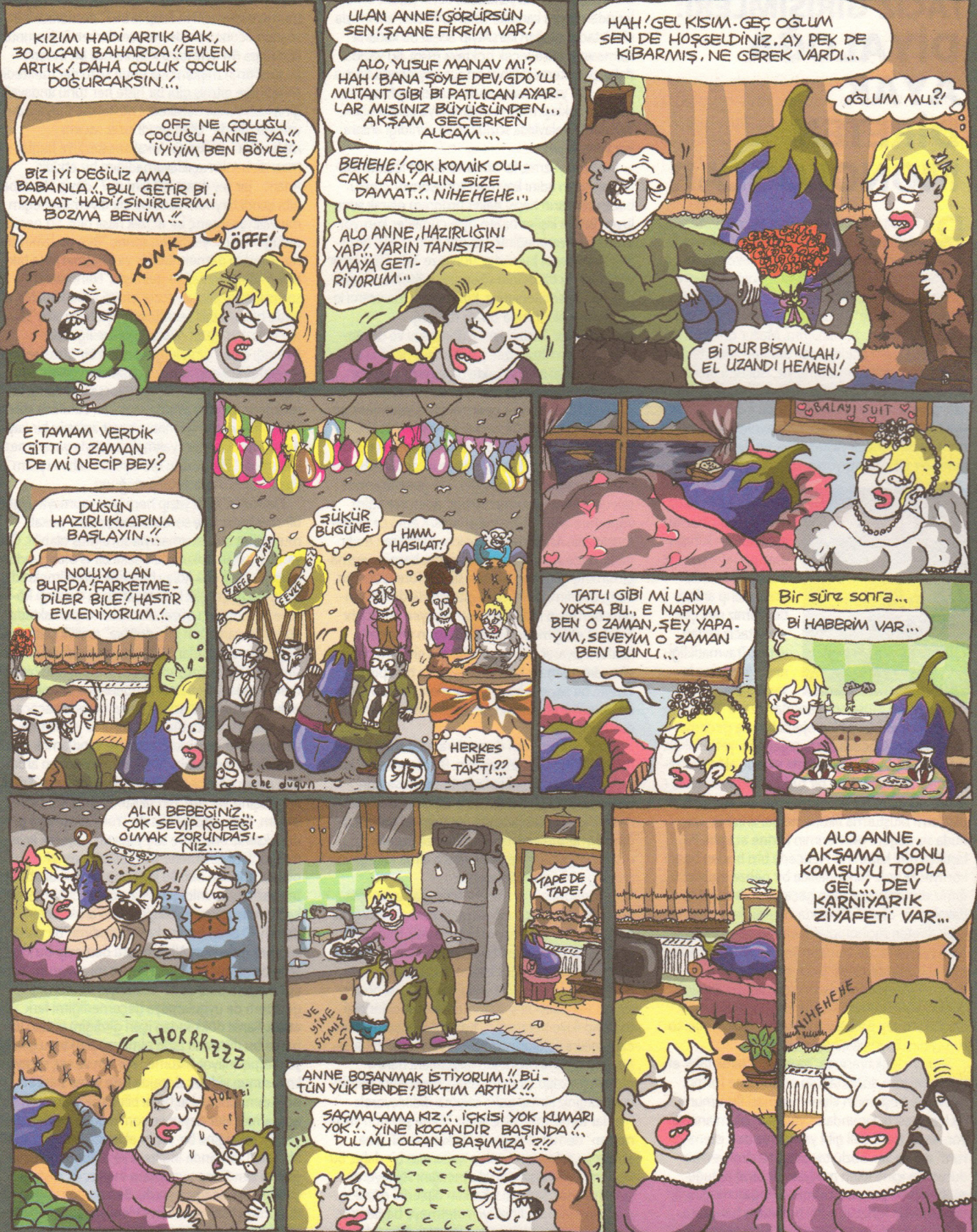
Hayattaki ilk nemrutluğumu böylelikle anne sütünü reddederek gerçekleştirdim. İlk nemrutluğumu asla unutamam.

Sevgilerimle

Not:

- Odadaki sigara kokusunun sebebi, annemin bana hamileyken sigaraya aşerip sinsi sinsi içmesiydi.

- Önce annemin sonra tüm kadınların ve kadın hissedenlerin günü kutlu olsun!



"YAZMA" VEYA SÖZLÜ TACİZ GİRİŞİMLERİ: DİYALOĞA AYAK DİRETEK MONOLOGLAR

Bu sayıda mizahi unsuru bol bir yazı yazma hedefinde olsam da epeydir yazmak istediğim bir konuda, konunun ciddiyetinden olsa gerek, dil şaşmasına uğradığımı başından itibaren etmek isterim. Ciddiyet-mizah ikiliği (yüzeysellikte son nokta) yaratıp kendi yeteneksizliğime bahane üretiyor da olabilirim. Mazur görün.

Sokağa adım atıldığında itibaren sözlü taciz yasalarının binbir çeşit rengiyle, istikrarlı biçimde yürürlüğe geçirildiği ülkemizde kadınlara anlatacak çok malzeme çıkıyor. Acıklıdır ki sözlü tacizin eylemsel tacize hatta tecavüze evrilmesinin her mertebesini çocuk yaştan itibaren deneyimlediğimiz bir ülkede yaşıyoruz. Amiyane tabirle "bi-

rine yazma" ile sözlü tacizin ince hatlarla ayrıldığı bir ortamda yaşadığımız kanısındayım. Daha çok kız kıza sohbetlerde utancı kırıp anlatabildiğimiz pek çok sözlü taciz anıları vardır. Travmatikliğinin diğerlerine kıyasla daha

paylaşımaya müsait olmasından ötürü "Sözlü Taciz Güncesi" başlıklı projemi hayata geçirme kararı aldım. Çocukluktan, ergenliğe, yetişkinliğe, orta yaşlılığa, yaşlılığa kadarki evrede aklımıza kazınmasına dirensek de bir türlü silinmeyen sözlü tacize uğradığımız anıları paylaşabileceğimiz bir platform oluşturma fikrine ne dersiniz? Bu konuda siz değerli okurlarımın fikrine açığım. Paylaştıkça güç kazanırız. Neticede bizi bizden başka koruyacak yok. Farkındalıkla bir nebze aşabileceğimiz durumları gözden geçirmeyi deneyelim. Bakalım ne olacak? Başlıkta zikrettiğim diyaloga ayak direten monologlar tabiri ise yazmakla yetinmeyip işi tacize vardırın kişinin kendi monolog evreni üzerinden karşı tarafı zorla diyaloga çekme girişimlerini anlatmaya çalıştım. Bu ayak direktmelerin nerede sınırını aştığını belirlemek zor. Bu yüzden işe bence en temel yaklaşımla; so-runa adını koymakla başlayabiliriz.

Sanırım halk arasında "yazmak" olarak tabir ettiğimiz eylem, sözlü tacizin masumâne formu. Neticede hoşlanılan kişinin yazması durumunu da içermesi bakımından "yazmak" olumlanabiliyor. Ama "Herif deli gibi yazıyor ve ben istemiyorum" anı da var. Sözlü tacizde istenilmeyen bir durumun içine itilen mağdur bir taraf olduğu şüphesizken yazma girişiminin doğası muğlaklık taşıdığından rahatsız edici boyutlara hangi aşamada geçildiği öngörülebilir. Kimi zaman bil-hassa kadınların sözlü taciz ile yazma girişimini

ayırt edemeyecek duruma geldiğini düşünmüyor değilim. Sanırım ülkemizdeki şiddet dozajı ile bağlantılı olarak kadınlarda sözlü tacize tolerans daha fazla. Travma yaratacak derin şiddet örneklerinden sonra kadınlar kelimelerin tam anlamıyla sözlü tacizi olağan karşılayıp adeta bu kadarla kalmasına şükredecek noktaya geldi. Bu yazıda daha çok istemediğinizi ortaya koymaya karşı ısrarla size yazan hatta sözlü tacizde bulunan insanların yaklaşımlarına değinmeye çalışacağım. Yazmanın kolaylıkla sözlü tacize evrildiği anlara yer vereceğim.

İnceden yazma, laf atma ve tehdit içerikli sözler yapılanın adını koymayı zorlaştırıyor çünkü bazen bunların hepsi paket program olarak sunuluyor. İsrarcı kişiler bazen öyle cümleler kuruyor ki ne tepki vereceğinizi yazmıyorsunuz. Sizi hazırlıksız yakalayan bu sözler zihnimize öyle fatal error verdiriyor ki tacizcinin sözlerine gülseniz mi ağlasanız mı bilemiyorsunuz. Kimi zaman da ısrarcı kişiyi defetmek uğruna zoraki diyalog yaşanabiliyor. Tacizci kendi dünyasını ve düşüncelerini öyle fütursuzca paylaşmaya hazır ki otobüste, kalabalık bir sokakta dahi zerre keince hissetmeksizin tweet atar gibi laf atabiliyor.

Kendi anılarıma ve çevremdeki gözlemlere geçerek şu resmi dili bir nebze kırmayı ümit ediyorum. Sözlü tacize meyilli meslek grupları ile söze başlayayım. Misal kuaför ve taksiciler... Elbette bu mesleğe mensup tüm kişiler için genelleysen de benim "kıstırma taktiği" adını verdiğim yöntemle işini kötüye kullananlara epeyce rastlamışsınızdır. Artık mekâna hâkim olmaktan mıdır nedir önce sizi ablukaya alıp sonra hemen yazma girişimine geçerler. Şahsen sık kuaföre giden bir insan değilim. Dolayısıyla gittiğimde de artık insana benzeyip milleti korkutmamayım amacıyla hareket ettiğimden genellikle uzun aralıklarla kuaförü ziyaret ediyorum. Sürekli gittiğim bir yer olmadığından sık kuaför değiştiren bir tipim. Özetle bu sayede hem çok gözlem yaptım hem de tanışıklık olmadığından istemediğim durumla çok karşılaşmıyorum.

Şimdi istenmeyen durumlara nasıl zorla itildiğimi/itildiğimizi anımsayalım. Bu istenmeyen koşulları oluşturup işini kolaylaştıran kimselerin uyanıklıklarını anlamak üzere özellikle detaylandırarak kuaför sahnesinde yaşananları anlatacağım. Böylelikle yazma/ sözlü tacize hazırlık evresini başka bir deyişle kısaca alma taktiğinin işlerliliğini de görmüş oluruz:

Yeni girdiğiniz kuaförün -biraz da janjanlıysa- bütçenizi aşan bir mağazaya girerken hissettiğiniz duyguları hortlatması an meselesidir. Hadsizlik endişesi yerini tekinsizlik hissine bırakır ve "Allahım şimdi bunlar hem kafamı kuşa çevirip hem de paramı emer mi?" sorularıyla koltuğa oturursunuz. Aynadaki ekşi yüzünüzle düşüncelerinizi toplayıp ikiye bölersiniz. "Korkma her şey iyi olacak" telkini ile olumsuz havayı yenmeye çalışırsınız. Sonrasında mekânda çalışanlara hâkim olmadığınızdan çıkrıklık-ustalık derecesini belirlemediğiniz kimse gelip saçınızı didikleterek: "Saçlar temiz mi?" diye sorar. "Eeee şey dün yıkamıştım" demeniz çoğunlukla karşı tarafı ikna etmez ve zaten temiz olan saçlarınızı bir daha, bu kez özel bir solüsyonla yıkayacağını söyleyerek sizi ikna eder. Saçınızı yıkarken diplerini güzelce ovaladığında kendinizi iyi hissetmeye başlarsınız. Sonra bu ovma işlemi adını koyamadığınız bir şeye dönüşür ve yine tekinsizlik hissi ile boynu-

nuzda rahatlatma yerine kasılma hissedersiniz. Aynı anda: "Kaç yaşındasınız? Okuyor musunuz? Nerelisiniz?" soruları ard arda patlamaya başlar. "Adam saç diplerini mi anıdırıyor yoksa boynumumu okuyor? Ne fetişi la bu?" demenize kalmadan üçüncü sorusunu yanıtlarken bulursunuz kendinizi. Bu öyle karşı konulamaz bir evredir ki...Kuaförün mekânında onun sözü geçmektedir. Misafirliğe gitmiş gibi bir hisle her türlü andavallığına katlanmak nezaketini gösterme ihtiyacı duyarsınız. Bir de "Ulen şimdi kızar saçımı mahveder" endişenin lokal anesteziliye bağlatması da benim açıklayamadığım bir etkidir. Adam: "Bir şey ikram edelim mi?" deyip Hannibal gibi kendi beynini yedirtse çık diyemeyeceğim minvalinde iğrenç bir acizlik hasıl olur. Siz nereli olduğunuzu söyledikten sonra: "Ben de İzmirlisiniz" sandım demek, kuaför yazmasının klişe taktiklerinden biri hâline gelmiştir. "Nerelisiniz?" sorusuna karşılık sizi zorla İzmirli yapan kuaför, elbette hüs-ü talil sanatının ferishtahı ile size "İzmir'in kızları güzel olur, sizin güzelliğinizin kaynağı da bu olmalı" gibisinden bir güzel sebep yaratarakta gururunuzu okşamaya çalışır. Saç yapılma faslında boya yaptırıyorsanız adama vereceğiniz en ufak ayarda saçınızın Sulukule stiline dönüşmesinden tırsmanız gayet anlaşılır bir kaygıdır. Fönde ise saçı yakmak suretiyle yazan meslek erbabı "Haftasonu işiniz yoksa kahve içelim" e kadar vardır mıdır fütursuzluğunu.

Kuaförlük hem yazıp hem işini yapmaya uygun bir meslektir. Size sorulan özel sorular pekala muhabbet etmek amacıyla sorulmuş olabilir. Öte yandan zaten dokunma odaklı bir iş olduğundan masajla taciz çok kolay birbirine girebilmektedir. Bu iç içe geçmişlik kimi fırsatçılara mesleği kötüye kullanmada güzel olanaklar sağlamaktadır. Siz ise "Ya sandığım gibi değilse" rezillik çıkmasın deyip son ana kadar bu aldatmacayı deneyimlersiniz. Kuaförlük müşteriye güzel olduğunu hissettirerek psikolojik destekle uğurlayan bir meslek olduğundan iltifatların ucunun nerede kaçacağını kestirmek güçtür. Kimi soruları yanıtlamayı yadırgasanız da şık kaçmaz diye yanıtlamak durumunda hissedersiniz. "Okuyor muyuz?" un ardından gelen görece makul soruların arasına "Erkek arkadaşınız var mı?" nın sıkıştırıldığına dahi şahit oldum. Ayar verdiğimde de "Yok buluşmaya gidecekseniz ona göre saç yapalım" diyerek kıvrımsayonlara girişimler de mesleğin esnek olanaklarından biri. Bu klişe soruların muhabbetten yazmaya evrildiği o sınır noktasını birçok arkadaşım da deneyimlediğimizden artık "Yeter" dedim. O anda her ne kadar kendimi "Bir daha kuaföre gidersem Allah yarattı demeyip bu klişelerle dalga geçeceğim. Hizmet mi alıyorum, veriyor muyum belli değil" sözleriyle doldurşa getirsem de uygulamaya geçemediğimi fark ettim. Sanki dükkandan içeri girdiğim andan itibaren bu dünyada tarifi olmayan peri tozu gibi bir şey serpiştiriliry üstüme. Keratin ve saç preyi kokusunun yüksek dozajda kafa yapıp basiret bağlanmasına yol açtığını bilimadamları artık açıklamalı. Her neyse en son hissettirmeden yazma tekniğine bir yenisi eklendi. Gittiğim kuaför yakın zamanda İngiltere'ye eğitime gideceğini ve kendisine uygunsa İngilizce çalıştırıp çalıştıramayacağını sordu. Ben de çok yoğun olduğumu ancak elimden geleni yapabileceğimi söyledim. Numaramı aldıktan sonra kartını verdi ve çıktım. Sonrasında arkadaşlarımla çoğu "Bariz





- Fena tapelediler...



Polis Çanakkale’de eşcinsel bir kadının internette yazdıkları üzerinden babannesine gidip “Kızınız ‘şey’ olmuş. Çanakkale’de kızınız gibi 5 tane daha ‘şey’ var dedi.



• Reza, bakan çocukları serbest. Olmasa şaşardık...



Odam Sensör Tutmu- yor...

Kriptolu telefonlar, böcek temizlikleri faydasız tapelelerin ardı arkası kesilmiyor.



PENDİKLİ FATO...



Ayşe Erbulak

KADIN YALANLARI

1. Başım ağrıyor (mi-gren?)

İlk klasik kadın yalanı sizce nedir? (sor seyirciye) Başım ağrıyor... Lakin artık adamlar "başım ağrıyor" diyor. Çünkü yol, geçim stresi bir de adam zaten diğer kadınla...

2. Sen ilksin

Bunu sadece kadınlar değil, erkekler de kullanır. Ama genelde kadına aittir. İki sevgili arasındaki adamlara asla söylemez ve hep adama "sen ilksin" der. İlk kez bu kadar seviyorum, hayatımda ilk kez bu kadar zevk aldım... Halbuki ah ah ah yapmış işi geçiştirmişti.

3. Damadım değil oğlum, gelinim değil kızım

Yok artık, en feci yalan bu!

"Bir oğlum vardı, Allah bir de kız evlat verdi bana. O benim gelinim değil, kızım."

"İki kızım vardı, şimdi iki de oğlum oldu. Onlar benim damatlarım değil, oğullarım"

"Aralarında bir anlaşmazlık olsa ben gelinimin-damadımın tarafını tutarım."

4. Kocam beni aldatırsa derhal terk ederim

Bu yalan, kocanın ekonomik durumu ile doğru orantılıdır. Hani hem fakir, hem ade aldatmışsa; vur kıcına tekme! Amma ya zengin kocaysa... O zaman da alacağımız para ve nafaka karşısında tavır değiştiririz.

5. Vallahi zulam yok; ucuzluktan aldım (kocaya)

Her kadının meme arasında para vardır. Catherine Zeta Jones'un bile. Ah bu kadınlar! Her şeyin fiyatı ayrıdır. Sinir olduğu birine ayrı, kocaya ayrı, anneye babaya ayrı fiyat vardır.

6. Benimle ilgilendiğini hiç fark etmedim

Herife her türlü kuru yapar, sonra adam açılınca "aa, ne diyorsun, yok artık!"

7. Sabah programlarını hiç seyretmem (ve türevleri)

Dedikoduğu hiç sevmem Belgesel seyretmeye bayılırım

O kim, hiç tanımıyorum (magazin ünlüsü)

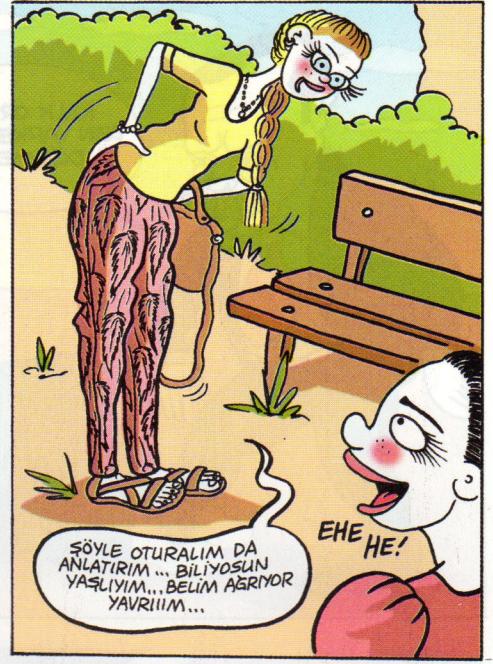
İvana Sert mi, a hiç duymadım, kim?

Barbaros Şansal mı, necidir?



TARİHTE PAMUK VAKASI

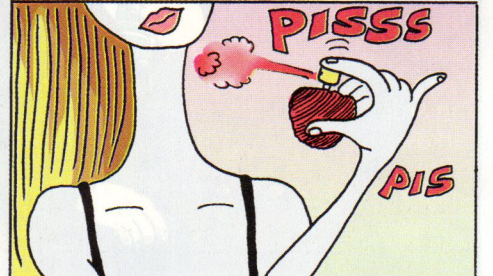
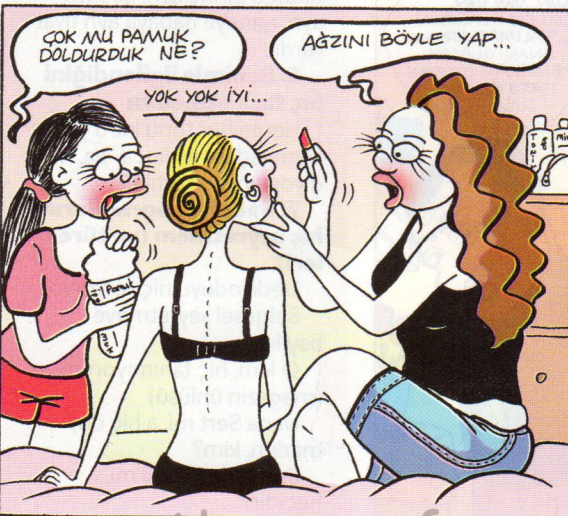
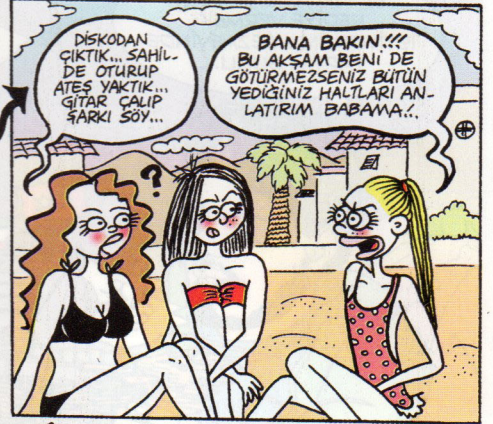
ipek özsüslü

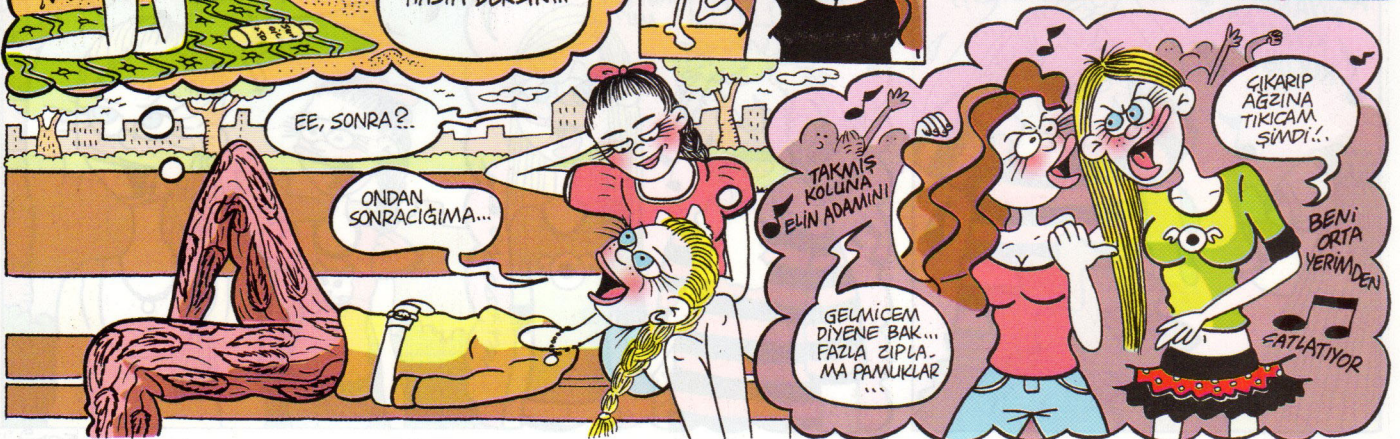
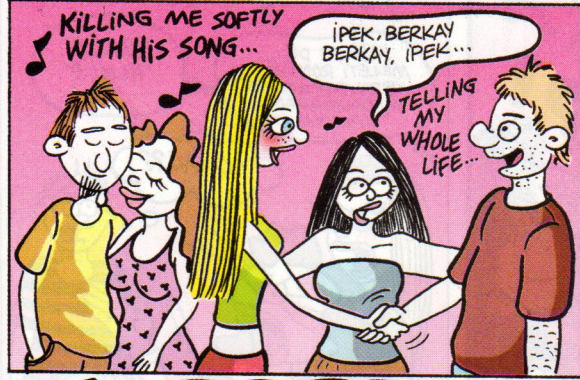
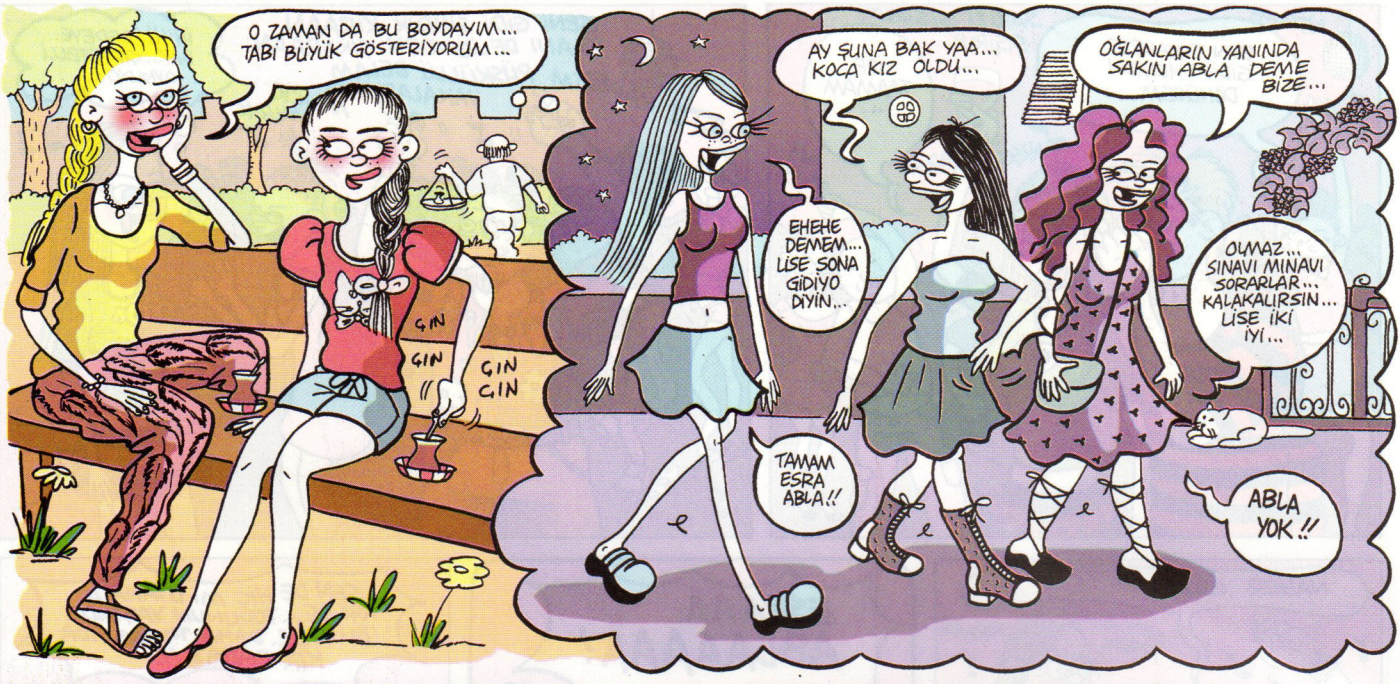


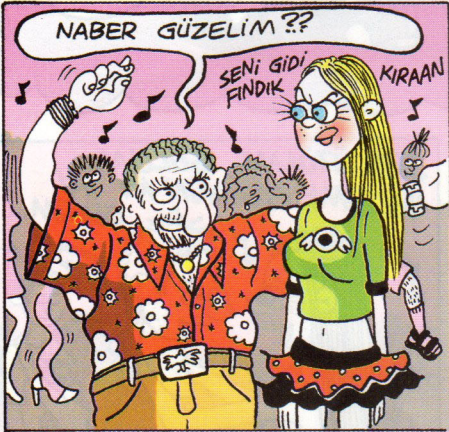
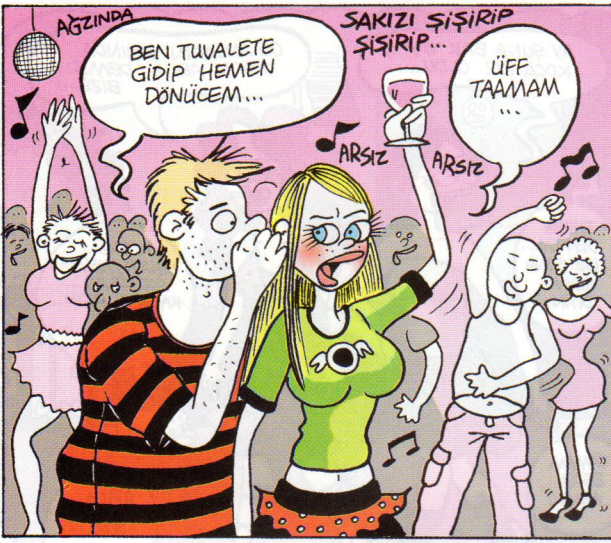
BİRİ BENDEN 4 YAŞ, DİĞERİ 6 YAŞ BÜYÜK İKİ KUZENİM VARDI BENİM... HİÇ ANLAŞAMAZ SÜREKLİ KAĞA EDERDİK KÜÇÜKKEN... BENİ ACAYIP KISKANIRLARDI...



BİRAZ BÜYÜYÜNCE, TABİ BUNLAR DAHA ÇOK BÜYÜDÜLER, BENİMLE OYNAMAZ OLDULAR. YAZLIKTA OĞLANLARLA SAĞA SOLA GİDİYORLAR, TABİ RAHAT RAHAT FİNK ATMAK İÇİN BENİ GÖTÜRÜMÜYÖR. LARDI... ARTIK BEN ONLARI KISKANIYORDUM... 14 YAŞINDAYDIM...







BAYAN YANI'na abone olun

evinize gelsin, sadece size özgü, üzeri orjinal çizimli ve çanta veya tişört de hediye...



- Tişört veya fabrikasyon değil el emeği, göz nuru, organik kumaştan çanta hediye yapacağız...
- Bu tişört veya çantanın üzerinde sevdiğiniz çizimin sadece size özel orjinal çizimi olacak... (Çizimleri siz belirleyeceksiniz. Kampanyanın bu kısmını çok sürdürebileceğimizi zannetmiyoruz, süresi sınırlı olacak acele edin.)
- Zamlardan etkilenmeyeceksiniz.
- Bayii, market dolap ayakkabılarınızı yormayacaksınız.
- Bayan yanı günlerinin pastalı keklisi misafiri olacaksınız...

Abonelik Bedeli (12 Ay)
Yurtiçi: 50 TL
Avrupa: 40 Euro
Amerika: 50 Dolar
Uzakdoğu: 70 Dolar
Abonelik işlemleri sorumlu: Asiye ULUDAĞ
0.212.292 94 50-51



15TL

SİNEMOR



#Sinemor Albümü

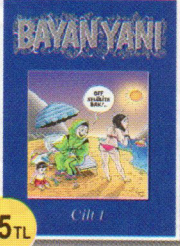
15TL

Roamize Erer
Evlilik



#Evlilik Albümü

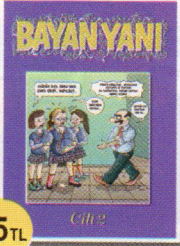
Yine postayla bütün Bayan Yanı arşivi ciltler, t-shirtler, saatler, Sinemor ve Evlilik albümleri



15TL

#Cilt 1

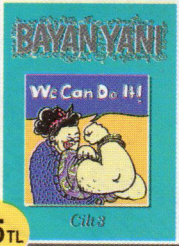
+



15TL

#Cilt 2

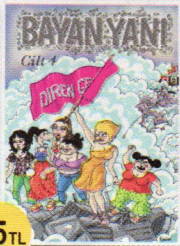
+



15TL

#Cilt 3

+



15TL

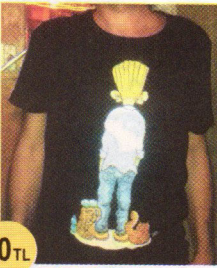
#Cilt 4

Her biri
15 TL + 5 TL
kargo ücreti.
100 TL'lik
alışverişe kargo
ücretsizdir.
(Yurtiçi için geçerlidir)



20TL

#Diren Gezi Tişörtü



20TL

#Duran Bezin Tişörtü



20TL

#Sudan Korksak Tişörtü



20TL

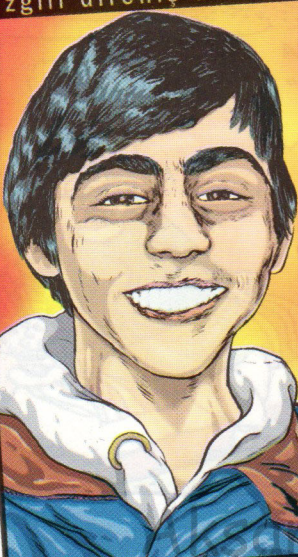
#Che Tişörtü

Banka dekontunu 0212 245 38 06'ya
faxlamanız veya adres ve
telefon bilgilerinizi
bayyanidergi@gmail.com'ye
mail atmanız yeterli olacaktır.
(Tişörtler için beşer beşer gönderilecektir!)

BANKA HAVALESI İÇİN HESAP NUMARALARI
T. İŞ BANKASI GALATA ŞUBESİ (1388) 14438
TL IBAN NO: TR66 0006 4000 0011 3880 0144 38
T. İŞ BANKASI GALATA ŞUBESİ (1388) 10242
EURO IBAN NO: TR24 0006 4000 0021 3880 0102 42
T. İŞ BANKASI GALATA ŞUBESİ (1388) 10238
USD IBAN NO: TR35 0006 4000 0021 3880 0102 38

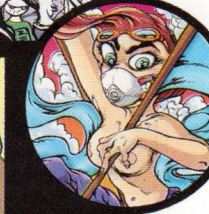
LEMAN GEZİ
çizgili direniş atlası

2



Yeter ki
uyan Berkin,
ekmeği
biz alırız...

BAYAN YANI | MARYA | yeni Harman



LeMan Gezi çizgili direniş atlası
Bayan Yanı'nın da katkılarıyla alternatif
tarihe bir çentik daha atıyor.

Bayiilerde

